

FÅGLAR

— #02.2017 ÅRGÅNG 40 — i Närke

Stefan Ullström

Nätverket fick stopp på stor vindkraftspark

För några år sedan blev det känt att ett vindkraftbolag tänkte etablera en park med nästan 150 vindkraftverk i skogarna kring Vargavidderna norr om Laxå. NOF engagerade sig i arbetet mot dessa planer och själv blev jag personligen ganska djupt engagerad, då jag blev medlem av ett nätverk som skapades av naturentusiasten David Tverling. Detta nätverk var ett utmärkt exempel på nödvändigheten av samarbete i och med att det rymde vitt skilda kompetenser, bland annat om naturturism och hydrologi.

NÄTVERKET SAMLADE information, ordnade träffar med politiker, skrev inlagor, tog kontakt med myndigheter och så vidare. Och vinden vände, om uttrycket tillåts. Först sade Degerfors kommun Nej till den del av parken som skulle ligga längst i norr.

Sedan drog vindkraftsbolaget gradvis ned sina ambitioner tills det bara återstod ett 20-tal verk.

Och efter en sista kraftsträngning, vid ett möte med kommunstyrelsen, hade vi, och naturen, vunnit: Laxå kommun sade också Nej.

Och kommunen antog förresten något år senare en ny vindkraftspolicy, som var föredömlig.

Laxåexemplet visar på några förutsättningar för ett bra samarbete. Självfallet är det utmärkt om de deltagande parterna har liknande värdegrunder, men det behövs också konkreta mål att sträva mot.

NOF HAR ETT utmärkt samarbete med Hopajola och Naturskyddsföreningen, som visar sig inte minst med att vi får hyra in oss i deras lokal i Föreningarnas Hus. Där har vi våra styrelsemöten (utom tre som är ute i fågelmarkerna) och där har vi vårt bibliotek.

Vi har mer konkret samarbetat runt ungdomsverksamhet och till hösten börjar en fågelcirkel i As-

kersund med stöd av både Hopajola och NOF.

Vi har också, när detta läses, varit med ett samarrangemang ihop med Öbo, där ett femtiotal av deras hyresgäster har fått uppleva ett litet fågeläventyr.

Vi samarbetar förstås också inom vår egen riksorganisation, som numera går under det inte helt eleganta namnet SOF BirdLife Sverige. Vi har till exempel haft god nytta av den expertis inom fågelskydd som finns på central nivå.

En annan frukt av detta samarbete är att vi kunnat rekrytera goda föredragshållare till våra månadsmöten. Både från SOF centralt och ifrån våra systerföreningar i till exempel Västergötland och Västmanland.

VI I NOF SAMARBETAR också, om än på ett annat vis, i konkreta frågor med såväl Örebro kommun som med Länsstyrelsen, till exempel genom att sitta med i olika samsamarbetetsorgan. Det ger oss möjligheter att påverka i både stort och smått. När jag passerar genom de nya grindarna vid t.ex. Åslaholmen kan jag inte låta bli att tänka på ett möte för ett halvår sedan där vi framförde kritik mot de gamla stättorna. Denna typ av samarbete hindrar förstås inte att vi i andra frågor, t.ex. om skydds jakt, kan ha och framföra helt olika åsikter.

JAG NÄMNDE INLEDNINGSVIS

ett samarbete av nätverksform. Detta börjar bli viktigare och viktigare, alltså att man har personliga kontakter, ju fler desto bättre. I alla fall om de är av positivt slag. Det är bra när vi behöver en uppgift från till exempel Skogs- vårdsstyrelsen att någon säger "Jag känner Janne där, jag ringer

honom". I regel mycket enklare och effektivare än att gå den formella vägen.

NOF ÄR EN GANSKA liten organisation och en organisation som är helt beroende av ideella insatser. Därför är såväl samarbete som nätverkande viktigt för oss. Och vi hoppas förstås att så många som möjligt av våra medlemmar skall vara med i det arbetet. Det behöver inte vara så dramatiskt, det kan räcka med ett tips om en bra föredragshållare eller ett hot mot fågellivet.

Ulf Jorner
Ordförande, NOF

INNEHÅLL

i Fåglar i Närke #2.2017

NÄTVERK KAN FÖRSÄTTA BERG	2
GÖKEN – EN SMART FÅGEL	3
SKYDDSJAKT PÅ SKARV I HJÄLMAREN	4
SVEALANDS BÄSTA FÅGELLOKALER	5
GUIDE TILL FÅGLAR I STADEN	5
HAN UPPTÄCKTE NY ART FÖR NÄRKE	6
DE FICK ETT EGET FÅGELÄVENTYR	7
NÅGRA FÅGELBILDER SAKNAS	8
NOFs RESOR HAR ALLTID LOCKAT	8
HÄNG MED PÅ NOFs EXKURSIONER	29 – 30
UVEN VÄCKTE SLUMRANDE INTRESSE	32

EXTRA I DETTA NUMMER

FåGELrapporten ▶ 2016 ◀

Allt om våra observationer under året – 20 sidor

Omslagsbilden:

Gök

Cuculus Canorus,
efter en akvarell av

Staffan Ullström

TEXT MARIANNE JOHANSSON

Utseende: 34–38 cm. Liknar en sparvhök med långa spetsiga vingar och lång stjärt. Färg blågrå, undersidan vitaktig med tvärvattring. Ungfågeln har gråbrun eller rostbrun översida. Honan förekommer även i rödaktig dräkt.

Läte: ko-ko, honan ett bubblande läte. Förekommer som häckfågel över hela landet. Återkommer normalt till Sverige 8–10 maj och börjar flytta redan i juli till östra Afrika.

Häckning: Parasiterar på andra fågelarter. Vanliga värdarter är sädesärla, rödstjärt, rörsångare och trädpiplärka.

Honan parar sig med flera hanar. Häckar första gången vid två års ålder. Honan kan lägga upp till 20 ägg per säsong.

På ett utstuderat sätt har göken anpassat sig och lägger ett ägg i varje bo. Ägget är betydligt mindre än vad som är normalt för en fågel av gökens storlek. Hon väljer bon där äggläggningen inte är färdig. För att dölja sitt ägg tar hon bort ett från värdfågelnas bo.

Ägget kläcks redan efter cirka 12 dagar. Ungen växer snabbt och redan efter några dagar lyckas den knuffa ut värdens ägg eller ungar.

Efter cirka tre veckor är den redo att flyga ur boet.

Länsstyrelsen tillåter skydds jakt på **500 storskarvar** i Hjälmarén – men hänsyn tas till skrântärnan

LÄNSSTYRELSEN tillåter skydds jakt på 500 storskarvar i Hjälmarén i sommar.

TEXT KENT HALTTUNEN

Närkes Ornitologiska Förening, NOF, anser att antalet kan sänkas till 200 fåglar. Dessutom anser man att skydds jakten måste ta mer hänsyn till de födosökande skrântärnor som finns i Hjälmarén under sommaren.

Det är Sveriges Insjöfiskares Centralförbund, SIC, som ansökt om fortsatt tillstånd för skydds jakt på storskarv i Hjälmarén. Enligt SIC orsakar storskarven omfattande skador på fisken och det ger ekonomiska förluster för fiskerinäringen. Utöver bitskador på fisk och förstörda fiskeredskap äter storskarven, enligt SIC, upp fisk till ett värde på upp mot 14 miljoner kronor per år.

SIC anser att skydds jakten bidrar till att skrämja bort fåglarna från redskapen, och det har bidragit till att storskarven blivit skyggare.

Närkes Ornitologiska Förening har fått möjlighet att yttra sig över beslutet. NOF anser att antalet skarvar som får jagas bör sänkas, bland annat för att skydds jägarna sällan lyckas skjuta det tillåtna antalet. Till exempel sköts det 2016 bara 150 storskarvar under skydds jakten. Under skydds jakten 2015 sköts det 369 storskarvar och under 2014 var noteringen 167.

NOF betonar också att rapporteringen av skydds jakten måste förbättras, framför allt bör man göra utredningar om skydds jakten har avsedd effekt.

NOF skriver också i sitt remissvar att man måste ta särskild hänsyn till den rödlistade skrântärnan som rastar och födosöker i Hjälmarén under sensommar-

Det blir skydds jakt på storskarv i sommar, totalt 500 fåglar kan skjutas.

Foto: Torbjörn Arvidson

ren. Observationer om fler än 100 skrântärnor är inte ovanliga och ny forskning visar att tärnan rör sig över stora områden i Hjälmarén under sitt födosök. Jakt, även om den riktar sig mot skarvar, utgör självklart en störning för skrântärnorna. Mot denna bakgrund anser NOF att ingen jakt alls (alltså inte heller vid redskap) får förekomma under den sista veckan i juli och de två första veckorna i augusti, då det största antalet tärnor vistas i Hjälmarén.

Länsstyrelsen i Örebro ger tillstånd för skydds jakt på högst 500 storskarvar i Hjälmarén och anser att jakten har skrämseffekt för att fågeln ska hålla sig borta från fiskeredskap. I beslutet betonas vikten av att jakten inte bedrivs i närheten av kända boplatser för havsörn och fiskgjuse.

Skydds jägarna måste också ta hänsyn till de skyddsvärda arterna skrântärna, dvärgmåsk och svarttärna på de platser där de rastar. Länsstyrelsen bedömer att ett skyddsavstånd på 500 meter från dessa platser är tillräckligt för att de inte ska störas.

Håkan Karlsson är nöjd, för ute på Svenska Högarna i Stockholms ytterskärgård fick han sitt 399:e Sverige kryss, en knölsvärta. Foto: Anders Nilsson

Här sätter Håkan sitt **399:e** Sverige kryss

När Anders Nilsson ringde till Håkan Karlsson och frågade om han skulle med till Svenska Högarna för att kryssa en knölsvärta var det ingen tvekan. Klockan två på natten till den 19 maj bar det av till Stavnäs utanför Stockholm. Klockan sex avgick den snabbgående båten ut till de yttersta skärgårdsöarna.

– Ja, jäklar vad det gick fort och skumpade. Jag fick träningsvärk av att hålla i mig och tubkikaren, berättar Håkan.

Han var spänd på att få sitt 399:e kryss och deppade inte alltför mycket över att raritetskommittén strukit snösiska och därmed hade han och alla andra kryssare fått ett backsteg. Den skumpiga båtresan tog lite mer än en timme och kostade 500 kronor. Väl framme på Svenska Högarna spred de tolv skådarna ut sig och började leta. Det tog inte så lång tid innan den rara och unika fågeln upptäcktes av några skådare. – Då blev det fart på oss, och ön var stenig och slipprig. Men jag fick se den snygga fågeln och det blev ett härligt kryss: nummer 399 i ordningen, säger Håkan.

Nu siktar han in sig på nummer 400. Det kan bli en rovfågel (lammgåms kanske), en vadare eller en sångare.

– Jag har inte nordsångare, men det tar emot att åka till Lappland. Jag hoppas det dyker upp något på närmare håll, förklarar han.

– Bilen är fulltankad och jag är beredd. Och nu väntar jag inte – blir det bara ett bra läge så drar jag!

Svensk **silvertärna** återfunnen i Bolivia

En silvertärna, ringmärkt i Sverige för 20 år sedan, har återfunnits i Bolivia i Sydamerika. Fyndet ses som högst anmärkningsvärt eftersom arten normalt övervintrar i havet sydost om Sydafrika.

– Det är tveklöst ett av våra mest förvånande återfynd. Det sticker verkligen ut, säger Thord Fransson vid Riksmuseet i Stockholm om den 20-åriga silvertärnan. Fågeln hittades 8 april i dålig kondition på en bilväg nära byn Charagua i sydöstra Bolivia.

Svealands bästa fågellokaler

-en lättläst guide

NU HAR Magnus Ullman gjort en lättanvänd och praktisk guidebok om de bästa fågellokalerna i Svealand.

TEXT KENT HALTTUNEN

I guideboken finns ett stort antal fågellokaler presenterade från Närke, Södermanland, Uppland, Västmanland, Värmland och Dalarna.

Dessutom finns ett särskilt avsnitt för lokalerna i Stockholm.

År 2014 publicerades boken "Här tittar vi på fåglar". Det var den första rikstäckande fågellokalguiden på 30 år. Urvalet av lokaler var då begränsat, och Magnus Ullman och Hirschfeld förlag beslutade då att dela upp guideboken och göra den mer fyllig. För två år sedan kom Götalands bästa fågellokaler.

Nu finns även guideboken Svealands bästa lokaler. Även här har det blivit ett urval av de bästa fågellokalerna. I landskapet Närke presenteras sex olika lokaler: Klåvudden/Hargedammarna, Kvismaren, Oset/Rynningeviken, Tysslingen, Garphyttan och Kilsbergen.

I guideboken finns snygga och bra grafiska kartor, fotografier, här presenteras lokalen i text, vad man kan se under de olika årstiderna och vilka fåglar man kan förväntas att se på lokalen. Den innehåller också förvånansvärt fårska noteringar som till exempel rekordstora antalet sångsvanar 17 mars 2017 i Tysslingen (kommer boken kännas passé om några år?).

Som närking hade man gärna sett fler

Nu finns guideboken med Svealands bästa fågellokaler. I boken finns sex lokaler från Närke presenterade. Boken är överskådlig, lättnavigerad och ger en bra vägledning till de bästa fågellokalerna i vår närhet.

lokaler i landskapet presenteras, men Magnus Ullman har gjort ett gott urval så att man ska kunna få ett brett utbud av fåglar i landskapet.

Boken är lätt att hitta i, den innehåller det mesta man behöver till exempel gps-punkter till varje lokal. Fågellokalguiden är överskådlig och lättnavigerad, och den ger en bra vägledning till de bästa fågellokalerna (visst finns det en del information på nätet om de olika fågellokalerna, men den är inte alltid lika tydlig och enkel).

I slutet av boken finns också en förteckning om var man hittar arterna i Svealand, och ett gediget lokalnamnsregister.

Maria – en av många nya medlemmar

Maria Rudbäck är en av många nya medlemmar i Närkes Ornitologiska Förening. Hon och alla andra är hjärtligt välkomna i föreningen som jobbar för fågelintresse, fågelskydd och fågelforskning. Här är de övriga nya medlemmarna:

Ulf Allvin, Aspa Bruk, Bertram Brodén, Örebro, Helena Persson, Nora, Anders Eriksson, Malung, Jan-Olov Morén, Nykroppa, Karin

och Kjell Gustafsson, Örebro, Linda Lyktberg, Fjugesta, Mats Olsson, Örebro, Margareta Olsson, Örebro, Britt-Marie Sandberg, Örebro, Birger Edvardsson, Finnerödja, Thomas Gustafsson, Odensbacken, Lars Lövestedt, Torshälla, Eva Cederborg, Örebro, Johnny Sundström, Kumla, Linda Hagberg & Stefan Nilsson, Örebro, Johan Kraft, Laxå och Pernilla Frimodig, Örebro.

Vill du också bli medlem i

Maria Rudbäck, ny NOF-medlem.

NOF: betala in 200 kronor på bg 5747-3357.

Intressant läsning om fåglar i staden

Vi tar för givet att det skall finnas gräsänder kring Slottet, grågäss och kanadagäss i Stadsparken och knölsvanar vid Oset. Men för hundra år sedan fanns inget av detta, vilket man kan läsa om i Fåglar i staden av Roger Gyllin och Ingvar Svanberg.

TEXT ULF JORNER

Boken är inte som vanliga fågelböcker, utan precis som baksidestexten anger anlägger den ett kulturhistoriskt och kulturzoologiskt (!) perspektiv på stadens fågelliv. Den ger en mycket väldokumenterad bild av hur svanar, gäss och andra fågelarter intagit städerna och rent av använt dessa som baser för att erövra eller återerövra lämpliga biotoper på landsbygden. Det finns också en hel del trevliga äldre fotografier av till exempel svandammar och duvslag.

Ur ett lokalpatriotiskt perspektiv är det roligt att Örebro får så stort utrymme i boken, vilket inte är så underligt eftersom Gyllin är örebroare från början och också har behandlat liknande ämnen i Fåglar i Närke. Boken inleds för övrigt med den unge Erik Rosenbergs konstaterande av hur ont det var om fåglar i stadskärnan när han kom till Örebro för att läsa på Karro.

Författarnas huvudintresse ägnas åt svanar, gäss, änder och duvor som får 85 sidor tillsammans, medan övriga fåglar behandlas på knappt hälften så många. Det är litet synd, eftersom det verkar litet slumpmässigt vilka fåglar som får dela på det utrymme. Att tofslärfkan får fyra sidor verkar till exempel mest bero på att det finns en god dokumentation av dess uppgång och fall, inte minst från Örebro. Och att ägna lika många sidor åt storskarven eftersom en skarv 2015 uppehöll sig flera månader i Fyrisån i Uppsala förefaller långsökt.

Men detta är detaljmärkningar. Fåglar i staden kan definitivt rekommenderas till den som har intresse av vår fågelvärlds historia.

Daniel Yttermalm gjorde det första fyndet i Närke av rödhuvad dykand.

Foto: Johan Åhlén

Daniel upptäckte första rödhuvade dykanden i Närke

DEN 6 JUNI upptäcktes en rödhuvad dykand i Öbymaden i Kvismaren.

Upptäckare var Daniel Yttermalm, som var ute och skådade tillsammans med Andreas Sandberg,

– Kul, och kul att det var första fyndet i Närke, säger Daniel.

– Plötsligt låg den bara där med tre gräsänder i Öbymaden, berättar upptäckaren Daniel Yttermalm.

Han blev lite förvånad och lite extra glad när han fick reda på att det var det första fyndet någonsin i landskapet.

– Det är klart att det känns lite speciellt, säger han och i nästa andetag upptäckte han också en ängshök som flög förbi.

Den rödhuvade dykanden är den första nya arten i Närke i år. Förra året upptäck-

tes tre nya Närkearter: ringand, isabellastenskvätta och sibirisk järnsparv.

Daniel Yttermalm som upptäckte den rödhuvade dykanden får nu också ett års gratis medlemskap i Närkes Ornitologiska Förening.

– Kul att kunna bidra med nya fåglar, säger han.

Här är de senaste nytillskotten på Närke-listan:

2016 Ringand, isabellastenskvätta och

sibirisk järnsparv

2015 Småtrapp

2013 Svarthuvad trut och orientseglare

2011 Dvärgsumphöna

2010 Sydnäktergal

2009 Prärielöpare, skäggårna, taj-

gasångare och rödhuvad törnskata

2007 Stormfågel och klykstjärtad

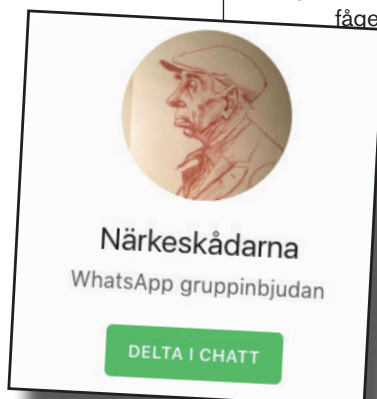
stormsvala.

Nytt socialt nätverk för Närkeskådare

För fyra år sedan startade Magnus Friberg NärkeX, det lokala sociala nätverket för skådarna i landskapet.

Närke X, som fungerar som ett lokalt larmsystem, blev snabbt populärt och har närmare 200 medlemmar.

Nu har skådarna i Närke fått möjlighet att ansluta sig till ett nytt socialt nätverk. Det heter Närkeskådarna, och är knutet till sociala nätverket

WhatsApp. Enligt grundaren Benny Fredriksson ska nätverket fungera som ett okomplicerat och friare alternativ till andra fågelrapporteringsystem. Sunt

förnuft är den enda regeln, skriver Benny Fredriksson.

Han påpekar samtidigt att alla arter naturligtvis även i fortsättningen ska rapporteras till övriga system som till exempel Bird Alarm och NärkeX.

Till NärkeX och WhatsApp finns också Facebookgrupp med samma namn.

En svart stork, ringmärkt i Estland, observerades i Kvismaren 24 och 25 maj.

Foto: Magnus Friberg

Estnisk svart stork landade i Kvismaren

Den 24 maj på kvällen var Kajsa Zetterlund i Kvismaren för att titta på fåglar. Plötsligt upptäckte hon en stor svart fågel.

– En svart stork, utbrast hon.

Kajsa ringde några kompisar som bekräftade att det var en svart stork hon såg, och som också hjälpte henne att larma ut den rara fågeln.

Den svarta storken fanns i området under natten och på morgonen, men till frukost tog storken höjd och försvann. Storken var ringmärkt och några skådare hann läsa av färgerna på ringarna. Det visade sig vara en svart stork som var märkt som bounce i Estland 2014.

Svart stork har observerats i Närke 2011, -13 och -14, då korta observationer runt Vibysjön. Den 22 juni förra året var en svart stork också på en kort besök i Kvismaren.

Störde fåglar – får betala böter

Till naturreservatet Knuthöjds-mossen, känt för sin förekomst av häckande smålom, åkte en man från Uppsala i juni 2015 med en drönare i bagaget. Där har han gått nära smålommens bo och startat en drönare för att fotografera.

Både drönarflygningen och att mannen gått nära boet räknas som störning enligt åklagaren på Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål i Stockholm.

Mannen har enligt åklagaren genom sitt tilltag gjort sig skyldig både till artskyddsbrott och till otillåten miljöverksamhet.

Mannen fick ett strafföreläggande på 33 800 kronor.

Det kommunala bostadsbolaget ÖBO inspirerades av stora fågeläventyret på SVT, och bjöd några av sina hyresgäster på ett lokalt äventyr i Kvismaren. Det gick bland annat ut på att ta en bra gruppbild.

Foto: Kajsa Grebäck

De inspirerades av stora **fågeläventyret**

INSPIRERADE av Sveriges Televisions serie "Det stora fågeläventyret" arrangerade ÖBO, NOF och Hopajola en tävling i början av juni i Kvismaren.

TEXT ULF JORNER

Tävlingen bestod av fyra olika moment och Närkes Ornitologiska Förening ställde upp med guider och tävlingsledare: Bengt Andersson, Gunnar Bergeå, Åsa Bengtsson, Ulf Jorner och Ronnie Lindqvist från NOF, Kajsa Grebäck och David Tverling från SNF. Tävlingen bestod av fyra moment: Artrace, Identifiering av uppstoppade fåglar, Fotografering av folk och fåglar samt Naturbingo.

Under Artracet sågs eller hördes totalt 66 arter, däribland så pass oväntade som rosenfink och pungmes. Arrangemanget började med en busstur för deltagarna från Hamnplan i Örebro klockan 6 och slutade på samma plats sex timmar senare.

Under Artracet sågs eller hördes totalt 66 arter, däribland så pass oväntade som rosenfink och pungmes. Arrangemanget började med en busstur för deltagarna från Hamnplan i Örebro klockan 6 och slutade på samma plats sex timmar senare.

Under Artracet sågs eller hördes totalt 66 arter, däribland så pass oväntade som rosenfink och pungmes. Arrangemanget började med en busstur för deltagarna från Hamnplan i Örebro klockan 6 och slutade på samma plats sex timmar senare.

NOF visade upp sig på **Outdoor**

FÖR FÖRSTA gången arrangerades Askersund Outdoor. Det är ett nytt evenemang där massor av utställare fanns på plats under en helg i maj och där företag och föreningar erbjöd en stor mängd aktiviteter.

Programmet under helgen innehöll uteaktiviteter på bredden, till exempel paddling, båtliv, jakt, fiske, vandring, långfärdsturer, camping och närliggande rekreationsområden.

Festivalens "lekplats" var det vackra och storslagna naturområdet kring norra Vättern där också många prova på-aktiviteter kunde genomföras.

Närkes Ornitologiska Förening fanns på plats i en monter tillsammans med Naturskyddsföreningen och NOF erbjöd också fågelguidningar i hamnområdet och en exkursion till naturreservatet Prinskullen.

Nils-Erik Ström vid NOFs monter under Askersund Outdoor. Foto: Ulf Jorner

Populära guidningar i stadsnära Oset

Guidningarna i Oset varje söndag och onsdag under maj månad är populära och har arrangeras under många år.

I 65 år i rad har fågelvänner genomfört guidningar i Oset. Osetvandringarna i maj startades av Erik Rosenberg och Ornitologiska Klubben redan 1952. Under de senaste åren är det Närkes Ornitologiska Förening som ansvarar för guidningarna i det stadsnära naturreservatet.

– I år var våren sen, och det innebär att många av vår fåglarna dröjde. Numera är det ovanligt att de första svartvita flugsnapparna kommer 1 maj, men så var det i år, berättar Lars Johansson som tillsammans med Gunnar Bergeå guidat intresserade varje söndag och onsdag under maj månad.

De flesta guidningarna sker på morgonen, men någon av vandringarna brukar förläggas till en kväll för att få höra nattsångarna. I år ägde den guidningen rum onsdagen den 24 maj.

– Det var en lyckad kväll då vi fick höra bland annat rosenfink, näktergal och trastsångare, berättar Lars Johansson.

Över 100 personer har deltagit på de uppskattade guidningarna i det stadsnära Oset.

Kungsörnar förgiftas av bly i ammunition

Kungsörnar som äter kvarlämnade inälvor efter jakt eller efter skadeskjutna djur, blir förgiftade om djuren skjutits med blyhaltig ammunition.

Det visar en studie som letts av forskare vid Sveriges Lantbruksuniversitet.

Forskarna tog blodprover på örnarna och försåg dem med sändare. Örnar med höga blyhalter i blodet flög lägre och rörde sig mindre än de med lägre blyhalter i blodet.

Ett förbud mot blyammunition är troligen enda sättet att rädda örnarna är slutsatsen av studien.

Hjälp Närkes Fågelvärld

– några häckande arter saknas fortfarande på bild

NÄRKES FÅGELVÄRLD har fått in många fina bidrag på häckande fåglar i landskapet från duktiga fotografer. Men det saknas fortfarande några arter.

Har du tagit en sådan bild, eller kan du jobba för att få fram en sådan bild. Ta chansen och bidra till Närkes Fågelvärld.

Närke har ett stort antal mycket skickliga fågelfotografer. Det märks inte minst på alla frikostiga bidrag till den kommande boken Närkes Fågelvärld. Man kan fråga sig vad detta beror på och om det är likadant över hela landet? Kanske är närheten till våra fina och lättillgängliga fågellokaler en starkt bidragande faktor? Här i vårt relativt lilla och kompakta landskap behöver man inte resa i timmar för att komma ut till lokaler som Kvismaren, Tysslingen, Oset-Rynningeviken, Kilsbergen och många andra pärlor i naturen. Tiden ute i fält blir så mycket större och därigenom ökar både skådar- och fotomöjligheterna.

Redaktionen för Närkes Fågelvärld har vid många tillfällen bett om frivilliga bildbidrag och gensvaret har varit stort. Boken kommer att bli ett tidsdokument och skyltfönster mot omvärlden som visar upp vårt landskaps fina fågelvärld. Många fotografer har redan passerat på tillfället att få visa några av sina alster i det fina forum som Närkes Fågelvärld kommer att bli.

Det saknas trots detta lite bilder. Det är ett 30-tal häckande fågelarter där vi inte fått in bilder. Naturligtvis är många av dem ganska svårsedda och mycket svår-fotograferade fåglar som till exempel småfläckig sumphöna, vaktel, rapphöna och gråspett. Men förvånande nog saknas det även bilder på ytterst vanliga arter: tamduva, kråka, korp och ärtsångare

Bild på kricka med ungar finns till bokverket Närkes Fågelvärld, men det saknas fortfarande några arter. Kan du bidra?

Foto: Ronnie Lindqvist

är några exempel.

Därför uppmanar redaktionen än en gång alla Närkes skickliga fågelfotografer att söka igenom sina arkiv för att se om det finns några bra bilder som man vill bidra med till boken.

De flesta arterna har vi fått bilder på men även om det är bra så kan det säkert finnas ännu fler som är lika bra eller bättre. Även de är välkomna.

Bilderna ska illustrera ett häckningskriterium. Det kan vara många olika saker.

Bild på sjungande eller spelande fågel, på utflygna dunungar, på fågel med mat eller bomaterial i näbben eller klorna, på fågelpar i lämplig häckningsbiotop eller fåglar som parar sig.

Bilderna ska helst vara tagna i Närke.

Fotografierna i boken kommer självklart att ha tydligt angiven källa med fotografens namn väl synligt.

Passa på att arbeta lite målinriktat på det här under sommaren och hör av er till vår bildredaktör Billy Lindblom, billy_90lindblom@hotmail.com eller Ronnie Lindqvist, 070-262 14 17 när ni vill skicka bilder.

NOFs långresa 1984 gick till Camarque i Sydfrankrike. På bilden är vår franske guide Blaise Comet och bröderna Pettersson i Garriguelandskapet.

Foto: Jan-Olov Hedblad

NOFs resor har lockat deltagare i 40 år

För snart 40 år sedan (1978) bildades Närkes Ornitologiska Förening, NOF. Redan året därpå arrangerade föreningen sin första resa, det var en veckolång resa till Gotska sandön. Resan blev snabbt fullbokad.

TEXT MARIANNE JOHANSSON

Följande år runt midsommar, genomfördes en veckolång resa till Runde i Norge. Tolv deltagare fick en fin resa till Norges sydligaste fågelberg enligt exkursionsrapporten Fåglar i Närke. Amarnäs var målet för NOF-resan 1981 och 1982 gick resan till Holländska fågelön Texel. Försommaren 1983 gick resan till Varanger i Nordnorge.

Långresan 1984 gick till Camargue i Sydfrankrike känt för sina flamingos, de vita hästarna och de svarta tjurarna. En Ölandsresa planerades också 1984 i slutet på maj. Resan skulle gå till norra Öland, "men om det var ett svalt intresse kunde målet ställas om till södra Öland och då blir det bland kreti och pleti", står det i programmet.

Samma år planeras för en höstresa till Falsterbo i Skåne. Resan blev en stor succé och året efter genomförs den igen. Men redan 1986 minskade deltagarantalet till fyra. Antalet deltagare till Falsterbo har varierat genom åren och har därför inte genomförts varje år. I höst genomförs resan till Falsterbo med samma rutt som tidigare men boendet har nu uppgraderats.

Ölandsexkursionerna blir stadigvarande från hösten 1987 och genomförs varje år.

Tyvärr är resorna till både Falsterbo och Öland i höst redan fullbokade, men det finns ännu chans att hänga med till Hönö på Västkusten.

LISTAN PÅ BILDER VI SAKNAR

Stjärtand
Vaktel
Rapphöna
Smådopping
Rördrom
Ängshök
Lärkfalk
Havsörn*
Vattenrall*
Småfläckig sump-
höna
Mindre sumphöna

Ängsbiplärka*
Järnsparv*
Rödvingetrast*
Vassångare
Busksångare
Rörsångare
Ärtsångare
Grönsångare
Skäggmes*
Entita*
Kornknarr*

Strandskata
Ljungpipare
Brushane
Dvärgmå
Svarttärna
Tamduva
Skogsduva*
Slaguggla*
Pärluggla
Jorduggla
Gråspett
Mindre hackspett*

Sommargylling
Varfågel*
Kaja*
Kråka
Korp
Hämpling
Mindre korsnäbb
Ortolansparv

*Bild finns, men vi vill gärna ha flera!

Landskapet begåvades under 2016 med tre helt nya noterade arter: nämligen ringand, sibirisk järnsparv och isabellastenskvätta! Förutom dessa gjordes också fynd av följande, för landskapet, mer sällsynta eller udda arter: svart stork, mindre skrikörn, aftonfalk, mindre sumphöna, rödspov av underarten islandica, fjällabb, tretåig mås, smätärna, vitvingad tärna, bergglärka, citronärkla, höksångare, lundsångare och tajgasångare.

Totalt skapades i Närke under året 74 107 rader gällande fåglar i Artportalen och dessa behandlade totalt 245 olika arter. Motsvarande siffror för 2015 är 88 043 rader och 245 arter och för 2014 104 031 rader och 249 arter. Antalet arter som observeras per år brukar normalt sett hamna mellan 240 och 250, så det är ju i sin ordning.

Minskningen i antalet inrapporterade rader förklaras sedan enkelt genom att vi bytte rapportsystem från Svalan till Artportalen och eftersom många tycker att det är svårare och tar längre tid att rapportera i Artportalen så rapporterar man mindre per person. Antalet olika rapportörer har nämligen inte minskat men volymen per person har gjort det. Något som förhoppningsvis kommer att ändras då man jobbar på att göra Artportalen mer användarvänlig.

Vi som jobbat med denna rapport önskar härmed trevlig läsning!

Den regionala rapportkommittén (Rrk) har under året bestått av **Magnus Friberg** (knölsvan – tjäder, gräshoppsångare – brandkronad kungsfågel samt grå flugsnappare – svartvit flugsnappare), **Johan Åhlén** (smålom – tofsvipa samt skäggmes – varfågel), **Andreas Sandberg** (kustsnäppa – kentsk tärna samt nötskrika – snösiska) och **Ove Pettersson** (tamduva – dubbeltrast, rödhake – stenskvätta samt bändelkorsnäbb – sävsparv). Respektive ledamots artdelar i årsrapporten är angivna inom parentes. Till kommande, d.v.s. innevarande, säsong förstärker vi kommittén med **Andreas Tranderyd** som härmed hälsas hjärtligt välkommen!

Tre nya arter och många spännade rapporter 2016

Mindre sångsvan

(*Cygnus columbianus*):

Ett normalt år för arten i landskapet.

Samtliga fynd redovisas här, förutom från Tysslingen, då endast högsta antal under våren är noterat.

Vår: 2 ex. Pälsboda 6.3 (Hans G Svensson). 5 ex. sträckande N Tanntorp, Hjortkvarn 10.3 (Mats Weiland). 8 ex. Tysslingen 11.3 - 6.4 (Kjell Johansson, Erik Törnvall m.fl.). 3 ex. Oset - Boglundsängen 14-17.3 (Anders Jacobsson, Patrik Strömberg m.fl.). 13 ex. Rysjön, Kvismaren 17-21.3 (Thord Eriksson, Sune Johansson m.fl.). 6 ex. Askersund 18.3 (Stellan Amzoll). 1 ex. sträckande NO Åbytorp 19.3 (Pierre Blanksvärd). 2

ex. sträckande NO Torsta 19.3 (Magnus Friberg). 2 ex. sträckande NO Skogastjärn, Skogaholm 20.3 (Per K Linderum). 1 ex. Välskärren, Vibysjön 22-23.3 (Pierre Blanksvärd, Hans Waern m.fl.). 2 adult Rysjön, Kvismaren 25-26.3 (Bo Holst, Weine Erlandsson m.fl.). 2 adult Sörsa, Sköllersta 26.3 (Per K Linderum). 1 2K Vinala 2-3.4 (Per K Linderum). 1 2K Aldammen, Asker 8-19.4 (Leif Sildén, Hasse Molin m.fl.). 1 2K Hammarbotten, Kvismaren 10-25.4 (Leif Sildén, Andreas Tranderyd m.fl.). Höst: 1 ex. Västra Mosjöbotten 6.11 (Eric Sandin). 2 adult sträckande S Norra tornet, Tysslingen 1.12 (Lennart Eriksson).

Sångsvan

(*Cygnus cygnus*):

Andra året i rad med riktigt höga siffror från Tysslingen! Den 20 mars räknades hela 4480 ex där! Här redovisas samtliga observationsdagar med över tusen individer från Tysslingen och från resterande del av landskapet redovisas flockar på över 300 ex.

Tysslingen: 1 055 ex. 14.3.1911 ex. 15.3.1889 ex. 16.3. 3155 ex. 17.3.2780 ex. 18.3. 3321 ex. 19.3. 4480 ex. 20.3.2311 ex. 21.3. 3265 ex. 22.3. 3671 ex. 23.3. 2233 ex. 25.3. 2467 ex. 26.3. 2703 ex. 27.3. 2308 ex. 28.3. 1191 ex. 30.3. 1176 ex. 31.3. 1305 ex. 1.4. 1353 ex.

2.4. 1249 ex. 3.4. 1232 ex. 4.4. 1200 ex. 5.4 (Helny Olsson, Kent Halttunen, m.fl.). Flockar över 300: 480 ex. Rysjön, Kvismaren 21.3 (Åke Pettersson).

Sädgås

(*Anser fabalis*):

Under våren genomfördes några räkningar i Kvismaren, och antalsmässigt ser vi inga större förändringar i uppträdandet. Under hösten gjordes dock inga ordnade räkningar i området, men en kvalificerad uppskattning ger att det maximalt var ca 15 000 sädgäss som mest.

Vår: 6 375 ex. Kvismaren 5.3 (Magnus Friberg).

Sädgås, underarten rossicus

(*Anser fabalis rossicus*):

Rasen rapporteras allt mer flitigt i landskapet, troligen som en följd av ökad kunskap om rasens utseende istället för en faktisk ökning i dess uppträdande. Då NRK fortsatt vill ha in samtliga fynd av rossicus så följer här en lång lista observationer.

Vår: 1 ex. Ängfallet, Kvismaren 3.3 (Börje Broström). 66 ex. Rysjön, Kvismaren 19.3 (Åke Pettersson). 50 ex. Sörby, Kvismaren 23.3 (Åke Pettersson). 9 ex. Rysjön, Kvismaren 30.3 (Jacob Rudhe). 4 ex. Fornskinnåkrarna, Kvismaren 2.4 (Patrik Rhönnsstad). 10 ex. Gymninge, Tysslingen 2.4 (Stefan Göransson). 2 ex. Lövholmen, Kvismaren 2.4 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 200 ex. Bärsta åkrar, Kvismaren 3.4 (Magnus Friberg). 30 ex. Egersta, Tysslingen 3.4 (Kjell Johansson). 9 ex. Öbyåker, Kvismaren 8.4 (Börje Broström). 20 ex. Ängfalla åkrar, Kvismaren 8.4 (Kjell Johansson). 101 ex. Kilsgårdsåkrarna, Kvismaren 9.4 (Magnus Friberg). 90 ex. Ängfalla åkrar, Kvismaren 10.4 (Joakim Johansson, Anders Carlberg). 2 ex. Hamarmaden, Kvismaren 12.4 (Leif Jonsson). 29 ex. Öbyåker, Kvismaren 15.4 (Peter Gustafson). 9 ex. Öns åkrar, Kvismaren 15.4 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 8 ex. Öns åkrar, Kvismaren 16.4 (Jonas Melin). 1 ex. Nynäsängen, Kvismaren 17.4 (Håkan Persson). 4 ex. Rysjön, Kvismaren 25.4 (Åke Pettersson). 30 ex. Kvismaren 26.4 (Peter Bryngelson). 121 ex. Ängfalla åkrar, Kvismaren 1.5 (Magnus Friberg). 7 ex. Södra tornet, Tysslingen 1.5 (Ove Pettersson). 1 ex. Kilsgårdsåkrarna, Kvismaren 7.5 (Magnus Persson). 30 ex. Västra rakan, Kvismaren 9.5 (Peter Gustafson).

Höst: 2 ex. Rysjön, Kvismaren 15.9 (Patrik Rhönnsstad). 420 ex. Rysjön, Kvismaren 20.9 (Åke Pettersson). 5 ex. Storholme, Vinön 24.9 (Andreas Sandberg, Peter Gustafson). 7 ex. Svalnåsmaden vindskyddet, Tysslingen 1.10 (Per Wedholm). 1 ex. Rysjön, Kvismaren 7.10 (Lennart Eriksson, Christer Tegebro). 2 ex. Västra rakan, Kvismaren

15.10 (Börje Broström). 5 ex. Södra maderna, Tysslingen 15.10 (Kjell Johansson, Leif Eckmann m.fl.). 10 ex. Sörby, Kvismaren 18.10 (Åke Pettersson).

Spetsbergsgås

(*Anser brachyrhynchus*):

Spetsbergsgässen fortsätter att favorisera Närke både vår och höst; Tysslingen och Kvismaren har fortsatt en batalj om vilken lokal som ska anses vara Sveriges bästa och största rastplats för arten!

Vår: 930 ex. Ängfalla åkrar, Kvismaren 25.3 (Magnus Friberg). 360 ex. Södra Svalnäs, Tysslingen 2.4 (Stefan Göransson). Höst: 1278 ex. Rysjön, Kvismaren 24.9 (Albin Mauritzon, Andreas Tranderyd m.fl.). 1441 ex. Södra maderna, Tysslingen 12.10 (Lennart Eriksson). 1040 ex. Västra rakan, Kvismaren 2.11 (Leif Sildén). 980 ex. Gräve kyrka, Tysslingen 4.11 (Ove Pettersson).

Bläsgås

(*Anser albifrons*):

Arten uppträder i betydligt högre antal om våren än om hösten hos oss. Högsta noteringarna från våren från Tysslingen och Kvismaren redovisas här.

Vår: 240 ex. Gymningemaden, Tysslingen 11.4 (Stefan Risberg). 263 ex. Ängfalla åkrar, Kvismaren 1.5 (Magnus Friberg).

Fjällgås

(*Anser erythropus*):

Två individer behagade gästa landskapet detta år, en på våren och en på hösten. Som vanligt numera så var båda individerna fåglar som ingår i det svenska fjällgåsprojektet. Den långstannade fågeln i Kvismaren var dessutom försedd med gps-sändare, och även om inte alla observatörer sett antennen så får vi anta att det rör sig om en och samma individ under hela perioden.

Vår: 1 ex. individmärkt Södra maderna, Tysslingen 10.5 (Eva Moén, Emil Moén m.fl.). Höst: 1 adult Kvismaren 10.9 - 31.10 (*Lennart Eriksson, Patrik Hedengren m.fl.).

Strippgås

(*Anser indicus*):

Tredje året i rad nu som denna vackra men spontana gås gästar landskapet. Två individer hittades först på Boglundsängen, men förflyttade sig efter en tid till Kvismaren. Höst: 2 ex. Boglundsängen - Kvismaren 27.8 - 30.9 (Erik Törnvall, Bengt Jalsborn m.fl.).

Prutgås

(*Branta bernicla*):

Ett extremt bra år för arten på Närkesläppen! Gott om både sträckande flockar och rastande individer. Samtliga fynd redovisas därför.

Höst: 1 ex. Ässön 21.9 (Åke Pettersson). 1

ex. Rynningeviken - Oset 22-23.9 (Kent Eloffsson, Bengt Ahl m.fl.). 6 ex. Fågeludden, Oset 12.10 (Rolf Westerberg). 33 ex. sträckande V Svartåns mynning, Oset 13.10 (Åke Pettersson, Ove Pettersson). noterad sträckande Sörbyängen, Örebro 14.10 (Håkan Ellehammer). 3 ex. Rynningeviken - Oset 14.10 (Johan Åhlén, Lennart Eriksson m.fl.). 21 ex. sträckande NV Hemfjärden 14.10 (Stickan Hallemark). 21 ex. sträckande NV Fågeludden, Oset 14.10 (Lennart Eriksson, Bengt Ahl). 19 ex. sträckande NV Fågeludden, Oset 14.10 (Rolf Sykkijev). 19 ex. sträckande NV Strandpromenaden, Rynningeviken 14.10 (Johan Åhlén). 59 ex. sträckande V Tallrisvägen 24F, Brickebacken 14.10 (Albin Mauritzon). 150 ex. sträckande V Tallrisvägen 24F, Brickebacken 14.10 (Albin Mauritzon). 150 ex. sträckande V Blåklintstigen 2, Örebro 14.10 (Lennart Eriksson). 150 ex. sträckande V Pålso-dagatan 13, Örebro 14.10 (Johan Åhlén). 36 ex. sträckande Dimbobaden 14.10 (Leif Sildén). 400 ex. sträckande S Fågeludden, Oset 14.10 (Anders Jacobsson). 90 ex. sträckande V Berga, Villingsbergs Skjutfält 14.10 (Kjell Johansson). 2 ex. Södra maderna, Tysslingen 15-25.10 (Lennart Eriksson, Sune Johansson m.fl.). 15 ex. Näsbyängen, Oset 15.10 (Åke Jalo, Tommy Eriksson m.fl.). 21 ex. sträckande S Västra rakan, Kvismaren 15.10 (Anders Jacobsson). 24 ex. sträckande SO Ormesta holme, Oset 15.10 (Hans Waern, Jonathan Waern m.fl.). 35 ex. sträckande V Boglundsängen 15.10 (Kjell Johansson). 11 ex. sträckande SV Romarebäcken, Hällabrottet 15.10 (Håkan Persson). 19 ex. sträckande V Södra maderna, Tysslingen 15.10 (Kjell Johansson, Leif Eckmann m.fl.). 2 ex. sträckande V Ässön 15.10 (Åke Pettersson). 3 ex. sträckande SV Nynäs, Kvismaren 16.10 (Per K Linderrum). 1 ex. Skatteby åkermark, Odensbacken 16.10 (Anders Jacobsson, Ove Åkeson). 25 ex. sträckande SV Oset 16.10 (Ove Pettersson, Per Wedholm). 11 ex. Hemfjärden 16.10 (Ove Pettersson). 50 ex. Norra E20-avfarten, Kumla 16.10 (Bengt Andersson). 2 ex. Fågeludden, Oset 17-19.10 (Bernt Bergström, Jonathan Waern m.fl.). 3 ex. sträckande SV Pers hög, Rynningeviken 17.10 (Leif Sandgren). 30 ex. Valen, Hjälmaren Nrk 18.10 (Ulf Eriksson). 2 ex. Kvismaren 18-22.10 (Åke Pettersson, Magnus Persson m.fl.). 22 ex. Södra maderna, Tysslingen 19.10 (Kjell Johansson). 16 ex. Vibysjön 20.10 (Hakon Kampe-Persson). 3 ex. Utängen, Oset 20.10 (Bengt Ahl, Kerstin Signal m.fl.). 9 ex. sträckande S Almbyängen, Oset 20.10 (Bengt Ahl, Christer Tegebro m.fl.). 2 1K Västra dammen, Boglundsängen 20.10 (Bengt Jalsborn). 7 ex. sträckande SV Södra tornet, Tysslingen 20.10 (Lennart Eriksson). 12 ex. Ladviken, Oset 21.10 (Bengt Andersson, Tage Carlsson m.fl.). 7

ex. Oset 22.10 - 2.11 (Britt-Louise Korslid, Rolf Sykkijev m.fl.). 10 ex. Strandpromenaden, Rynningeviken 23.10 (Ronnie Lindqvist, Gun Isacson m.fl.). 18 ex. Tysslingen, Södra, Tysslingen 26-28.10 (Olof Holmberg, Thord Eriksson). 2 ex. Västra dammen, Boglundsängen 28-29.10 (Johan Åhlén, Sandra Tengelin m.fl.). 2 ex. Södra tornet, Tysslingen 29.10 (Rolf Sykkijev). 1 ex. Värnsta 29.10 (Rolf Hagström). 28 ex. sträckande Södra maderna, Tysslingen 31.10 (Christer Tegebro, Bengt Ahl m.fl.). 2 ex. Skatteby åkermark, Odensbacken 1.11 (Leif Sildén). 2 ex. Öbyåker, Kvismaren 2-6.11 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson m.fl.). 1 ex. Rosenbergspölen, Oset 3-4.11 (Anders Jacobsson, Bengt Ahl m.fl.).

Vitkindad gås

(*Branta leucopsis*):

Tre par fick ut åtminstone 13 ungar i Oset i år. Landskapets totala population bör dock vara betydligt större än så, och vi uppskattar fortsatt att det finns 20-40 par i Närke. Höstsiffran från Kvismaren nedan är den hitintills högsta noterade för landskapet. Häckning: 13 pulli pulli/nyligen flygga ungar Lillängen, Oset 1.6 (Peter Gustafson). Större antal: 1725 ex. Kvismaren 22.10 (Hakon Kampe-Persson).

Gravand

(*Tadorna tadorna*):

Ett mycket magert år för en art som annars har visat en positiv trend när det gäller fynd i landskapet.

Vår: 2 ex. Stora Hammarsundet, Harge 21.3 (Andreas Sandberg). 5 ex. Södra tornet, Tysslingen 9.4 (Jan Andersson). 1 ex. Gymningemaden, Tysslingen 10-11.4 (Thomas Eriksson, Ove Pettersson m.fl.). 1 ex. Västra dammen, Boglundsängen 21.4 - 6.5 (Kjell Johansson, Anders Bertebo m.fl.).

Snatтерand

(*Anas strepera*):

Fler häckningar än vanligt rapporterade, men ändå väldigt få i förhållande till hur många par som faktiskt finns i landskapet. Från Oset finns en kull rapporterad, och i Rysjön som mest sex kullar. Landskapets totala antal par bedöms dock fortsatt ligga på drygt 100 par.

Häckning: 10 pulli pulli/nyligen flygga ungar Lillängen, Oset 14.6 (Per Wedholm). 41 pulli pulli/nyligen flygga ungar Rysjön, Kvismaren 8.7 (Åke Pettersson).

Större antal: 580 ex. Rysjön, Kvismaren 11.9 (Mikael Tellbe).

Stjærtand

(*Anas acuta*):

För blott fjärde gången någonsin så har arten konstaterats häcka i landskapet, och precis som vid de tidigare tillfällena, 1963,

2003 och 2013 så var det i Kvismaren. Extra glädjande denna gång är att vi faktiskt vet att häckningen lyckades! Häckning: 8 pulli pulli/nyligen flygga ungar Nynäsängen, Kvismaren 19.6 (Håkan Persson).

Årta

(*Anas querquedula*):

Det finns tyvärr inga rapporter om lyckade häckningar. Arten har dessutom observerats ganska sparsamt detta år, så landskapets totala population bedöms vara ca 10 par.

Skedand

(*Anas clypeata*):

Årets enda lyckade häckning som rapporterats kommer från Boglundsängen. Från Kvismare fågelstations våtmarksinventering så finns sju par registrerade, och med detta som grund så bedöms landskapets population vara ca 25 par.

Häckning: 7 pulli pulli/nyligen flygga ungar Västra dammen, Boglundsängen 30.6 (Gunnar Nilsson).

Bläsand x gräsand

(*Anas penelope x platyrhynchos*):

Hybrider är alltid svåra, men en mycket god kandidat till denna hybridform sågs och fotograferades i Kvismaren detta år. Borde absolut gå att säkert bestämma denna individ, men någon expert måste då konsulteras. Vår: 1 hane Kvismaren 7-16.5 (Magnus Persson, Johan Åhlén).

Brunand

(*Aythya ferina*):

Det går fortsatt tungt för brunänderna i landskapet! Årets enda häckning finns rapporterad från Oset, och landskapets totala population bedöms vara max fem par.

Häckning: 2 ex. (1 adult hona + 1 pulli) bo, ägg/ungar Ormestaängarna, Oset 18.6 (Lennart Eriksson). Större antal: 45 ex. Rysjön, Kvismaren 26.3 (Peter Bryngelson, Per Nyberg m.fl.).

Ringand

(*Aythya collaris*):

En efterlängtat ny art för landskapet! Staffan Gustavsson hittade fågeln vid strandpromenaden i Rynningeviken den 20 mars, där den även sågs nästföljande morgon, innan den plötsligt försvann. Saknaden blev dock kortvarig då den återupptäcktes i Rysjön, Kvismaren redan den 22 mars, och där stannade den sedan ända fram till den

19 april.

1 fynd: 1 adult hane Rynningeviken - Kvismaren 20.3 - 19.4 (*Staffan Gustavsson, Bengt Jalsborn m.fl.).

Bergand

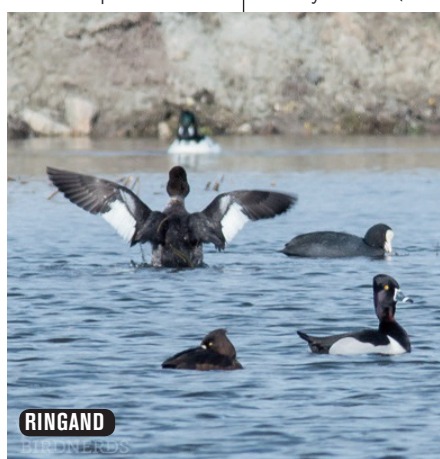
(*Aythya marila*):

Arten fortsätter vara riktigt svår att få in på sträck under våren. Dock desto lättare på höstarna då arten rastar på flera håll i landskapet.

Vår: 1 hane Klåvudden, Harge 2-3.5 (Peter Gustafson, Leif Sildén m.fl.). 7 ex. sträckande N Nydalen, Harge 5.5 (Anders Jacobsson, Anders Karlsson m.fl.). 2 i par sträckförsök Klåvudden, Harge 6.5 (Albin Mauritzon, Mats Axbrink). 2 ex. sträckande Vättern Nrk 17.5 (Leif Sildén).

Höst: 2 honfärgad Oset 13-26.10 (Håkan Ellehammer, Jonathan Waern m.fl.). 64 honfärgad sträckande SV Ormesta holme, Oset 13.10 (Lennart Eriksson, Bengt Ahl). 1 honfärgad Tysslingen, Södra, Tysslingen 19.10 (Kjell Johansson). 1 hane Prästud-den, Segersjö 23.10 (Gunnar Nilsson, Tord Sundström). 1 adult hane Domarkärret, Almby 26.10 (Mikael Tellbe). 3 honfärgad

Rynningeviken - Oset - Hemfjärden 27.10 - 4.11 (Nils Eriksson, Lennart Eriksson m.fl.). 1 hane sträckande SV Näsudden, Dimbobaden 29.10 (Anders Jacobsson). 1 hona Segersjöviken, Segersjö 30.10 (Anders Jacobsson). 7 honfärgad Gäddviken, Värigen Nrk 4.11 (Jan-Olov Ragnarsson). 1 1K Lillåns mynning, Oset

12-20.11 (Patrik Strömberg, Bernt Bergström m.fl.). 6 honfärgad Yxviken, Segersjö 27.11 (Anders Jacobsson). 2 ex. Näsudden, Dimbobaden 3.12 (Anders Jacobsson, Per K Linderum).

Ejder

(*Somateria mollissima*):

En fåtalig men svårbedömd art. Flera av

flockarna i norra Vättern kan nog röra samma individer, och detsamma gäller den ensamma hanen i Hjälmararen. Så detta får ses som en vansklig bedömning av hur många individer som setts.

Vår: 1 hane Valen, Hjälmararen Nr 7.4 (Ulf Eriksson). 1 hane Storhjälmaren 11.4 (Ulf Eriksson). 6 ex. (4 hane + 2 hona) Klåvudden, Harge 18.4 (Hans Waern, Nils-Erik Ström m.fl.). 7 ex. sträckande N Nydalen 19.4 (Ove Pettersson, Åke Pettersson). 5 ex. (4 hane + 1 hona) Klåvudden, Harge 21.4 (Kent Larsson). 1 hane Djupstenar, söder Valen, Hjälmararen Nr 22.4 (Ulf Eriksson). 10 ex. Klåvudden, Harge 2.5 (Åke Lorin, Peter Gustafson m.fl.). 3 ex. sträckande N Klåvudden, Harge 5.5 (Nils Eriksson, Ove Pettersson m.fl.). 9 ex. Nydalen 7.5 (Rolf Sykkijev). 1 hane Klåvudden, Harge 18.5 (Peråke Grönwall). 1 hane Storhjälmaren 21.5 (Ulf Eriksson).

Alfågel

(*Clangula hyemalis*):

Ett normalår för arten antalsmässigt, men det som sticker ut är att endast en observation gjordes vid norra Vättern.

Vår: 1 hane Tysslingen, Norra, Tysslingen 1.4 (Thomas Eriksson, Helny Olsson m.fl.). 4 ex. Klåvudden, Harge 30.4 (Håkan Carlestam, Anna-Karin Törnblom). 1 hona Sottern 10.5 (Leif Sildén). 1 hona Rysjön, Kvismaren 11.5 (Åke G Lindström, *Lars Hellman). Höst: 3 honfärgad Rysjön, Kvismaren 12.10 (Christer Tegebro, Ove Pettersson m.fl.). 5 ex. Rynningeviken - Oset - Hemfjärden 13.10 - 6.11 (Lennart Eriksson, Bengt Ahl m.fl.). 2 ex. Hjälmararen Nr 13.10 (Leif Sildén). 1 honfärgad Rysjön, Kvismaren 24.10 - 4.11 (Kent Larsson, Anders Jacobsson m.fl.). 1 ex. Segersjövik, Segersjö 30.10 (Anders Jacobsson). 1 ex. Nyhammarsdammen, Garphyttan 31.10 (Jan Andersson).

Sjööorre

(*Melanitta nigra*):

Under vårsträcket i norra Vättern så gjordes totalt 24 fynd av sammanlagt 1459 ex, vilket får ses som ett helt normalt år för arten. Samtliga övriga observationer i landskapet redovisas här.

Vår: 1 ex. Norra Tysslingen 9.4 (Kent Halttunen, Lennart Eriksson m.fl.). 1 hane Hjälmarviken, Oset 12-24.4 (Gun Isacson, Ronnie Lindqvist m.fl.). 5 ex. Hjälmararen Nr 12.4 (Leif Sildén). 5 ex. (3 hane + 2 hona) Hjälmarviken, Oset 17.4 (Andreas Tranderyd, Albin Mauritzon). 11 ex. (7 hane + 4 hona) Tysslingen, Södra, Tysslingen 17.4 (Lennart Eriksson, Ove Pettersson). 6 ex. Tysslingen, Norra, Tysslingen 24.4 (Ronnie Lindqvist, Gun Isacson). 1 hona Hjälmarviken, Oset 26.5 (Britt-Louise Korslid). Höst: 1 adult Hinstorp, Olshammar 21.7

(Sune Johansson, *Berit Söderberg). 5 ex. Hjälmararen Nr 13.10 (Leif Sildén). 1 ex. Storhjälmaren 18.10 (Leif Sildén). 2 honfärgad Yxviken, Segersjö 23.10 (Gunnar Nilsson, Tord Sundström). 4 ex. Vaken (vinter), Oset 28.10 (Thord Eriksson, Ove Pettersson m.fl.). 4 ex. sträckande SV Näsudden, Dimbobaden 29.10 (Anders Jacobsson). 37 ex. sträckande SV Ormesta holme, Oset 30.10 (Lennart Eriksson, Per Wedholm). 2 honfärgad Hemfjärden vid Hjälmarbaden 5.11 (Michael Andersson).

Svärta

(*Melanitta fusca*):

Under vårsträcket vid norra Vättern så gjordes totalt 20 fynd av sammanlagt 673 ex. Närpå en fördubbling antalsmässigt jämfört med fjolårets bottennapp. Samtliga övriga observationer i landskapet redovisas här.

Vår: 2 ex. Valen, Hjälmararen Nr 22.4 (Ulf Eriksson). 8 ex. Rå uddar, Harge 22.4 (Kjell Johansson). 1 ex. Sottern 8.5 (Leif Sildén). 1 hane Rysjön, Kvismaren 14.5 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson m.fl.). 4 ex. sträckande NO Rysjön, Kvismaren 30.5 (Kjell Johansson). Höst: 5 ex. Svartåns mynning, Oset 7.10 - 18.11 (Gun Isacson, Håkan Ellehammer m.fl.). 2 ex. Näsudden, Dimbobaden 29.10 - 11.12 (Anders Jacobsson, Per K Linderum). 7 ex. Hemfjärden 25.11 (Michael Andersson).

Vaktel

(*Coturnix coturnix*):

Ett dåligt år för arten i landskapet med endast 51 spelande hanar rapporterade. Dock är det som vanligt svårt att avgöra det exakta antalet individer, men helt klart var det en nedgång från senare år. Ett önskemål från Rrk vore att vi alla blev bättre på att rapportera var fåglarna befinner sig och inte var vi själva står. Det finns en ofantlig mängd rapporter från Västra rakan, samt från Fornskinnsåkrarna och Kilsgrådsåkrarna, här vore det bra om vi slutade använda den förstnämnda och istället rapporterade från de två senare lokalerna. På detta vis skulle det bli betydligt lättare att avgöra hur många spelande fåglar det finns i området. Noterbart: 1 ex. spel/sång Rånnestamaden, Tysslingen 8.5 (Kjell Johansson, Stickan Hallemark m.fl.). 1 ex. spel/sång Åtorp, Tysslingen 8.5 (Rolf Sykkijev). 1 ex. spel/sång Rinkaby 16.5 (Oscar Axelsson). 1 ex. spel/sång Måjsta, Rinkaby 25.5 - 3.6 (Bo Runesson). 1 ex. spel/sång Gammelån, Stora Valla, Tysslingen 30.5 - 15.7 (Jan Korslid, Kjell Johansson m.fl.). 1 ex. spel/sång Osvala, Tysslingen 30.5 (Kjell Johansson, Ove Pettersson). 1 ex. spel/sång Södra moderna, Tysslingen 31.5 - 2.6 (Bengt Jalsborn, Håkan Carlestam m.fl.).

1 ex. spel/sång Solberga, Rinkaby 1.6 (Oscar Axelsson). 1 ex. Hågervad, Tysslingen 2.6 (Thomas Eriksson). 2 ex. spel/sång Ängsholmen, Tysslingen 2.6 - 21.7 (Johan Åhlén, Peter Eklund m.fl.). 1 ex. spel/sång Skoglunda, Lindbacka 2.6 (Ove Pettersson, Lasse Karlsson). 1 ex. spel/sång Ängsbro, Spånga, Vintrosa 2.6 (Johan Åhlén). 1 ex. spel/sång Granhammar, Vintrosa 2.6 (Johan Åhlén). 3 ex. spel/sång Hidingebro, Hidinge 2.6 (Johan Åhlén). 1 ex. spel/sång Ralavägen, Hallsberg 4.6 (KG Andersson). 3 ex. spel/sång Samsala gårde, Hallsberg 6.6 (Pierre Blanksvärd). noterat spel/sång Öja, Hackvad 6.6 (Håkan Persson). 1 ex. spel/sång Ökna utmarker, Kvismaren 9.6 (Per K Linderum). 1 ex. spel/sång Riseberga kloster, Fjugesta 9.6 (Sandra Tengelin). 2 ex. spel/sång Ösby, Sköllersta 9.6 (Per K Linderum). 1 ex. spel/sång Reningsverksdammen, Kumla 12.6 (Bengt Andersson). 1 hane spel/sång Ålunda, V om 13.6 (Michael Andersson). 1 ex. spel/sång Gråbo, Rinkaby 13.6 (Nils Eriksson). 1 ex. spel/sång Stora Valla, Tysslingen 18.6 (Lennart Eriksson). 1 ex. Sörängen, Närkes Kils-området 18.6 (Inger Holst). 1 ex. spel/sång Nalavi, Kräcklinge 24.6 (Daniel Hedenbo). 1 ex. spel/sång Källtorp, Lindbacka 25.6 (Jan Korslid, Britt-Louise Korslid). 1 ex. spel/sång Hjälmarsberg 25.6 (Tommy Eriksson). 2 ex. spel/sång Råsta åkrar, Stora Mellösa 25.6 (Anders Jacobsson). 1 ex. spel/sång Segersjö 26.6 (Leif Sildén). 1 ex. spel/sång Norra Bro 30.5 26.6 (Peter Gustafson). 1 ex. spel/sång Stortorp 26.6 (Anita Ahlberg, Monica Ahlberg). 1 ex. spel/sång Bärsta åkrar, Kvismaren 26.6 (Anders Jacobsson). 1 ex. spel/sång Bron, Täljeån, Mosås 26.6 (Peter Gustafson). 1 hane spel/sång Ingelsta, Ö om 1.7 (Michael Andersson). 1 ex. spel/sång Menigasker 30.9, Kvismaren 4.7 (Magnus Friberg). 1 ex. spel/sång Ormesta åkrar och strandskog, Oset 5.7 (Börje Broström). 2 ex. spel/sång Usta, Odensbacken 6.7 (Leif Sildén). 1 ex. spel/sång Väla, Odensbacken 6.7 (Leif Sildén). 1 ex. Lindåsbacken, Kvismaren 9.7 (Stefan Göransson). 1 ex. spel/sång Tanntorp, Hjortkvarn 10.7 (Mats Weiland). 1 ex. spel/sång Alms åkermarker, Stora Mellösa 15.7 (Anders Jacobsson). 1 ex. Åslaholmen, Kvismaren 21.8 (Stig Brattfjord, Oscar Gustavsson).

Rapphöna

(*Perdix perdix*):

Arten går kräftgång i landskapet, sannolikt till följd av att färre utplanteringar sker i jaktsyfte. Samtliga observationer från året redovisas här.

Häckning: 1 hona med 15 1K Ängsholmens grustag, Tysslingen 12.7 (Jan Korslid, Britt-Louise Korslid).

Noterbart: 9 ex. Ängsholmen, Tysslingen 14.1 - 28.11 (Ove Pettersson, Bengt

Jalsborn m.fl.). 2 i par i lämplig häckbiotop Silosen, Kumla 15.5 (Bengt Andersson). 1 ex. spel/sång Silosen, Kumla 17.5 (Håkan Persson). 1 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Vissberga, Kumla 18.5 (Håkan Persson). 1 ex. spel/sång Björka lertag 30.5 - 5.6 (Hans Waern, Jonas Engzell). 2 i par i lämplig häckbiotop Gräve by, Tysslingen 1.6 (Lennart Eriksson). 1 ex. spel/sång Odensbacken 26.6 (Leif Sildén). 8 ex. Bärsta åkrar, Kvismaren 11.12 (Leif Sildén, Anders Jacobsson).

Järpe

(*Tetrastes bonasia*):

Som vanligt gott om rapporter från lämpliga biotoper, men endast två lyckade häckningar har bekräftats i år.

Häckning: 2 pulli födosökande Björstorp 11.7 (Ingall Teljä). 9 ex. pulli/nyligen flygga ungar Båsbergens naturreservat 4.8 (Kvismare Fågelstation).

Smålom

(*Gavia stellata*):

Liksom under de tre föregående åren noteras arten på ett tiotal lokaler under häckningstid och företrädesvis i de västra delarna av landskapet. Detta år kunde åtminstone tre lyckade häckningar konstateras men spår av misslyckade häckningar hittades tyvärr också. Något som också ligger i nivå med föregående år. Med stor sannolikhet finns fler häckningar att hitta där ute och vi lyckas bättre och bättre med detta arbete. Fortsätt så!

Svarnäbbad islom

(*Gavia immer*):

Ett fynd finns inrapporterat men detta underkänns tyvärr på grund av utebliven skriftlig rapport!

Smådopping

(*Tachybaptus ruficollis*):

Tredje året i rad där arten noteras på ett tiotal lokaler under häckningstid och lyckade häckningar noterades på två av dessa platser, nämligen på Ormestaängarna i Oset och på Boglundsängen. Populationen kan med andra ord klassas som liten men stabil. Fler par och fler lyckade häckningar borde vi dock kunna skaka fram i landskapet! Som vanligt gjordes vinterfynd i bägge ändar av året. Udda däremot med tre individer vid Reningsverket i Hallsberg!

Vinter: 2 ex. Reningsverksdammen, Kumla 1.1 - 17.2 (Johan Åhlén, Bengt Andersson m.fl.). 3 ex. Reningsverket, Hallsberg 3.1 - 15.2 (KG Andersson, Billy Lindblom m.fl.). 1 ex. Reningsverksdammen, Kumla 2-29.12 (Bengt Andersson, Anders Carlberg m.fl.). 1 ex. Slottsparken, Örebro 3.12 (Bernt Bergström).

Gråhakedopping

(*Podiceps grisegena*):

Förekomsten av gråhakedopping är precis som tidigare väldigt konstant och under 2016 noterades 22 häckande par vilket kan jämföras med 23 par år 2015 och 22 par år 2014. Dessa fördelades enligt följande: Kvismaren 15 par, Rynningeviken 3 par, Oset 1 par, Segersjö 2 par och Domarkärret 1 par. Arten noterades utöver på dessa platser även på fyra olika lokaler till under året och dessa observationer listas nedan. Vilken lokal blir nästa där vi kommer att hitta arten varje år framöver?

Noterbar: 1 ex. Tegeldammen, Hallsberg 13.4 (Johan Östberg). 1 ex. Tysslingen, Södra 30.4 (*Thomas Eriksson, Stefan Risberg m.fl.). 1 ex. Klåvudden, Harge 3.5 (Stickan Hallemark, Peråke Grönwall m.fl.). 1 ex. Klåvudden, Harge 6.5 (Albin Mauritzon, Mats Axbrink). 1 1K Västra dammen, Boglundsängen 7-28.9 (*Kjell Johansson, Bengt Jalsborn m.fl.).

Svarthakedopping

(*Podiceps auritus*):

Svarthakedoppingarnas framgångssaga i landskapet verkar fortsätta men inte helt utan orosmoln! Antalet inrapporterade par landar detta år på exakt samma siffra som föregående år när vi tagit hänsyn till dubbelräkningar på de lokaler där paren är många. Det handlar alltså om hela 70 par! Rapporterna kommer från hela 23 olika lokaler och det verkar dessutom som ensamma individer och enstaka par börjar leta sig fram till mindre dammar och våtmarker i stora delar av landskapet i större och större utsträckning. Lokaler med flest par var följande: Oset (10 par), Rynningeviken (8 par), Boglundsängen (8 par), Rysjön, Kvismaren (7 par) och Domarkärret (5 par). Lyckade häckningar noterades dock bara på en handfull lokaler under året och vid Domarkärret lyckades inte något av paren att få ungar på vingarna vilket är oroande! Fortsätt därför att rapportera in svarthakedoppingar lika bra som ni gjort tidigare och gör gärna också återbesök på de lokaler ni hittar dem och kontrollera häckningsresultaten.

Storskarv

(*Phalacrocorax carbo*):

Vi väljer här att avvakta med en sammanställning av artens numerär i landskapet till nästa årsrapport då den inventering av arten som skulle genomföras under 2016 inte blev av utan kommer att göras under 2017. Inga anmärkningsvärt höga antal noterades heller under året.

Rördrom

(*Botaurus stellaris*):

Åter ett bra år för rördrommarna i Närke!

Hela 42 olika individer hördes tuta och hävda revir under året vilket är en mycket bra siffra! Siffran kan jämföras med 35 ex under 2015 och hela 46 ex år 2014. Säkerligen gömmer sig ändå någon oupptäckt rördrom i vassarna i landskapet trots att de hörs så långt. Ett extra omnämnande får den individ som på låg höjd och uppvaktad av fiskmåsar passerade en förvånad tomtskådare i mitten av juni.

Noterbar: 1 ex. Blåklintstigen 2, Örebro 15.6 (Lennart Eriksson).

Ägretthäger

(*Ardea alba*):

Precis som under de närmast föregående åren har ägretthägern blivit ett regelbundet inslag i landskapet under stora delar av året. Under 2016 noterades arten regelbundet under perioden 16.4-18.10. De flesta observationerna gjordes som vanligt i Kvismaren men arten har också noterats vid Vibysjön, Tysslingen samt vid Oset-Rynningeviken. Dock inga observationer vid Segersjö detta år och på det hela taget gjordes observationerna på färre olika lokaler än normalt. Under sensommaren och hösten samlades fler och fler ägretter vid Kvismaren och toppnoteringen blev hela nio ex den 7.8 vilket naturligtvis är rekord för landskapet! Antalet fynd under året är förstås omöjligt att säga säkert varför vi väljer att inte chansa. Årets första, årets sista, årets toppnotering samt alla observationer utanför Kvismaren ses här:

Noterbar: 1 ex. Kvismaren 16.4 (*Ronny Nilsson, Anders Hansson m.fl.). 1 ex. Rynningeviken - Oset 14-21.5 (*Per Wedholm, Pelle Barkengren m.fl.). 1 ex. Södra maderna, Tysslingen 22.5 (*Leif Eckmann, Michael Andersson m.fl.). 1 ex. Södra maderna, Tysslingen 31.5 (*Hans Waern, Bengt Jalsborn). 1 ex. Välakärren, Vibysjön 3.6 (Mårten Gustavsson). 1 ex. Tysslingen, Norra, 8-11.8 (*Per Lundgren, *Annika Wetterberg m.fl.). 1 ex. stationär Fågelsjön, Kvismaren 18.10 (Leif Eckmann). Större antal: 9 ex. Fågelsjön, Kvismaren 7.8 (Patrik Hedengren).

Svart stork

(*Ciconia nigra*):

Efter ett år utan fynd i landskapet gjordes det åter ett under 2016! Ett exemplar passerade Rysjön och Öby kulle mot öster och försvann sedan spårlöst. Den dokumenterades dock genom foto!

1 fynd: 1 ex. Rysjön, Kvismaren 22.6 (*Lennart Augustsson).

Bivråk

(*Pernis apivorus*):

Förra året togs bivråken upp som en art som uppvisar en kraftigt negativ trend. Detta år blev inget avsteg från denna trend

och antalet rapporter under hela året slutade på 170, vilket är i nivå med antalet år 2015 men samtidigt ett mycket lågt antal! Årets bästa sträckisiffror blev dock mer än dubbelt så höga som föregående år vilket är glädjande.

Större antal: 48 ex. sträckande Venastugan, Rynningeviken 2.9 (Leif Eckmann, Lennart Eriksson).

Brun glada

(*Milvus migrans*):

Efter ett par år med nedgång i rapporteringen av denna art tog det så fart igen under 2016! Sådan fart att antalet fynd är omöjligt att avgöra. De flesta observationerna är koncentrerade till tre olika områden nämligen kring Vibysjön, i Kvismaren och vid Oset/Rynningeviken. Många observationer är naturligt av ensamma kringströvande individer men både vid Vibysjön och vid Rynningeviken har adulta fåglar i par noterats under häckningstid vilket skulle kunna tyda på att vi har ett par häckningar av arten i landskapet igen. Några ungfåglar noterades dock inte i dessa områden senare under säsongen. Det blir spännande att följa utvecklingen under de närmaste åren! Häckningar?: 3 ex. Geråsen, Viby 1.6 (*Mårten Gustavsson, Sune Johansson m.fl.). 2 ex. Venalagunen, Rynningeviken 5.7 (Lennart Eriksson). 2 ex. Geråsen, Viby 1.9 (Andreas Sandberg).

Röd glada

(*Milvus milvus*):

Precis som under föregående år gjordes ett stort antal observationer av arten i de norra och östra delarna av landskapet och med störst koncentration i Kvismaren. Även förvånansvärt få observationer i de västra och södra delarna liksom under 2015. Artens expansion norrut kommer dock att göra att vi ser mer av dem framöver och häckningsindicer kommer att komma! Öster om Hjortkvarn noterades tidigt ett par adulta fåglar och en 1k-fågel men då dessa rör sig snabbt över stora områden och lokalen ligger nära Östergötland kan vi inte vara säkra på någon häckning i landskapet detta år heller. En indikation på att det kommer närmare är det däremot! Årets första notering gjordes redan i slutet av mars och tidigare genom åren finns bara två noteringar vid tidigare datum. Årets högsta antal och sista observation ses också nedan. Häckning?: 2 adult Tanntorp, Hjortkvarn 31.7 (Mats Weiland). 1 1K Tanntorp, Hjortkvarn 31.7 (Mats Weiland). Noterbart: 1 ex. sträckande N Västra rakan, Kvismaren 29.3 (Magnus Friberg). 4 2K+ Tanntorp, Hjortkvarn 6.8 (*Mats Weiland, Mats Axbrink). 2 ex. Norra Torpa, Snavlunda 10.9 (Nils-Erik Ström).

Havsörn

(*Haliaeetus albicilla*):

Bedömningen kvarstår även detta år om att mellan 15 och 20 par havsörn häckar i landskapet! I takt med att arten blir vanligare och vanligare så minskar dock frekvensen i rapporteringen om den vilket leder till att antalet par blir svårare och svårare att uppskatta. Rapportera därför gärna fortsättningsvis in med häckningskriterier och följ gärna upp resultatet av de häckningar som ni noterar! Omfattande fiskdöd, troligen på grund av lågt vattenstånd och syrebrist, i Hemfjärden och Mellanfjärden under höst och tidig vinter medförde att stora antal havsörnar noterades födosöka i överflödet. Den högsta noteringen under perioden visas här: Större antal: 26 ex. Mellanfjärden, Hjälmaren 21.12 (Bengt Ahl, Christer Tegebro).

Brun kärrhök

(*Circus aeruginosus*):

Förra året utlovade vi en uppföljning av antalet möjliga häckande par av brun kärrhök som då noterades på hela 49 olika platser i landskapet. Detta jämfört med riksinventeringen av arten som gjordes år 2010 då vi bedömde att 40-50 par häckade i landskapet. Under år 2016 noterades arten med häckningskriterie på 44 olika platser vilket också indikerar en något högre nivå på populationen i landskapet jämfört med vid riksinventeringen. Par med häckningsbestyr fanns dessutom på hela 40 av dessa platser och i Kvismaren gick hela 20 honor till häckning vilket är rekord för området! Luckor i rapporteringen finns tyvärr i de södra delarna av landskapet och detta i kombination med ett visst mörkertal gör att vi numera uppskattar beståndet i Närke till mellan 50 och 60 par! Glädjande nog konstaterades också många lyckade häckningar under sensommaren och hösten! Årets första hona noterades på ett tangerat datum för fenologirekordet och får ett extra omnämnande. Fenologi: 1 hona Hammarmaden, Kvismaren 12.3 (Anders Jacobsson).

Blå kärrhök

(*Circus cyaneus*):

Tolv observationer gjordes under sommaren detta år och de flesta utgörs av en hona vardera i Tysslingen och Kvismaren som sågs vid upprepade tillfällen. Inga indikationer på häckning förekommer! Trots de milda vintrar vi numera har vill inte de blå kärrhökarna stanna kvar på våra breddgrader. Endast ett fynd vardera i början och slutet av året! Vinter: 1 hona Resta 27.2 (Magnus Friberg). 1 ex. Venastugan, Rynningeviken 9.12 (Gunnar Eriksson). Sommar: 1 adult hona Västra rakan, Kvismaren 3.6 (Bo Holst, Ove Pettersson). 1 hona Vålakärren, Vibysjön 5.6 (Nils-Erik Ström). 1

hona Nedre snåret, Kvismaren 6.6 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 1 hona Gammelån, Stora Valla, Tysslingen 6.6 (Jan Korslid, Britt-Louise Korslid). 1 hona Nynäs åkrar, Kvismaren 9.6 (Per K Linderum, Kjell Johansson). 1 ex. födosökande Kvismaren 10.6 (Lindah Lyktberg). 1 honfärgad förbiflygande Södra moderna, Tysslingen 5.7 (Kjell Johansson). 1 honfärgad Södra moderna, Tysslingen 7.7 (Albin Mauritzon). 1 honfärgad Menigasker 309, Kvismaren 16.7 (Magnus Friberg). 1 adult hane Gymningemaden, Tysslingen 20.7 (Johan Åhlén). 1 2K+ sträckande S Björka lertag, Björka lertag 25.7 (Jonas Engzell). 1 honfärgad Svalnåsmaden vindskyddet, Tysslingen 31.7 (Per Lundgren, Annika Wetterberg).

Stäpphök

(*Circus macrourus*):

Hela åtta fynd av arten gjordes i landskapet under året vilket är den högsta noteringen någonsin! Dessa fördelas på sex fynd under våren och två under hösten. Detta innebär också att vi har gjort totalt 45 fynd i landskapet genom tiderna. Det går bra för arten och antalet observationer i landet som helhet ökar stadigt för varje år som går. Samtidigt märks det fortfarande tydligt att arten i vissa åldrar och dräkter är mycket svårbestämd. Flera observationer detta år visade sig vid granskning vara ängshökar, flera rapporter saknade beskrivning av viktiga karaktärer och nästan en handfull rapporter finns också om icke helt säkert bestämda stäpphökar. Som alltid bör flera särskiljande karaktärer noteras för att man ska kunna vara helt säker! 8 fynd: 1 hane Rysjön, Kvismaren 9.4 (Peter Gustafson). 1 adult hane Ullavidammen, Sköllersta 23.4 (*Per K Linderum, Hasse Molin). 1 2K Ängfalla åkrar, Kvismaren 3.5 (Kvismare Fågelstation). 1 2K hane Rysjön, Kvismaren 9-13.5 (Johan Månsson, Peter Gustafson m.fl.). 1 3K+ hona Vålakärren, Vibysjön 23.5 (Kent Halttunen, Kent Larsson). 1 2K hane Kilsgårdsåkrarna, Kvismaren 27.5 - 9.6 (*Leif Sildén, Per K Linderum m.fl.). 1 1K Sörbysjön, Kvismaren 27.8 (Per K Linderum, *Magnus Friberg). 1 1K Osvalla, Tysslingen 10.9 (*Stefan Göransson, Per Wedholm).

Ängshök

(*Circus pygargus*):

För andra året i rad gjordes häckningsförsök av ängshök i landskapet! Denna gång i ett rapsfält strax sydost om Mosås. De allra flesta av observationerna av arten under året hänger ihop med denna häckning då hanen och honan rörde sig över stora områden i jakt på föda och sågs under perioden 10.5-3.7. Några flygga ungar noterades dock inte så resultatet av häckningen är tyvärr okänt. Utöver dessa gjordes följande

sex fynd under året och aprilobservationen i Oset är med god marginal det tidigaste någonsin i landskapet! Dessutom finns ett par observationer av inte helt säkert bestämda ängshökar under året.

Noterbart: 1 hane Utängen, Oset 18.4 (Christer Tegebro, Bengt Ahl m.fl.). 1 3K+ hona Tysslingen, Norra 2-3.5 (*Kjell Johansson, Thomas Eriksson). 1 3K hane sträckande N Tysslingen, Norra 3.5 (Lennart Eriksson). 1 2K hane Fiskingemaden, Kvismaren 24.5 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 1 adult hane Lötenplattformen, Kvismaren 30.7 (Kvismare Fågelstation). 1 1K Barkaregatan, Näsby, Örebro 17.8 (Lennart Eriksson, *Per Wedholm).

Fjällvråk

(*Buteo lagopus*):

Även under 2016 gjordes några sommarobservationer av arten i landskapet! Dock inga indikationer på häckning. Rapporter under perioden från andra halvan av maj till och med första halvan av augusti ses nedan. Även en fin sträckssiffra på våren förtjänar ett extra omnämnande!

Sommar: 1 ex. Hidingsta åkrar, Kvismaren 17.5 (Ronny Melbéus, Roland Jidling). 1 ex. Hammarmaden, Kvismaren 17.7 (Karin Bergh, Nils Hultman, Carl Magnus Svahn). 2 ex. Vålakärren, Vibysjön 9.8 (Pierre Blanksvärd).

Större antal: 35 ex. sträckande N Gällersta 10.4 (Andreas Sandberg).

Mindre skrikörn

(*Clanga pomarina*):

Första fyndet i landskapet sedan 2008 och detta är det sjätte fyndet i landskapet! Tyvärr inte en fågel som blev stationär utan bara passerade Kvismaren med okänt mål. Den dokumenterades dock med bra fotografier! 1 fynd: 1 3K+ sträckande NO Öbyåkern, Kvismaren 2.6 (*Staffan Ullström).

Kungssörn

(*Aquila chrysaetos*):

Det kända paret i sydost gick till häckning även under 2016! Ett flertal observationer tyder på att häckningen lyckades detta år men någon unge finns tyvärr inte inrapporterad till Artportalen! Utöver det gjordes väldigt få observationer i landskapet under häckningstid detta år. Till och med färre än det brukar göra! Känslan är dock att det görs fler och fler observationer av kungssörnar utanför häckningstid vilket kan tyda på att framtiden ser ljus ut. Låt oss hoppas detta!

Fiskgjuse

(*Pandion haliaetus*):

Det framstår som tydligt att vi skulle behöva göra en ny inventering av häckande fiskgjusar igen nu när det har gått några år sedan riksinventeringen 2013! Atlasinventeringen gav bra resultat men nu när den är över blir mörkertalen alltför stora för att vi ska kunna göra någon vettig bedömning av antalet häckande par i landskapet. Från ett femtiotal olika par under 2015 var vi under 2016 nere i ett tjugotal vilket inte är i närheten av det verkliga antalet. Det finns dock indikationer på att arten minskar rejält och till exempel verkar det som om den mer eller mindre försvunnit från Sottern där det förr om åren höll till mellan åtta och tolv par. Konkurensen med havsörn torde vara en, men långt ifrån den enda, anledningen till detta. Arten är svårinventerad men vi skulle verkligen behöva göra en insats här!

Tornfalk

(*Falco tinnunculus*):

Vid undersökning och sammanställning av alla tornfalksrapporter under häckningstid under 2016 så blir resultatet märkligt likt resultatet 2015. Bägge åren landade nämligen antalet lokaler med tornfalkar under häckningstid på 58! Under 2016 noterades lyckade häckningar på 25 olika platser

jämfört med 28 under 2015. Man kan med andra ord säga att vi numera verkar ha en stabil population av tornfalk och med ett mörkertal inräknat så har vi troligen mellan 70 och 80 par som häckar i landskapet. Antalet vinterfynd har varit relativt få de senaste vintrarna men under 2016 vände kanske den trenden. I början av året var de fortfarande få men under den milda decembermånaden dök en hel del rapporter upp vilka ses nedan:

Vinter: 1 ex. Hallsbergs lertag, Hallsberg 14.1 (Per K Linderum). 1 ex. Bista industriområde 17.2 (Jan Korslid, Britt-Louise Korslid). 1 ex. Råstasjön, Kvismaren 27.2 (Leif Sildén). 1 adult hane Resta 4-18.12 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 1 honfärgad Gråbo, Rinkaby 10-18.12 (Nils Eriksson). 1 hane Husön, Kvismaren 12-14.12 (Jan Tranderyd, Stefan Andersson m.fl.). 1 ex. Odensbacken 14-28.12 (Magnus Johansson, Leif Sildén m.fl.). 1 ex. Stockakärret, Villingsbergs Skjutfält 24.12 (Anders Jonsson). 1 ex. E20 Mosjö, Mosås 25.12 (Lotta Berg, Hanna Berg). 1 hane Rysjö hagar, Kvismaren 25.12 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 2 ex. Hammarmaden, Kvismaren 30.12 (Erik Törnvall). 1 ex. Sörby åkrar, Kvismaren 30.12 (Clas Hermansson, Mia Holmebrandt).

Aftonfalk

(*Falco vespertinus*):

Tre fynd av arten gjordes under året! Två av dem gjordes i vanlig ordning i Kvismaren och det andra inte alls långt därifrån. Fortfarande en relativt låg nivå på antalet fynd i landskapet jämfört med för en handfull år sedan.

3 fynd: 1 adult hona Åslaholmen, Kvismaren 16-19.5 (*Per K Linderum, Kerstin Signal m.fl.). 1 adult hane Boängen, Fällersta 13.6 (Staffan Werme). 1 2K hona Rysjön, Kvismaren 8.7 (Per K Linderum).

Stenfalk

(*Falco columbarius*):

En hel del fynd under perioden 16.5–15.8 och till stor del samlat i Kvismaren samt kring södra Tysslingen vilket gör det hela intressant! I Kvismaren gjordes observationer av både hane och hona och vid södra Tysslingen observerades en ungfågel redan den 5.8 vilket skulle kunna tyda på häckning i dessa områden. Det finns även anledning att tro att häckning kan ha ägt rum även på, eller i närheten av, de andra platser där arten noterades under sen vår eller mitt i sommaren! Precis som föregående år väldigt tunt med vinterobservationer av arten då bara en i vardera änden av året har rapporterats!

Sommar: 1 hona Södra maderna, Tysslingen 16.5 (Jan Tranderyd, Staffan Gustavsson).

1 ex. Sörbysjön, Kvismaren 16.5 (Hans Waern). 1 hona Tanntorp, Hjortkvarn 17.5 (Mats Weiland). 1 ex. Fågelsjön, Kvismaren 17.5 (Ronny Melbéus, Roland Jidling). 1 ex. Husabergs udde, Askersund 25.5 (Stellan Amzoll). 1 honfärgad Hammarboten, Kvismaren 25.5 (Peter Gustafson). 1 honfärgad Backa, Källtorp, Lindbacka 28.5 (Stefan Risberg). 1 honfärgad Hammarmaden, Kvismaren 28.5 (Johan Åhlén). 1 2K hane Fornskinnsåkrarna, Kvismaren 31.5 (Åke Pettersson, Sune Johansson m.fl.). 1 hona Västra rakan, Kvismaren 9.6 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 1 hona Husön, Kvismaren 9.6 (Anders Nilsson). 1 adult Kvismaren 10.6 (Lindah Lyktberg). 1 ex. Hästhagsudden, Vibysjön 13.6 (Stellan Amzoll). 1 ex. Öbyladan, Kvismaren 14.6 (Stellan Amzoll). 1 ex. Södra maderna, Tysslingen 24.6 (Kjell Johansson). 1 hona Västra rakan, Kvismaren 7.7 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 1 1K hane Södra maderna, Tysslingen 5.8 (Mats Axbrink, Öve Pettersson m.fl.). 1 ex. Rysjön, Kvismaren 14.8 (Andreas Grabs).

Vinter: 1 ex. Resta 3.1 (Åke Pettersson).

1 ex. Husön, Kvismaren 15.12 (Magnus Persson).

Lärkfalk

(*Falco subbuteo*):

Det intensiva arbetet med Atlasinventeringen är över och det märks tydligt på rapporteringen för arter såsom lärkfalk att vi inte rör oss lika mycket i de biotoper det handlar om för att hitta och konstatera häckningar av arten. Antalet platser där häckning kan misstänkas sjönk nämligen till hälften jämfört med år 2015 och bara ett par konstaterat lyckade häckningar rapporterades in vilket är synd. Använd gärna lämpliga häckningskriterier för de flesta arter när ni rapporterar under perioden april-augusti så kommer vi automatiskt att få bättre koll på hur det går för våra häckande arter! Endast en rapport är värd ett extra omnämnande

detta år och då handlar det om ett större antal födosökande lärkfalkar över Kvismarens vassar under bästa sträcktid för arten i mitten av maj månad.

Större antal: 15 ex. Åslaholmen, Kvismaren 17.5 (Ronny Melbéus, Roland Jidling).

Eleonorafalk

(*Falco eleonora*):

Två observationer av falkar som kan ha varit eleonorafalk gjordes i landskapet i slutet av maj månad! Den ena vid Hjälmsberg och den andra vid Fågelsjön, Kvismaren. Tyvärr var observationsförhållandena sådana att de inte kunde bestämmas säkert. Rent teoretiskt skulle det ju ha kunnat vara samma individ som var rörlig i landskapet i några dagar.

Pilgrimsfalk

(*Falco peregrinus*):

Jämfört med de närmast föregående åren tyvärr en rejäl tillbakagång i antalet rapporter om pilgrimsfalk i landskapet. Endast 242 inrapporterade rader jämfört med 350 respektive 365 under 2014 och 2015. Under perioden 1.6–31.7 en halvering av antalet rapporter från 50 ner till 25. Trots detta åtminstone en handfull rapporter som skulle kunna indikera att vi har en eller ett par häckningar i landskapet så hoppet kvarstår att vi inom kort ska kunna konstatera den första häckningen av arten i modern tid. Frågan är väl närmast var den kommer att äga rum.

Vattenrall

(*Rallus aquaticus*):

Även under 2016 ett vinterfynd! På samma lokal där ett ex sågs i början av 2015 sågs två ex i början av detta år. Med stor sannolikhet finns fler övervintrande vattenrallar på lämpliga lokaler i landskapet.

Vinter: 2 ex. Näsbybäcken, Oset 5-16.1 (*Per Wedholm, Thord Eriksson m.fl.).

Småfläckig sumphöna

(*Porzana porzana*):

År 2016 blev ett dåligt år för arten i landskapet och vi ligger fortfarande på halva antalet jämfört med åren 2013 och 2014 då bara 20 spelande fåglar noterades under året. Detta kan jämföras med 18 exemplar under 2015, 36 under 2014 och 40 under 2013! Sämst var resultatet i Kvismaren vilket troligen beror på att vattenregleringarna inte fungerade som de skulle och att året var torrt överlag. Antalen på respektive lokal såg ut såhär: Kvismaren 9, Tysslingen 6, Oset 4 och Mellanlängen 1. Inga observationer varken i Rynningeviken eller i Björka lertag och inga häckningar kunde konstateras i landskapet detta år! Årets första spelande småfläckiga sumphöna hördes redan den 10.4 vilket är en tangering av fenologirekordet. Den första och den sista observationen för året listas nedan:

Fenologi: 1 ex. spel/sång Nyängen, Kvismaren 10.4 (Andreas Tranderyd). 1 ex. spel/sång Sjölandet, Oset 6.7 (Staffan Gustavsson).

Mindre sumphöna

(*Porzana parva*):

En av de rariteter som gästade landskapet under året och som dessutom förvånande nog var den mest sociala var den hane mindre sumphöna som höll till i Ladviken i Oset under några dagar i slutet av april. Den kunde ibland ses på bara några få meters håll där den klev runt i undervegetationen!

Fyndet var landskapets 24:e dokumenterade genom tiderna!

1 fynd: 1 hane spel/sång Ladviken, Oset 23–25.4 (*Owe Persson, Eva Georgii-Hemming m.fl.).

Kornknarr

(*Crex crex*):

Antalet noterade kornknarrar i landskapet har de senaste tre åren varit oerhört lika, nämligen 33 ex år 2016, 35 ex år 2015 och 33 ex år 2014. Året innan det hittade vi dock hela 58 exemplar! Inga lyckade häckningar noterades heller detta år

trots att vi med stor sannolikhet har några få häckande par varje år. Samtliga fynd listas här:

33 fynd: 2 ex. spel/sång Reningsverket, Hallsberg 15–23.5 (*Pierre Blanksvärd, KG Andersson m.fl.). 1 ex. spel/sång Gamla dammen, Boglundsängen 17–18.5 (*Peter Eklund, Eva Georgii-Hemming m.fl.). 1 ex. spel/sång Gränsjö 406, Glanshammar 21.5 (Nils Eriksson). 3 ex. spel/sång Vinala,

Sköllersta 22–31.5 (*Per K Linderum, Hans Waern). 1 ex. spel/sång Ullavidammen, Sköllersta 22–28.5 (*Hasse Molin, Oskar Wändell). 1 ex. spel/sång Snavlunda, Lindbacka 23–29.5 (*Kjell Johansson, Kerstin Signal). 1 ex. spel/sång Valsta, Odensbacken 26.5 (Leif Sildén). 1 hona lockläte, övriga läten Hidingsta åkrar, Kvismaren 28.5 (Patrik Rhönnstad). 1 ex. spel/sång Nordsjöbryggan, Kvarntorpshögen 31.5 (Hans Waern). 1 ex. spel/sång Bondsätter, Örebro 1-23.6 (*Jonas Blücher, Annika Lorin). 1 ex. spel/sång Hidingegård, Hidinge 2.6 - 9.7 (*Johan Åhlén, Leif Sildén m.fl.). 1 ex. spel/sång Ängsbro, Spånga, Vintrosa 2.6 (Johan Åhlén). 1 ex. trafikdödad Ängatorp, Multen 3.6 (Bengt Karlsson). 1 ex. spel/sång Reningsdammen, Fjugesta 5.6 (Kent Halttunen). 1 ex. spel/sång Tanntorp, Hjortkvarn 6.6 (Mats Weiland). 1 ex. spel/sång Mäjsa, Rinkaby 6-13.6 (*Oscar Axelsson, Nils Eriksson). 1 ex. spel/sång Ralaån vid Nykvarn, Kumla 6.6 (Håkan Persson). 1 ex. spel/sång Solberga, Rinkaby 6.6 (Oscar Axelsson). 1 ex. spel/sång Ökna utmarker, Kvismaren 9-11.6 (*Per K Linderum, Barbara Leibiger m.fl.). 3 ex. spel/sång Lindbacka 10–15.6 (*Kjell Johansson, Per Wedholm). 1 ex. spel/sång Gränsjö, Glanshammar 11.6 (Nils Eriksson). 1 ex. spel/sång Vid Ulriksberg, Bettorpsskogen 16.6 (Bernt Bergström). 1 ex. Blå Bergens pub, Närkes Kils-området 18.6 (Inger Holst). 1 hane spel/sång Gränsjö, Glanshammar 24.6 - 23.7 (Nils Eriksson). 1 hane spel/sång Slätåsen, Garphyttan 4.7 (Michael Andersson). 1 ex. spel/sång Mullhyttan 9.7 (Leif Sildén). 1 ex. spel/sång Lanna 9.7 (Leif Sildén). 1 ex. spel/sång Nedergårda, Glanshammar 10.7 (Björn Eriksson).

Rörhöna

(*Gallinula chloropus*):

Under häckningstid detta år rapporterad med häckningskriterie från 25 olika platser vilket är en handfull färre än föregående år. Lyckade häckningar rapporterades senare in från 12 av dessa. Troligen handlar det inte heller detta år om en reell minskning i antalet par utan snarare om minskad rapportering av dem. Ju vanligare de halv-ovanliga arterna blir desto mindre letar vi efter dem och rapporterar dem tyvärr. Följ gärna upp de häckande par ni hittar senare under säsongen fortsättningsvis! Precis som vanligt vinterfynd i Kumla både i början och i slutet av året.

Vinter: 1 2K Reningsverksdammen, Kumla 1.1 - 26.2 (Johan Åhlén, Mats Ryefalk m.fl.). 2 ex. Reningsverksdammen, Kumla 14–31.12 (Roland Thuvander, Oscar Axelson m.fl.).

Trana

(*Grus grus*):

Under några dagar i början av året fanns en inte helt pigg trana kvar i Kvismaren och denna utgjorde det enda vinterfyndet under året. De första vårtranorna dök sedan upp redan den 25.2! Årets högsta noteringar på de stora rastlokalerna i landskapet blev något högre än under 2015. I början av oktober lämnade sedan tranorna snabbt rastlokalerna och drog söderut vilket illustreras av en hög sträckssiffra!

Vinter: 1 ex. Hammars åkrar, Kvismaren 1-4.1 (Andreas Tranderyd, Jan Gunnarsson m.fl.). Fenologi: 2 ex. Hammarmaden, Kvismaren 25.2 (Tommy Eriksson). Större antal: 16883 ex. Kvismaren 5.9 (Kvismare fågelstation). 2350 ex. Ska-gershultamossen, Mullhyttan 29.9 (Kent Halttunen, Lars Fransson). 1100 ex. sträckande S Hallsberg 3.10 (Kent Larsson).

Strandskata

(*Haematopus ostralegus*):

Ett antal häckningar har som vanligt noterats på platta tak på företrädesvis industri-fastigheter inne i Örebro och åtminstone en handfull par finns nu bara i Örebro. Under häckningstid är arten även noterad i Kumla och i Ämmeberg samt att några häckande par finns i de norra delarna av Vättern i vanlig ordning. Det totala antalet par som häckar i Närke borde därmed ha ökat till mellan 10 och 20! Mer magert med sträckande flockar av strandskator under året, i synnerhet under hösten. Alla noteringar om 10 exemplar eller fler, alternativt toppnoteringar per dag på olika datum, hittar ni nedan. Anmärkningsvärt är att inga sträckande flockar noterades i Oset under hösten! Vår: 27 ex. Klåvudden, Harge 30.4 (Håkan Carlestam, Anna-Karin Törnblom). 29 ex. Vättern Nrk 2.5 (Leif Sildén). 146 ex. sträckande Klåvudden, Harge 3.5 (Stickan Hallemark, Peråke Grönwall m.fl.). 42 ex. sträckande N Klåvudden, Harge 5.5 (Ove Pettersson, Lasse Karlsson m.fl.). 10 ex. Vättern Nrk 17.5 (Leif Sildén). 38 ex. sträck-

ande Vättern Nrk 18.5 (Leif Sildén). 30 ex. Klåvudden, Harge 23.5 (Stickan Hallemark, Håkan Carlestam).

Höst: 10 ex. Lillängen, Oset 2.7 (Per Wedholm). 18 ex. sträckande NV Fårhagen, Boglundsängen 28.8 (Daniel Yttertermalm).

Större strandpipare

(*Charadrius hiaticula*):

Utöver en stor ansamling av rastande fåglar under våren sticker inget ut i årets rapportering av större strandpipare i landskapet. Denna observation visas nedan: Större antal: 72 ex. Välakärren, Vibysjön 29.5 (Andreas Tranderyd).

Fjällpipare

(*Charadrius morinellus*):

En kort men intensiv period av rastande fjällpipare i vanlig ordning detta år! Dock med fler flockar och fynd än de närmast föregående åren. Vill man hitta fjällpipare rastande i Närke så är det just vid dessa datum och i lite halvdåligt väder man skall ut och leta. Spridningen av fynden över landskapet var lite större detta år vilket troligen är ett tecken på att vi letat på ställen där vi normalt inte letar.

Noterbart: 7 ex. sträckande N Bärsta åkrar, Kvismaren 7.5 (Magnus Friberg). 3 ex. Bärsta åkrar, Kvismaren 7.5 (*Leif Sildén, Robert Rydbeck m.fl.). 2 ex. Ängsholmen, Tysslingen 13.5 (*Ove Pettersson, Johan Åhlén m.fl.). 10 ex. Näsbygraven, Gällersta 14.5 (Per K Linderum). 2 i par Gräve by, Tysslingen 14.5 (*Ove Pettersson, Stafan Gustavsson m.fl.). 8 ex. Ekeby 15.5 (Stefan Göransson). Max 29 ex. Mörby gård, Odensbacken 15.5 (*Magnus Persson, Hans Waern m.fl.). Max 21 ex. Ängsholmen, Tysslingen 15–16.5 (Ove Pettersson, Christer Tegebro m.fl.). 8 ex. Stora Näset, Lännäs kyrka 15.5 (Anders Jacobsson). 12 ex. Segersjö åkermark, Segersjö 15.5 (Anders Jacobsson). 10 ex. Frommesta, Ekeby 15.5 (Per K Linderum m.fl.). 12 ex. Lännäs 15.5 (Ove Åkesson). 24 ex. Kristinero, Vintrosa

15.5 (Erik Törnvall). 30 ex. Tallbacken, Kvismaren 15.5 (Magnus Friberg). 2 ex. Mäjsa, Rinkaby 15.5 (Oscar Axelsson).

Ljungpipare

(*Pluvialis apricaria*):

Under 2015 sattes ett nytt vårfenologiekord för ljungpipare i landskapet och frågan är hur årets tidiga fynd ska behandlas. Som ett vinterfynd eller ett tidigt vårfynd? En ensam ljungpipare sågs och hördes nämligen i lämplig häckningsbiotop i redan i början av februari. Svårt, men vi väljer att kalla det för ett vinterfynd!

Vinter: 1 ex. Stora Rankemossen 7.2 (Krister Håkansson).

Kustpipare

(*Pluvialis squatarola*):

Efter fjolårets magra resultat i antal observationer av kustpipare i landskapet fick vi under 2016 en återgång till mer normala antal. Som vanligt dock relativt få vårfynd men gott om höstfynd. Samtliga vårfynd, första respektive sista höstfynd samt alla höstobservationer av tio exemplar eller flera ses här:

Vår: 7 ex. Stora Röknen, Vättern Nrk 18.5 (Leif Sildén). 2 adult hane Västra dammen, Boglundsängen 29.5 (*Sune Johansson, Rolf Sykkijev m.fl.). 32 ex. sträckande Vättern Nrk 31.5 (Leif Sildén).

Höst: 9 ex. sträckande Tanntorp, Hjortkvarn 1.7 (Mats Weiland). 16 ex. sträckande SV Ormesta holme, Oset 30.7 (Lennart Eriksson, Johan Åhlén). 10 ex. sträckande S Rosenbergspölen, Oset 31.7 (Ronnie Lindqvist, Gun Isacson). 20 ex. sträckande SV Axsjöfallet, Villingsbergs Skjutfält 4.8 (Johan Åhlén). 14 ex. sträckande SV Dimbobaden 6.8 (Anders Jacobsson). 24 ex. sträckande SV Öby kulle, Kvismaren 7.8 (Anders Jacobsson). 12 ex. sträckande SV Västra Ekoparksdammen, Hallsberg 13.8 (Per K Linderum). 13 ex. sträckande SV Ormesta holme, Oset 12.9 (Lennart Eriksson, Thord Eriksson, Christer Tegebro m.fl.). 1 ex. Hjälmaren Nrk 13.10 (Leif Sildén).

Tofsvipa

(*Vanellus vanellus*):

Även under 2016 fick vi en period med mildare vinter i början av februari och ett antal tidiga observationer av tofsvipor gjordes. Dessa tidiga fynd, d.v.s. samtliga före den 20.2, listas nedan:

Fenologi: 1 ex. sträckande NO Tysslingen, Norra, Tysslingen 7.2 (Joakim Johansson). 1 ex. Vålakärren, Vibysjön 8.2 (Pierre Blanksvärd). 6 ex. sträckande N Södra tornet, Tysslingen 8.2 (Ove Pettersson, Lennart Eriksson). 1 ex. Södra tornet, Tysslingen 8.2 (Ove Pettersson, Lennart Eriksson). 2 ex. Tysslingen, Norra, Tysslingen 8.2 (Jan Andersson). 18 ex. Fornskinnsåkrarna, Kvis-

maren 9.2 (Stickan Hallemark). 19 ex. Rysjön, Kvismaren 9.2 (Peter Gustafson). 2 ex. Vålakärren, Vibysjön 12.2 (Kent Larsson).

Kustsnäppa

(*Calidris canutus*):

Observationer gjordes under perioden 13.7–15.9. Inget vårfynd i år alltså. Rastande fåglar fanns under en längre period vid Oset och Boglundsängen. Utöver dessa redovisas flockar över 10 samt första och sista fynd nedan.

Noterbart: 1–5 ex. Oset 13.7 – 2.9 (Jan Tranderyd, Håkan Ellehammer m.fl.). 1–3 ex. Boglundsängen 26.7 – 4.9 (Jesper Blåder, Jan Tranderyd m.fl.). 18 ex. sträckande Dimbobaden 30.7 (Leif Sildén). 53 ex. sträckande S Södra maderna, Tysslingen 5.8 (Ove Pettersson, Mats Axbrink). 15 ex. sträckande SV Dimbobaden 6.8 (Anders Jacobsson). 1 ex. rastande Hjälmaren Nrk 15.9 (Leif Sildén).

Brushane

(*Calidris pugnax*):

Endast en ansamling med minst 100 individer. 2013 och 2014 hade vi fina rastantal i framförallt Kvismaren men inte detta år. Arten uppvisar ju en kraftigt vikande trend på häckplatserna.

Större antal: 110 ex. Ormestaängarna, Oset 14.5 (Staffan Gustavsson).

Myrsnäppa

(*Calidris falcinellus*):

Ett av de bästa åren på 2000-talet. Minst 37 individer sågs med en majoritet i slutet på maj. Antalet är svårbedömt på grund av många observationsdagar med många observatörer. Alla observationer ligger inom det traditionella fyndmönstret utom observationen i mitten av juni vid Boglundsängen som ligger åtminstone en vecka sent.

Vår: 3 ex. Västra dammen, Boglundsängen 23.5 (Albin Mauritzon m.fl.). 7 ex. Hammarbotten, Kvismaren 25–28.5 (Per K Linderum, Peter Gustafson). 14 ex. Vålakärren, Vibysjön 25–28.5 (Stellan Amzoll, Anders Jacobsson). 8 ex. Västra dammen, Boglundsängen 26–27.5 (Albin Mauritzon, Åke Lorin, Ove Pettersson m.fl.). 1 ex. Västra dammen, Boglundsängen 16.6 (Bengt Jalsborn).

Höst: 1 ex. Västra dammen, Boglundsängen 21–28.7 (Bengt Jalsborn m.fl.). 2 ex. Rosenbergspölen, Oset 30.8 (Christer Tegebro, Bengt Ahl m.fl.). 1 ex. Västra dammen, Boglundsängen 31.8 (Ove Persson).

Spovsnäppa (*Calidris ferruginea*):

Ett klen resultat både antalsmässigt och datummässigt. Låga antal och inga vårfynd. Fynd finns från perioden 9.7–17.9. Första och sista fynd samt största antal redovisas. Noterbart: 3 ex. Lillängen, Oset 9.7 (Rolf Westerberg). 9 adult Rosenbergspölen,

Oset 13.7 (Anita Ahlberg). 2 1K Nynäsängen, Kvismaren 17.9 (Håkan Persson).

Mosnäppa

(*Calidris temminckii*):

En normal fyndbild för senare år. Vårsträck- et pågick under perioden 9.5–29.5 och höststräcket 10.7–3.9. Förutom fenologi och största antal visas ett fynd som är svår- placerat datummässigt, var den på väg upp eller ner eller rentav kvar över sommaren?

Vår: 4 ex. Rysjön, Kvismaren 9.5 (Peter Gustafson). 12 ex. Hammarbotten, Kvismaren 14.5 (Per K Linderum). 13 ex. Vålakärren, Vibysjön 20.5 (Pierre Blanksvärd). 10 ex. Västra dammen, Boglundsängen 21.5 (Johan Åhlén).

Sommar: 1 ex. Hammarbotten, Kvismaren 24.6 (Magnus Friberg).

Höst: 2 ex. Tvärvägen, Oset 3.9 (Per Wedholm).

Sandlöpare

(*Calidris alba*):

Observeras inte årligen. Antalet fynd brukar ett normalt år hänga på hur många besök som görs med båt på Hjälmaren. I år fyra fynd gjorda av samma observatör på samma lokal.

4 fynd: 1 adult Nyckelgrundet Nrk 3.8 (Leif Sildén). 1 ex. Nyckelgrundet Nrk 6.8 (Leif Sildén). 8 ex. sträckande Nyckelgrundet Nrk 6.8 (Leif Sildén). 1 ex. Nyckelgrundet Nrk 21.8 (Leif Sildén).

Kärnsnäppa

(*Calidris alpina*):

Fynd finns under perioden 12.5–3.11.

Några goda rastsiffror noterade vid våra fina restaurerade våtmarker. Våransamlingen tillhör ovanligheterna. Normalt har de väldigt bråttom på våren och de flesta större noteringarna står Lage Johnson för vid Klåvudden. Liksom förra året ett novemberfynd, sjunde novemberfyndet enligt Artportalen.

Vår: 1 ex. Ormkärnsplattformen, Kvismaren 13.5 (Johan Åhlén). 50 ex. Hammarbotten, Kvismaren 30.5 (Per K Linderum).

Höst: 53 adult Rosenbergspölen, Oset 13.7 (Anita Ahlberg). 130 ex. Västra dammen, Boglundsängen 27.8 (Erik Törnvall). 61 ex. Hjälmaren Nrk 5.9 (Leif Sildén). 90 ex. Fågeludden, Oset 7.9 (Thord Eriksson). 1 1K Västra dammen, Boglundsängen 28.10 (Bengt Jalsborn, Lennart Eriksson m.fl.). 1 1K Fågeludden, Oset 3.11 (Lennart Eriksson, Thord Eriksson).

Skärnsnäppa

(*Calidris maritima*):

En mindre grupp verkar ha uppehållit sig runt Valen och Nyckelgrundet under hösten och om dessa bedöms som samma fynd så är det nu 10 fynd i landskapet. Ulf skriver såhär gällande sina observationer: "1–3 ex.

ganska stationärt sedan början av oktober".
1 fynd: 3 ex. Valen, Hjälmaren Nrk 7.10 (Ulf Eriksson). 1 ex. Storchjälmaren 18.10 (Leif Sildén). 3 ex. Valen, Hjälmaren Nrk 1.11 (Ulf Eriksson).

Småsnäppa

(*Calidris minuta*):

Det är alltid sparsamt med vårfynd och årets knappa handfull är helt normalt. Däremot är toppsiffran nio ex. hög! Under höststräcket, som pågick 9/7-29/9, gjordes många observationer vid framförallt Oset och Boglundsängen. Här gjordes också högsta noteringarna. Sista observationen för året relativt sen.

Vår: 1 ex. Vättern Nrk 17.5 (Leif Sildén). 1 ex. Hammarbotten, Kvismaren 21.5 (Per K Linderum). 9 ex. Vålakärren, Vibysjön 25-26.5 (Stellan Amzoll m.fl.).

Höst: 17 1K Rosenbergspölen, Oset 19-20.8 (Stefan Göransson m.fl.). 1 ex. Strandpromenaden, Rynningeviken 29.9 (Christer Tegebro).

Dvärgbeckasin

(*Limnocyptes minimus*):

En mer normal fördelning mellan vår och höst jämfört med förra året då det gjordes fler fynd på hösten. Dessutom flera udda lokaler där det inte görs fynd så ofta. Antalet individer som vanligt omöjligt att bedöma. Samtliga fynd presenteras. Extra värt att nämna hela fyra spelande individer 24.4 vid Norra Svalnäs. Det är högsta noteringen på våren i Artportalens material.

Vår: 1 ex. spel/sång Rånnestamaden, Tysslingen 7.4 - 9.5 (Erik Törnvall, Christer Tegebro m.fl.). 1 ex. spel/sång Ekbacken, Oset 17.4 (Owe Persson). 1 ex. spel/sång Hammarbotten, Kvismaren 19.4 - 1.5 (Leif Sildén, Per K Linderum m.fl.). 1 ex. spel/sång Västkärr 21-25.4 (Pierre Blanksvärd, Kent Halttunen). 2 ex. spel/sång Tysslingen, Norra, Tysslingen 21-22.4 (Sune Johansson, Berit Söderberg m.fl.). 1-4 ex. spel/sång Norra Svalnäs, Tysslingen 22.4 - 7.5 (Ove Pettersson, Åke Lorin, Bernt Jerlström m.fl.). 1 ex. spel/sång Skarbysjön, Värnsta 22.4 (Håkan Persson). 1 ex. Domarkärret, Almby 25-30.4 (Mikael Tellbe, Håkan Johanneson). 1 ex. Rysjön, Kvismaren 30.4 (Peter Gustafson). 1 ex. spel/sång Lillängen, Oset 2.5 (Per Wedholm). 1 ex. Rävängsmaden, Rynningeviken 3.5 (Leif Sandgren).
Höst: 1 ex. Fågeludden, Oset 9.10 (Johan Åhlén). 2 ex. Södra maderna, Tysslingen 12-28.10 (Lennart Eriksson, Erik Törnvall). 1 ex. Åkilen, Vekhyttan 12.10 (Peter Eklund). 1 ex. Reningsverksdammen, Kumla 26.10 (Bengt Andersson). 1 ex. Rysjön, Kvismaren 29.10 (Peter Bryngelson).

Dubbelbeckasin

(*Gallinago media*):

Likt förra året ovanligt få fynd av spelande fåglar. Ser vi en minskande trend? 10.5 som sista observationsdag är ett tidigt sista datum för vårobservationerna. Höstfynd är ovanliga och årets fynd är väldigt sent även ur ett Sverigeperspektiv.

Vår: 1-2 ex. spel/sång Rånnestamaden, Tysslingen 5-10.5 (Rolf Sykkijev, Hans Wærn m.fl.). 1 ex. spel/sång Hammarmaden, Kvismaren 9.5 (Per K Linderum).

Höst: 1 ex. Lötensplattformen, Kvismaren 22.10 (Sten Ljungars, Monica Ljungars m.fl.).

Rödspov, underarten islandica

(*Limosa limosa islandica*):

Rasen ökar som häckfågel efter norska kusten vilket visar sig även hos oss då denna ras numera är snudd på årlig gäst. Höstfynden från Oset och Boglundsängen bedöms som samma fågel.

Vår: 1 adult hane rastande Lillängen, Oset 29.5 - 1.6 (Bernt Bergström, Birgitta Dawidsson m.fl.).

Höst: 1 1K rastande Oset - Boglundsängen 11.8 - 7.9 (Johan Åhlén, Håkan Svensson m.fl.).

Myrspov

(*Limosa lapponica*):

Högsta noteringen från våren då betydligt färre fynd görs. Höststräcket bjöd på magert sträck med utspridda mellanstora flockar på topp.

Vår: 16 ex. sträckande Vättern Nrk 17.5 (Leif Sildén). 1 ex. Stora Röknen, Vättern Nrk 17.5 (Leif Sildén). 170 ex. sträckande Vättern Nrk 31.5 (Leif Sildén).

Höst: 53 ex. Västra dammen, Boglundsängen 27.6 (Nils Hultman). 90 ex. sträckande SV Rysjön, Kvismaren 5.7 (Anders Jacobsen). 79 ex. sträckande SV Kvinnerstasjön, Kvismaren 30.7 (Magnus Friberg). 68 ex. Västra dammen, Boglundsängen 1.8 (Bengt Jalsborn).

Småspov

(*Numenius phaeopus*):

Fyndperioden 25.4-27.8 nästan identisk med föregående år då observationer gjorde 25.4-30.8. En mycket fin sträcksiffra noterades vid N Vättern. Alla fynd med fler än 20 ex. ses nedan.

Vår: 24 ex. Klåvudden, Harge 30.4 (Håkan Carlestam, Anna-Karin Törnblom). 38 ex. sträckande N Klåvudden, Harge 2.5 (Peter Gustafson). 205 ex. sträckande Vättern Nrk 17.5 (Leif Sildén).

Storspov

(*Numenius arquata*):

Hur det står till med det häckande antalet går inte att bedöma utifrån materialet i Artportalen men det ser inte speciellt bra ut i alla fall. Det bjöds däremot på en del

fina sträcknoteringar av fåglar som kommer norrifrån där det går bättre för arten.

Större antal: 197 ex. sträckande N Klåvudden, Harge 18.4 (Hans Waern, Nils-Erik Ström). 95 ex. Lötens, Kvismaren 22.6 (Lars Viktorsson). 125 ex. sträckande SV Fiskingemaden, Kvismaren 23.6 (Per K Linderum). 115 ex. Västra dammen, Boglundsängen 23.6 (Bengt Jalsborn). 167 ex. sträckande SV Barkaregatan, Barkaregatan, Näsby, Örebro 25.6 (Per Wedholm).

Gluttsnäppa

(*Tringa nebularia*):

De tre senaste fynden någonsin i Närke! Fynden samma dag gjordes med en halvtimmes mellanrum. Skulle ju kunna röra sig om samma fågel.

Fenologi: 1 ex. Råberga 6.11 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 1 ex. Östra dammen, Boglundsängen 14.11 (Jan Tranderyd). 1 ex. Fågeludden, Oset 14.11 (Åke Jalo).

Grönbena

(*Tringa glareola*):

Fler rapporter i år än förra året med häckningsindicer. Några lokaler från förra året saknas i Kilsbergen men ett par andra har tillkommit. Det är svårt att avgöra vilka fåglar som faktiskt rör häckande individer på rast-lokalerna. Några större noteringar gjordes också. Häckindicer noterades från följande lokaler: Hammarmaden, Ängadammen, Spjutjärns mossen, Södra Hällsjö mossen, Trangärdet, Bergaängen, Kärlenberget, Tysslingen, Stora Rankemossan och Vålakärren vid Vibysjön.

Större antal: 300 ex. Hammarbotten, Kvismaren 10.5 (Peter Gustafson). 150 ex. Södra tornet, Tysslingen 13.5 (Thomas Eriksson). 150 ex. Södra maderna, Tysslingen 14.5 (Ove Pettersson). 150 ex. Södra Näsbyängen, Oset 14.5 (Johan Åhlén). 150 ex. Fiskingemaden, Kvismaren 24.6 (Per K Linderum). 150 ex. Lillängen, Oset 26.6 (Johan Åhlén).

Rödbena

(*Tringa totanus*):

Tidigare bedömningar har legat kring 15 par. I år noterades både fler på de redan kända lokalerna plus att ett par lokaler tillkommit vilket gör att vi landar på 23 par. Det saknas säkerligen några par från dessa och andra lokaler. En rimlig häckpopulation kanske är 40 par i Närke? Troliga häckningar: Tysslingen (5), Kvismaren (6), Boglundsängen (4), Domarkärret (1), Myrö våtmark (4), Rävängsmaden (2), Skiren (1).

Roskarl

(*Arenaria interpres*):

Normal fyndbild med åtta fynd av 14 individer. Liksom med sandlöpore görs de

flesta fynden ute på de stora sjöarna. Både Hjälmaren och Vättern hyser dessutom potentiella häcklokaler.

Vår: 1 ex. Vättern Nrk 16.5 (Leif Sildén). 2 ex. Vättern Nrk 17.5 (Leif Sildén). Höst: 2 ex. Hjälmaren Nrk 16.8 (Leif Sildén). 3 ex. Hjälmaren Nrk 21.8 (Leif Sildén). 1 1K Rosenbergspölen, Oset 24–27.8 (Sandra Tengelin, Åsa Bengtsson m.fl.). 5 ex. Hjälmaren Nrk 5.9 (Leif Sildén). 2 ex. Hjälmaren Nrk 8.9 (Leif Sildén). 1 ex. Hjälmaren Nrk 15.9 (Leif Sildén).

Smalnäbbad simsnäppa (*Phalaropus lobatus*):

Tre fynd av sex individer. Det är en normal dos för de senaste åren. Tredje året i rad med fynd ute på Hjälmaren.

Vår: 1 ex. Västra dammen, Boglundsängen 25.5 (Owe Persson, Berit Söderberg m.fl.). 1 ex. Lillängen, Oset 30–31.5 (Bengt Ahl, Thord Eriksson m.fl.).

Höst: 5 ex. Storchjälmaren 22.7 (Ulf Eriksson).

Fjällabb

(*Stercorarius longicaudus*):

Ses knappt vartannat år. Senaste fyndet är från 2012, även det från Hjälmaren. Sträckperioden för majoriteten av fjällabbarna är snäv och fynden hos oss görs primärt runt mitten på maj på våren och under hösten från slutet av augusti till mitten av september.

1 fynd: 1 1K sträckande Hjälmaren Nrk 8.9 (Leif Sildén).

Dvärgmå

(*Hydrocoloeus minutus*):

Tyvärr en tillbakagång i Kvismaren med bara en konstaterad häckning trots att ett ganska stort antal adulta fåglar uppehöll sig i området under häckningstid. Hjälmaren håller ställningarna som en av Sveriges främsta rastplatser för dvärgmå. Häckningar: Minst ett par häckade i Kvismaren och 1 unge noterades. (Kvismare fågelstation).

Större antal: 44 ex. Rysjön, Kvismaren 4.5 (Johan Åhlén). 40 2K+ Hammarbotten, Kvismaren 25.6 (Jonas Melin). 580 ex. Hjälmaren Nrk 20.7 (Leif Sildén). 640 ex. Lappe småbåtshamn, Lappe 7.8 (Leif Sildén). 320 ex. Hjälmaren Nrk 8.9 (Leif Sildén).

Skrattmå

(*Chroicocephalus ridibundus*):

Det gjordes inte så många vinterfynd någon av vintrarna, rapporten täcker ju delar av två vintrar, så alla fynd redovisas.

Vinter: 10 ex. Hjälmaren Nrk 1–2.1 (Johan Åhlén, Albin Mauritzon m.fl.). 2 ex. Askersunds hamn, Askersund 14.1 (Kjell Johansson). 1 ex. Djursnäsön 3.12 (Per K Linderum). noterad Lappe småbåtshamn, Lappe

4.12 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson).

Silltrut

(*Larus fuscus*):

Som vanligt kring femton fynd. I år 14 fynd av 15 exemplar. Det som också är sig likt är att det är lika många som inte rasbestämts alternativt där det inte angetts ras. Rimligtvis är alla adulta rasbestämda, annars är det svårt att artbestämma så förmodligen är det slarv.

Inte rasbestämda: 1 adult sträckande NO Barkaregatan, Barkaregatan, Näsby, Örebro 24.4 (Per Wedholm). 1 adult Kvarntorps industriomr., Kvarntorpshögen 25.4 (Per K Linderum). 2 ex. Rynningeviken 5.5 (Ann-Cathrine Karlsson, Ola Andersson).

1 ex. Stora Röknen, Vättern Nrk 17.5 (Leif Sildén). 1 adult Marieberg 5.6 (Bo Holst). 1 ex. Björkudden, Södra Lungar 18.6 (Oscar Axelsson).

Fuscus: 1 ex. Södra moderna, Tysslingen 11–15.5 (Hans Waern m.fl.). 1 adult Löten-plattformen, Kvismaren 19.5 (Johan Åhlén). Intermedius: 1 adult Venalagunen, Rynningeviken 4.10 (Thord Eriksson m.fl.). 1 ex. Irvingsholm, Tysslingen 20.5 (Berit Söderberg, Sune Johansson m.fl.). 1 3K Tysslingen, Södra, Tysslingen 22.5 (Per Lif). 1 adult Rosenbergsstugan, Oset 9.10 (Johan Åhlén).

Tretåig må

(*Rissa tridactyla*):

Liksom majoriteten av antalet Närkeobsar sedd i samband med kraftiga vindar från västsektorn.

1 fynd: 1 ex. Nydalen, Harge 27.12 (Leif Sildén).

Småtärna

(*Sternula albifrons*):

Fynd nummer tjugotvå i landskapet! Optimalt datum och optimal lokal. Senaste fyndet i Närke några hundra meter söder om 10 dagar senare 2015.

1 fynd: 1 ex. Valen, Hjälmaren Nrk 20.7 (Ulf Eriksson).

Skräntärna

(*Hydroprogne caspia*):

De största noteringarna på Hjälmaren klart högre än föregående år. Förhoppningsvis vänder det uppåt för denna gigant som har det kämpigt på häcklokalerna på grund av minken m.m. Samtliga fynd utanför Stor-Hjälmaren redovisas.

Större antal: 45 ex. Hjälmaren Nrk 20.7 (Leif Sildén). 52 ex. Hjälmaren Nrk 30.7 (Leif Sildén). 45 ex. Hjälmaren Nrk 3.8 (Leif Sildén). 64 ex. Hjälmaren Nrk 21.8 (Leif Sildén).

Fynd utanför Hjälmaren: 1–6 ex. Kvismaren 7.6 – 18.8 (Åke Pettersson, Christer Olsson m.fl.). 1 ex. Fågeludden, Oset 14.6 (Bengt

Ahl, Lennart Eriksson). 1 adult Västra dammen, Boglundsängen 21.6 (Bengt Jalsborn m.fl.). 1 ex. sträckande Tanntorp, Hjortkvarn 27.6 (Mats Weiland). 1 adult Västra dammen, Boglundsängen 13.7 (Bengt Jalsborn, Christer Tegebro). 1 adult Svartåns mynning, Oset 31.7 (Billy Lindblom, Lennart Eriksson m.fl.). 1 ex. Västra dammen, Boglundsängen 2.8 (Bengt Andersson m.fl.). 1 1K Fågeludden, Oset 28.8 (Lennart Eriksson).

Svarttärna

(*Chlidonias niger*):

Artens status i landskapet känns oviss och beror mycket på hur vattenståndet och regleringarna fungerar i våra stora våtmarker. Häckningar och möjliga häckningar ses nedan:

Häckningar: 10 adult föda åt ungar Tysslingen 20.7 (Johan Åhlén). 4 ex. (2 adult + 2 1K) föda åt ungar Tysslingen, Norra, Tysslingen 11.8 (Johan Åhlén). 10 häckande par Kvismaren, okänt häckresultat (Kvismare fågelstation).

Möjlig häckning: 1 ex. upprörd, varnande Rävängsmaden, Rynningeviken 5.7 (Leif Sandgren).

Vitvingad tärna

(*Chlidonias leucopterus*):

Sjunde fyndet i landskapet beroende på hur man räknar 2014 års invasion i Kvismaren. 1 fynd: 2 adult Löten, Kvismaren 29–30.5 (Krister Sölveling*, Johan Ahlgren, Ronny Nilsson m.fl.).

Silvertärna

(*Sterna paradisaea*):

En fin vårsumma från N Vättern i år. Mycket tack vare en fantastisk toppdag 5.5 med 571 ex. sträckande vid Nydalen. I övrigt visas samtliga observationer med fler än 10 ex.

Noterbart: 780 ex. sträckande N Vättern Nrk 2–31.5 (Peter Gustafson, Christer Sölveling, Anders Jacobsson m.fl.). 25 ex. sträckande N Kilsgårdsåkrarna, Kvismaren 16.5 (Hans Waern). 20 ex. sträckande NO Källviken, Kvismaren 16.5 (Ove Pettersson). 20 ex. Rysjön, Kvismaren 16.5 (Peter Gustafson). 10 ex. sträckande NO Ormestaängarna, Oset 16.6 (Lennart Eriksson, Bengt Ahl m.fl.). 17 ex. sträckande SV Ormesta holme, Oset 30.7 (Lennart Eriksson, Johan Åhlén).

Fisktärna

(*Sterna hirundo*):

En mycket fin sträckcifra redovisas! Större antal: 240 ex. sträckande Dimbobaden 14.8 (Leif Sildén).

Skogsduva

(*Columba oenas*):

Inga övervintrande skogsduvor noterade men ett sent höstfynd är värt ett extra

omnämmande.

Fenologi: 2 ex. Rumböholm, Tysslingen 12.11 (Sune Johansson).

Ringduva

(*Columba palumbus*):

För tredje vintern i rad har ringduvor övervintrat i stort antal i Örebro. Dock fortfarande få vinterfynd på andra orter. Duvorna är uppenbart sociala och samlas där det finns föda och lämpliga parker.

Vinter: 60 ex. Västra Mark, Örebro 9.12 (Lennart Eriksson). 1 ex. Odensbacken 2.1 (Anders Carlberg, Peter Gustafson m.fl.). 1 ex. Fjugesta 21.1 (Kent Halttunen).

Turkduva

(*Streptopelia decaocto*):

Fortsatt sparsam förekomst i våra städer och samhällen. Hur många häckande par har vi i landskapet numera?

Större antal: 5 ex. Granhammar, Vintrosa 17.9 (Sune Johansson, Berit Söderberg). 5 ex. Berga, Fjugesta 11.10 (Kent Halttunen). 5 ex. Odensbacken 13.11 (Ove Åkesson).

Berguv

(*Bubo bubo*):

Två säkra häckningar har konstaterats där vardera en unge har observerats. På ytterligare tre lokaler har berguv hävdats revir under våren.

I Kvarntorpsområdet har 5 fynd noterats under hösten/vintern: 1 ex. 13.8 (Hasse Molin). 1 ex. 26.8 (Per K Linderum). 1 ex. 22.9 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 1 ex. 15.12 (Per K Linderum). 1 ex. 19.12 (Per K Linderum).

Noterbart: 1 ex. Örebro 6.2 (Bo Runesson), 1 ex. Breven/Kilsmo-området 17.2 (Leif Sildén). 1 ex. Sköllersta 9.5 (Per K Linderum). 1 ex. Palsboda 21.5 (Per K Linderum).

Hökuggla

(*Surnia ulula*):

Ett bra år för hökuggla med tre fynd jan-mars samt hela sex fynd okt-dec!

Jan-mars: 1 ex. Lugnet / Älmerud, Stora Mellösa 2.1 - 18.2 (Berit Söderberg,

Ronny Nilsson m.fl.). 1 ex. Katrinelund 469, Stora Mellösa 15.2 - 1.3 (*Runar Börjesson, Ove Pettersson m.fl.). 1 ex. Höjen våtmark, Viby 20.3 (*Pierre Blanksvärd).

Okt-dec: 1 ex. Berga, Villingsbergs Skjutfält 14.10 - 3.12 (*Kjell Johansson, m.fl.). 1 ex. Ängadammen, Villingsbergs Skjutfält 12.11

- 31.12 (*Sune Johansson, Leif Eckmann m.fl.). 1 ex. Kroktjärns skjutplats, Villingsbergs Skjutfält 21.11 - 10.12 (*Bengt Ahl, *Christer Tegebö m.fl.). 1 ex. Kvarntorps industriomr., Kvarntorpshögen 25-26.11 (*Håkan Persson, Per K Linderum). 1 ex. Eriksberg, Örebro flygplats 28.11 (Per Wedholm). 1 ex. Hemsjön, Villingsbergs Skjutfält 2-9.12 (Conny Hedengren, Sune Johansson).

Sparvuggla

(*Glaucidium passerinum*):

Under våren noterades ett drygt 50-tal visande sparvugglor runt om i skogarna. Dock inga säkra häckningar av denna svårinventerade uggla.

Kattuggla

(*Strix aluco*):

Likt tidigare år ropade många kattugglor runt om i landskapet under våren. Årets rapportering av hörda/sedda kullar med ungar stannade på 21 stycken. Betydligt lägre än förra årets höga antal om 37 kullar men det är säkert bara en naturlig variation beroende på tillgång av sork och andra bytesdjur.

Slaguggla

(*Strix uralensis*):

En säker häckning är konstaterad under 2016 i samma område som året innan. Av allt att döma misslyckades dock paret med att få ut flygga ungar. Vid ett tillfälle i början på mars hördes två hoande hanar i området. Ytterligare 1 ex hördes i en annan del av landskapet 18.3. (Ronnie Lindqvist, Gun Isacson). Noterbart är dessutom 1 ex i Kilsbergen 18.10. (Kjell Johansson).

Lappuggla

(*Strix nebulosa*):

En häckning har konstaterats dock med okänt resultat. Ruvande hona sågs i högstubbe t.o.m. 8.5. Under perioden 15.2-7.4 noterades dessutom ropande och/eller sedda lappugglor på fem andra lokaler. Med stor sannolikhet finnas det säkert ytterligare etablerade par i Närke sällan besökta och svårinventerade skogsområden.

Hornuggla

(*Asio otus*):

Under sommaren rapporterades flygga ungar från 20 olika lokaler på Närke slätten. Vinter: 1 ex. Västra kröken, Kvismaren 2.1 (Magnus Persson, Håkan Persson m.fl.).

Jorduggla

(*Asio flammeus*):

Ingen häckning har konstaterats. Möjligen kan det par som sågs tillsammans vid två tillfällen 17.5 samt 9.6 i Kvismaren vara ett bra tecken på häckning/häckningsförsök i närheten.

Vår: 1-2 ex. Gräve by, Tysslingen 10.4 - 13.6 (Hasse Molin m.fl.). 1 ex. Västkärr 12-21.4 (Pierre Blanksvärd). 1-3 ex. Fornskinnsåkrarna, Kvismaren 18.4 - 17.7 (Kvismare Fågelstation m.fl.). 1 ex. Rånnestamaden, Tysslingen 21.4 - 8.5 (Erik Törnvall, Erik Marcusson m.fl.). 1 ex. Fiskingemaden, Kvismaren 25.4 (Åke Pettersson). 1 ex. Ytterby, Odensbacken 26.4 - 3.6 (Ove Åkesson, Jan Gunnarsson m.fl.). 1 ex. Göksvalla, Hidinge 26.4 (Ove Persson). 1 ex. Lillängen, Oset 27.4 (Bengt Ahl, Christer Tegebö). 1 ex. Frogesta, Kvismaren 28.4 - 13.7 (Hasse Molin, Frank Tholfsson). 1 ex. Mästa, Rinkaby 2.5 (Oscar Axelsson). 1-6 ex. Björka lertag 7.5 - 5.6 (Jonas Engzell, Bengt Andersson). 1 ex. Vålakärren, Vibysjön 16.5 (Nils-Erik Ström). 2 ex. Mästa, Rinkaby 26.5 - 1.6 (Oscar Axelsson). 1 ex. Skyberga, Torshögen 1.6 (Göran Carlén). 1 ex. Söröslätten, Kvismaren 9-18.6 (Leif Sildén m.fl.). 1 ex. Segersjö 11.6 (Thord Eriksson). 1 ex. Valla, Glanshammar 28.6 (Ulf Eriksson). Höst: 1 ex. Bärsta åkrar, Kvismaren 2-15.7 (Magnus Persson). 1 ex. Rysjö hagar, Kvismaren 3-14.7 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 2 ex. Nynäsängen, Kvismaren 15.7 (Håkan Persson). 1 ex. Nedre snäret, Kvismaren 6.8 (Hasse Molin). 1 ex. Fiskingemaden, Kvismaren 7.8 (Thord Eriksson). 1 ex. Västra kröken, Kvismaren 1.9 (Hasse Molin). 1 ex. Åkerby, Sköllersta 15.9 (Hasse Molin). 1 ex. Myrö våtmark (f.d. Östra Myrömaden), Rynningeviken 24.11 (Kenth Elofsson). 1 ex. Västra rakan, Kvismaren 13-22.12 (Magnus Persson). 1 ex. Bärsta åkrar, Kvismaren 22-23.12 (Magnus Persson).

Pärluggla

(*Aegolius funereus*):

Årets mest beskådade och fotograferade pärluggla blev den som Hans Waern hittade i Sörön, Kvismaren 15.4. (*Hans Waern, Magnus Friberg m.fl.) Ugglan satt på bekväm höjd i ett buskage och till några besökande brittiska medborgares stora förtjusning satt den kvar hela dagen. Under våren hördes ovanligt få ropande pärlugglor och summan blev måttliga 23 fynd. 23 fynd: 1 ex. Lummermossen 2.1 (Per K Linderum, Hasse Molin m.fl.). 1 ex. Bruna Bergen, Breven/Kilsmo-området 16.2 - 2.4 (Leif Sildén, Ronny Nilsson). 1 ex. Grönsjön (torp) 22.2 (Pierre Blanksvärd, Krister Håkansson). 1 ex. södra dammen, Västkärr 27.2 (Pierre Blanksvärd). 1 ex. Berga, Villingsbergs Skjutfält 28.2 - 12.3 (Hans Waern, Lotta Berg m.fl.). 1 ex. Skogskärr 29.2 (Leif Sildén). 1 ex. Mygelvägen, Villingsbergs Skjutfält 11.3 (Tomas Marklund). 1 ex. Spjuttjärns mossen, Villingsbergs Skjutfält 12.3 (David Tverling). 1 ex. Falkenå, Kil 14.3 (Kjell Johansson). 1 ex. Fallet, Hjälmarsberg 15.3 (Åke Pettersson). 1 ex. Karamossen,

Röfors 17.3 (Leif Sildén). 1 ex. Grönsjön 17.3 (Leif Sildén). 1 ex. Atlasruta 09E5g (Sigfridstorp) 18.3 (Pierre Blanksvärd, Tage Carlsson). 1 ex. Laxå 18.3 - 9.4 (Leif Sildén, Andreas Tranderyd). 1 ex. Frösvidals grustag, Frösvidal 23.3 (Jan Korslid, Britt-Louise Korslid). 1 ex. Grönsjön (torp) 25.3 (David Tverling). 1 ex. Äsplund, Västra Laxsjön 26.3 (Ronnie Lindqvist, Gun Isacson). 1 ex. Rågetamossen 28.3 (Per K Linderum). 1 ex. Orrmossen 28.3 (Per K Linderum, Jan Korslid). 1 ex. Rankemossen L 2.4 (David Tverling). 1 ex. Skirasjön, Brevens bruk 4.4 (Leif Sildén). 1 ex. Vargavidderna 9.4 (Marieanne Johansson). 1 ex. Logsjö, Logsjön 6.5 (Lindah Lyktberg).

Nattskärre

(*Caprimulgus europaeus*):

Antalet spelande nattskärre är stabilt. Ett 70-tal hörda är helt i nivå med tidigare år. Noterbart: 1 ex. Tanntorp, Hjortkvarn 11.8 (Mats Weiland). 1 ex. Husön, Kvismaren 21.8 (Magnus Persson). 1 ex. Ässöbron 6.9 (Patrik Rhönstad). 1 ex. Svennevad 10.9 (Monika Waern).

Tornseglare

(*Apus apus*):

Årets största ansamling noterades 11.6 med 600 ex. över Rysjön, Kvismaren (Barbara Leibiger, Ingo Leibiger m.fl.).

Kungsfiskare

(*Alcedo atthis*):

Inga häckningar har rapporterats under året. Noterbart är dock nio fynd under häckningsperioden 1.5–31.7!

Häckningar?: 1 ex. Mosjögårderna 13.5 (Johan Åhlén). 1 ex. Lillängen, Oset 23.6 (Tommy Eriksson). 1 2K+ hane ringmärkt Banvallen, Rysjön, Kvismaren 4.7 (Kvismare Fågelstation). 1 ex. Reningsverket, Oset 9.7 (Lennart Eriksson). 1 ex. Kvismare kanal Segersjö, Segersjö 14.7 (Anders Jacobsson). 1 ex. Odensbacken 20.7 (Leif Sildén). 1 ex. Paris viltvatten 24.7 (Per K Linderum). 1 ex. Arrudsviken 25.7 (Jan-Olov Ragnarsson). 1 ex. Rambotorp 28.7 (Per K Linderum). En gissning är ändå att 3-4 par häckar i landskapet.

Jan-april: 1 ex. Odensbacken 2-4.1 (Albin Mauritzon, Per Wedholm m.fl.). 1 ex. Färjeläget, Hampetorp 2.1 (Albin Mauritzon, Per Wedholm). 1 ex. Cementrännan, Oset 8-10.1 (Jan Tranderyd, Stickan Hallemark m.fl.). 1 ex. Odensbacken 9.1 (Ove Åkesson). 1 ex. Lillån Örebro 10.1 (Leif Andersson). 1 ex. reningsverket, Pålsboda 19.1 (Arne Holmer). 1 ex. Reningsverksdammen, Kumla 25.1 - 1.2 (Pierre Blanksvärd m.fl.). 1 ex. Öby kulle, Kvismaren 9.4 (Andreas Tranderyd, Anders Jacobsson m.fl.). 1 ex. Ormesta holme, Oset 13.4 (Bengt Ahl, Christer Tegebro m.fl.). 1 ex. Gröna bron,

Rynningeviken 13.4 (Christer Tegebro, Thord Eriksson). 1 ex. Lötenplattformen, Kvismaren 16.4 (Claes Nordell, Matts Deubler). 1 ex. Öbymaden, Kvismaren 16.4 (Claes Nordell, Matts Deubler). 3 ex. Ormkärret, Kvismaren 24.4 (Per K Linderum). 1 ex. Kvismaren 24.4 (Marianne Johansson). 1 ex. Cementrännan, Oset 25.4 (Johan Åhlén). 1 ex. Karlslund 30.4 (Claes Nordell). 1 ex. Mosjögårderna 13.5 (Johan Åhlén). 1 ex. Lillängen, Oset 23.6 (Tommy Eriksson). Aug-dec: 1 ex. 1K Bystad kvarn, Brevens bruk 14.8 (Mårten Wikström). 1 ex. Engelska parken, Karlslund 17.8 (Per Wedholm). 1 ex. Eon, Bista industriområde 22.8 (Ronnie Lindqvist). 1 ex. Västra dammen, Boglundsängen 23.8 (Bengt Österberg). 1 ex. Lillåns mynning, Oset 27.8 (Åke Pettersson). 1 ex. Ässön 4.9 (Leif Sildén). 1 ex. Lötenplattformen, Kvismaren 6.9 (Musse Björklund, Per Lif). 1 ex. Bygärdesdammarna, Oset 6.9 (Åke Pettersson). 1 ex. Ässöbron 8.9 (Åke Pettersson). 1 ex. Löten, Kvismaren 10.9 (Lennart Eriksson). 1 ex. Lillåns mynning, Oset 13.9 (Bengt Jalsborn). 1 ex. Södra maderna, Tysslingen 15.9 (Michael Andersson). 3 ex. Karlslund 17.9 (Ola Erlandsson). 2 ex. Serpentindammen, Kvarntorpshögen 21.9 (Mårten Gustavsson, Hasse Molin, Per K Linderum). 1 ex. Storholme, Vinön 24.9 (Andreas Sandberg, Peter Gustafson). 1 ex. Alaborgsjön 28.9 (Per K Linderum). 1 ex. Båtviken, Svennevad 1.10 (Lars Holmgren). 1 ex. Segersjö dammar, Segersjö 9.10 (Leif Sildén). 1 ex. Hjälmaren Nrk 13.10 (Leif Sildén). 1 ex. Näsbybacken, Oset 19.10 (Åke Pettersson). 1 ex. Långa bron, Oset 24.10 (Kent Larsson). 1 ex. Mellanlängen, Lången-området 26.10 (Åke Pettersson). 1 ex. Strandpromenaden, Rynningeviken 30.10 (Thord Eriksson). 1 ex. Reningsdammen 30.10 (Stefan Olsson). 1 ex. Ormesta holme, Oset 3.11 (Lennart Eriksson, Thord Eriksson m.fl.). 1-2 ex. Cementrännan, Oset 4.11 - 17.12 (Lennart Eriksson, Bengt Ahl m.fl.). 1 ex. Boglundsängen 20.11 (Kenth Elofsson). 2 ex. Lugnetbrottet 21.11 (Per K Linderum). 1 ex. Lugnet 27.11 (Göran Carlén). 1 ex. Reningsverksdammen, Kumla 27.11 - 31.12 (*Pierre Blanksvärd, Bengt Andersson m.fl.). 1 ex. Å, Hallsberg 28.11 (Per K Linderum).

Gråspett

(*Picus canus*):

Tre fynd från lika många lokaler gjordes 2016 under häckningstiden 15.4–31.7! Häckningar?: 1 ex. spel/sång Hålahult 8.5 (Magnus Friberg), 1 ex. spel/sång Sörgryten, Södra Kilsbergen 28.5 (Anders Jacobsson) samt 1 hane Garphyttans nationalpark 22.7 (Billy Lindblom).

Vår: 1 hona Flyhagen Ånnabodavägen, Garphyttan 2-26.1 (Bo Runesson, Anders Bertebo m.fl.). 1 hona Arvaby 13-23.1 (Hå-

kan Carlestam, Ove Pettersson m.fl.). 1 hona Leken, Lekhyttan 28.2 (Ulf Jorner). 1 hona Leken 8.3 (Nils-Erik Ström). 1 ex. Gamla sanatorieområdet, Garphyttan 13.3 (Kjell Johansson). 1 ex. Bergerud 24.3 (Per K Linderum). 1 ex. Berga, Villingsbergs Skjutfält 24.3 (Lennart Eriksson). 1 ex. Atlasruta 10F0g (Lågetorp) 26.3 (Åke Pettersson). Höst: 1 ex. Sörgryten, Södra Kilsbergen 15.8 (Anders Jacobsson). 1 ex. Markaskogens naturreservat, Almby 15.10 (Åke Pettersson). 1 hane Lövängen, Garphyttans nationalpark 19.11 (*Kjell Johansson, Pierre Blanksvärd). 1 hane Garphyttans nationalpark 24.11 (Ove Pettersson). 1 hona Arvaby 29.11 - 24.12 (Helny Olsson).

Mindre hackspett

(*Dendrocopos minor*):

Fortsatt positiv trend för vår minsta hackspett. Lyckade häckningar har konstaterats på minst 12 olika lokaler och det är det högsta på flera år. En eloge till Lennart Eriksson som har inventerat och fastställt sju av dessa i Örebroområdet! Fynden i övrigt är ganska väl spridda över hela landskapet.

Tretåig hackspett

(*Picoides tridactylus*):

Ingen häckning är konstaterad men fynd finns från fem olika lokaler under häckningstiden 15.4–31.7. Intressantast är fynden i Viaskogen, Kumla eftersom både hona och hane fanns i området redan i februari-mars. Sågs dock tillsammans endast 29.2 (Pierre Blanksvärd).

Häckningar?: 1 hane Markaskogens naturreservat, Almby 22-28.4 (Mikael Tellbe, Per Wedholm m.fl.). 1 hane Gillsåsen, Villingsbergs Skjutfält 3.5 (Kjell Johansson). 1 hane Viaskogen, Kumla 20.5 (Jonas Engzell). 1 hona Viaskogen, Kumla 27.7 (Jonas Engzell). 1 hane Berga, Villingsbergs Skjutfält 12.6 (Sune Johansson, Berit Söderberg) samt 1 ex. Ånnaboda 27.7 (Björn Gunnarsson).

Vår: 1 hane Garphytteklint, Garphyttan 4.1 (Kjell Johansson). 1 ex. Garphyttans nationalpark 6.1 - 29.2 (Nils Paakkonen, Erik Törnvald m.fl.). 1 ex. Viltvattnet N Listre 9.1 (Britt-Louise Korslid, Jan Korslid). 1 hona Västra Trollöden, Frösvidal 22.1 (Lennart Eriksson). 1 hane Markasjön, Almby 17.2 (Stickan Hallemark). 1 ex. Mygelvägen, Villingsbergs Skjutfält 28.2 (Lennart Eriksson). Hane och hona Viaskogen, Kumla 29.2 - 12.3 (Pierre Blanksvärd, Hans Waern m.fl.). 1 ex. fårska spår Markasjön, Almby 1.3 (Per Wedholm). 1 hane Skåle 13.3 (Per K Linderum). 1 hane Bogärdet, Rinkaby 25.3 (Oscar Axelsson). 1 hane Kägleborg, Kägla-området 27.3 (Nils Eriksson).

Höst: 1 hane Bjurshäll, Frötunanäs 5.8 (Bo Runesson). 1 hona Svarttjärnen, Ugglehöjdens naturreservat 20.8 (Per K Linderum).

1 hane Skåleklint 28.11 (Per K Linderum).

Trädlärka

(*Lullula arborea*):

Inte alltför mycket rapporterad trots att den är en av de riktiga sångvirtuoserna. Säkerligen finns den på fler platser än vad vi besöker under ett år.

Vår: 1 ex. Salem, Fågelåsen, Nysund Nrk 20.3 (Leif Paakkonen). 3 ex. Ekers grusgrop, Eker 20.3 - 16.4 (Peter Karlehagen, Johan Oscarsson m.fl.). 2 ex. Ässkog 20.3 - 26.4 (Håkan Carlestam, Håkan Johanneson m.fl.). 1 ex. Geråsen, Viby 20.3 (Bengt Andersson). 6 ex. Kvarntorps industriomr., Kvarntorpshögen 21.3 - 30.9 (Per K Linderum, Håkan Persson m.fl.). 2 ex. Motorbanan, Kågleborg, Kågla-området 21.3 - 9.6 (Oscar Axelsson, Bo Runesson). 3 ex. Atlasruta 10F0g (Lågetorp) 21.3 - 3.6 (Åke Pettersson m.fl.). 2 ex. Cementfabriken, Eker 25.3 - 6.4 (Christer Tegebro, Jan Tranderyd m.fl.). 2 ex. Hallsbergs motorstadion, Åsbro 26.3 - 5.5 (*Andreas Tranderyd, Johan Åhlén m.fl.). 1 ex. Dunsjö Långsjön 26.3 (KG Andersson). 3 ex. Mellringe grusgrop 28.3 (Lennart Eriksson, Thord Eriksson). 1 ex. Boängen, Fällersta 29.3 (Staffan Werme). 1 ex. Tanntorp, Hjortkvarn 29.3 - 1.7 (Mats Weiland). 1 ex. Tallrisvägen 24F, Brickebacken 5.4 (Albin Mauritzon). 1 ex. Stånger, Stora Mellösa 10.4 (Anders Jacobsson). 2 i par Himmer 13.4 - 7.6 (*Jan Gunnarsson, Leif Sildén). 1 ex. Vissboda, Åsbro 19.4 (Kent Larsson). 1 ex. Babelsvägen 2, Sköllersta 20.4 (Per K Linderum). 1 ex. Bruna Bergen, Breven/Kilsmo-området 4.5 (Leif Sildén). 1 ex. Björntorp, Kågla-området 6.5 (Oscar Axelsson). 1 ex. Nytorpsfältet, Karlslund 23.5 (Britt-Louise Korslid). 2 ex. Sticklinge 25.5 (Bo Runesson). 1 ex. Getberget, Brevens bruk 31.5 (Kjell Johansson). 1 ex. Kroktjärns skjutplats, Villingsbergs Skjutfält 5-12.6 (*Erik Törnvall, Jan Korslid, m.fl.). 1 ex. Blåberga 7.6 (Christer Johansson). 1 ex. Ringaby 12.6 (Bo Runesson). 1 ex. Laxå 21.6 (Gunnar Myrhede).

Höst: 1 ex. Norra Torpa Väst 11.7 (Ronnie Lindqvist). 1 ex. Venastugan, Rynningeviken 9.9 (Lennart Eriksson). 1 ex. Fårhagen, Boglundsängen 14.9 (Britt-Louise Korslid, Gun Isacson). 1 ex. Kilsgården, Kvismaren 17.9 (Håkan Persson). 2 ex. Venastugan, Rynningeviken 17.9 (Ola Erlandsson, Lennart Söderkvist). 1 ex. Stora Mellösa 18.9 (Leif Sildén). 1 ex. Venastugan, Rynningeviken 19.9 (Albin Mauritzon, Håkan Ellehammer). 14 ex. Grenadjärstaden, Örebro 25.9 (Daniel Yttermalm). 1 ex. S Ormesta holme, Oset 26.9 (Lennart Eriksson). 1 ex. Hammarkullen, Kvismaren 28.9 (Thord Eriksson, Christer Tegebro). 3 ex. Venastugan, Rynningeviken 1.10 (Leif Eckmann, Lennart Eriksson). 1 ex. Romarebäcken, Hällabrottet 6.10 (Håkan Persson).

Sånglärka

(*Alauda arvensis*):

Första lärkan är ett klassiskt vårtecken men vid bakslag i vädret kan stora flockar dra omkring på Närkeslätten.

Större antal: 200 ex. Bärsta åkrar, Kvismaren 8.3 (*Christer Tegebro, Ove Pettersson m.fl.).

Berglärka

(*Eremophila alpestris*):

Berglärkan är numera en sällsynt gäst i landskapet vilket bekräftas av ett enda fynd under året.

1 fynd: 2 ex Naturskolan, Kvarntorp, Kvarntorpshögen 7.11 (Per K Linderum).

Backsvala

(*Riparia riparia*):

Den negativa trenden för häckande backsvalor håller i sig. Konstaterad häckning har endast gjorts på tre lokaler jämfört med fem år 2015. På ytterligare några lokaler finns indikationer om häckningsförsök men uppföljning av resultat saknas. Häckningslokaler är: Öns åkrar, Kvismaren (Åsa Bengtsson, Anita Ahlberg m.fl.). Närke Kils-området (Sune Johansson, Berit Söderberg). Atlasruta 10F4f (Ässön) 14.7 (Ronnie Lindqvist, Gun Isacson m.fl.).

Hussvala

(*Delichon urbicum*):

En rödlistad art som har en fortsatt negativ trend i landskapet. Antalet lokaler med häckningsindicer når inte ens upp till 20 stycken detta år. Motsvarande siffra för år 2015 var 29 stycken. Bättre rapportering krävs för en säkrare bedömning!

Rödstrupig piplärka

(*Anthus cervinus*):

För ovanlighetens skull inga vårfynd 2016. Under hösten har rapporterats om 48 fynd med totalt 72 ex under perioden 25.8 - 25.9. Som vanligt är övervägande antalet fynd gjorda i Oset och Kvismaren. Noterbara

fem fynd på övriga lokaler listas här:

Noterbar: 1 ex. Mästa, Rinkaby 5.9 (Oscar Axelsson). 1 ex. Västra dammen, Boglundsängen 8.9 (Kent Larsson). 1 ex. Boglundsängen 10.9 (Bengt Jalsborn). 1 ex. Ässön 11.9 (Leif Sildén). 1 ex. Lillåns samhälle, Örebro 17.9 (Leif Sildén).

Skärpiplärka

(Anthus petrosus):

Ett fynd på våren och 11 fynd på hösten får numera anses vara normal förekomst.

Vår: 1 ex. Kvarntorpshögen 23.4 (Per K Linderum).

Höst: 1 ex. Nyckelgrundet, Hjälmaren Nrk 5.9 (Leif Sildén). 1 ex. Stallgården, Hjälmaren Nrk 8.9 (Leif Sildén). 1 ex. Fåran, Hjälmaren Nrk 8.9 (Leif Sildén). 2 ex. Fågeludden, Oset 12.9 (Lennart Eriksson, *Thord Eriksson, m.fl.). 1 ex. Stångskär, Vättern 14.9 (Andreas Sandberg). 1 ex. Nyckelgrundet, Hjälmaren Nrk 15.9 (Leif Sildén). 1 ex. Fågeludden, Oset 4.10 (Nils Eriksson). 1 ex. Fågeludden, Oset 9.10 (Johan Åhlén). 1 ex. Fågeludden, Oset 12.10 (Stickan Hallemark). 1 ex. Funnaren, Hjälmaren Nrk 13.10 (Leif Sildén). 1 ex. Åssön 29.10 (Leif Sildén).

Citronärla

(Motacilla citreola):

Den 1.5 upptäcktes en hane vid Södra Tornet, Tysslingen. Med stor sannolikhet samma fågel som 2015 troligen häckade på samma plats. Hanen höll till på exakt samma lokal som året innan och sågs sista gången 10 juli. Möjligen har häckning genomförts även 2016 men häckningskriterierna är mycket vaga.

Häckning?: 1 hane Södra tornet, Tysslingen
1.5 (Jan Andersson, Tommy Eriksson m.fl.). 1 hane
med mat i näbben 9.6 (Kent
Halttunen). Sista rapporten
1ex (utan könsangivelse) 10.7
(Sören Svensson).

Forsärla

(*Motacilla cinerea*):

Forsärlan är oförändrat väl etablerad i hela landskapet. Dock har antalet rapporter med häckningskriterier minskat något jämfört med de senaste åren. Den avslutade Atlasinventeringen har säkert påverkat antalet negativt

då färre udda lokaler har besökts. Antalet lokaler där försärlor noterats med häckningskriterier blev under året 30 st. Från nio av dessa har lyckade häckningar med ungar rapporterats. Vinterfynd hör numera till vanligheterna!
Vinter: 1-2 ex. Cementtrännen, Oset 1.1 - 15.2 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson,

m.fl.). 1 ex. Cementtrännen, Oset 17.12 (Anders Nilsson). 1 ex. Ormesta, Örebro 21.12 (Åke Pettersson).

Sidensvans

(*Bombicilla garrulus*):

Av en sammanställning från Artportalen framgår tydligt hur vanlig och väl rapporterad arten är under vinterhalvåret. Hur många det faktiska antalet är kan inte utläsas men det ger ändå en bra bild av artens förekomst.

Vår: 161 fynd omfattande 2 889 ex.

Höst: 305 fynd med totalt 14 814 ex!

Strömstare

(*Cinclus cinclus*):

Endast en häckning har konstaterats! Från ett 10-tal finns rapporter med varierande häckningsindicer men den enda säkra häckningen är vid Backa kvarn, Kvistbro där två ungar sågs 15.5 (Sandra Tengelin). Häckningar?: 2 ex. Åkilen, Vekhyttan 18-28.3 (Peter Eklund). 2 i par Bo 21.3 (Mats Weiland). 1 ex. bobygge Lagmansbacka, Svennevad 24.3 (Per K Linderum). 2 i par Svartå herrgård 26-28.3 (Gun Isacson, Ronnie Lindqvist m.fl.). 2 ex. Frösvidal 30.3 (Kjell Johansson). 2 ex. Mullhyttan 30.3 (Kent Halttunen). 2 ex. Villingsbergs herrgård, Villingsberg 2.4 (Jan Hägg). 2 ex. Hyttområdet, Rönneshytta 5.4 (KG Andersson). 2 i par Hidinge-Sälvens NR 16.4 (Johan Hammar, Erik Degerman). 1 ex. Gräsfallet, Zinkgruvan 28.4 (Kjell Johansson). 1 ex. Knipphammaren, Brevens bruk 6.5 (Per K Linderum).

Järnsparv

(*Prunella modularis*):

Inga vinterfynd men två extremt tidiga fynd är värt att notera!

Fenologi: 1 ex. Viaskogen, Kumla 11.3 (Krister Håkansson) samt 1 ex. möjligen samma fågel Viaskogen, Kumla 13.3 (Hasse Molin).

Sibirisk järnsparv

(*Prunella montanella*):

Landskapets första fynd av arten gjordes under den period då ett tidigare aldrig skådat inflöde av arten från öster ägde rum! Fågeln hann ses av en dryg handfull personer innan den förflyttade sig och försvann. 1 fynd: 1 ex. Rumböholm, Tysslingen 25.10 (*Johan Åhlén, Per Wedholm, Ove Pettersson m.fl.).

Ringtrast

(*Turdus torquatus*):

Ett rekordartat uppträdande i landskapet under våren med hela 19 fynd av 23 individer! Inga höstfynd i vanlig ordning. 19 fynd: 1 hane Nedre snåret, Kvismaren 5-8.4 (Ove Pettersson, Stickan Hallemark

m.fl.). 1 hane Björshult, Vretstorp 6-9.4 (Tage Carlsson, Mårten Gustavsson m.fl.). 1 hane Svampen, Örebro 6.4 (Kenth Elofsson). 1 hane Ekeberg, Viby 7.4 (*Pierre Blanksvärd). 2 ex hane och hona Osvala, Tysslingen 15.4 (Johan Åhlén, Patrik Strömberg m.fl.). 1 hona Örebro universitet 16.4 (Åke Pettersson). 1 hona Gammelån, Stora Valla, Tysslingen 16.4 (Thomas Eriksson). 1 ex. Hammarstigen, Hasselfors 16.4 (Ari Laine). 1 hona Nyhammarsdammen, Garphyttan 17.4 (*Benny Fredriksson, Kjell Johansson m.fl.). 2 ex. Ekebo, Edsberg 17-20.4 (Sandra Tengelin). 2 ex. Ytterby, Odensbacken 17.4 (Leif Sildén). 2 hona Kvarntorps industriomr., Kvarntorpshögen 23.4 (Peter Gustafson, Leif Rydell m.fl.). 1 hona Åsen, Rynningeviken 23.4 (Kenth Elofsson). 1 hane Boängen, Fällersta 24.4 (Staffan Werme). 1 hane Källtorp, Lindbacka 24.4 (*Ove Pettersson, Barbara Leibiger m.fl.). 1 ex. Valen, Hjälmaren Nrk 26.4 (Ulf Eriksson). 1 hane Södra Hällsjö mossen, Villingsbergs Skjutfält 26.4 (Anders Bertebö, Bo Runesson). 1 hane Väderhusfältet, Skogaholm 3.5 (Leif Näppi Andersson). 1 hona Ängsholmens grustag, Tysslingen 8.5 (Stefan Risberg).

Taltrast

(*Turdus philomelos*):

Två vinterfynd av sannolikt samma individ. Vinter: 1 ex. Lugnetbrottet, Kvarntorp 24.11 samt samma lokal 14.12 (Per K Linderum).

Rödvingetrast

(*Turdus iliacus*):

En rödvinge i Baronbackarna, Örebro är enda vinterfyndet.

Vinter: 1 ex. Baronbackarna, Örebro 23.12 (Joakim Johansson).

Dubbeltrast

(*Turdus viscivorus*):

Tre vinterfynd är över snittet de senaste åren.

Vinter: 1 ex. Näsudden, Dimbobaden 3.12 samt samma lokal 11.12 (Anders Jacobsson). 1 ex. Skåle, Hallsberg 30.12 (Per K Linderum, Carl Linderum).

Gräshoppsångare

(*Locustella naevia*):

89 sjungande hannar registrerades i landskapet detta år, vilket ligger helt i nivå med den senaste tioårsperioden. Arten verkar med andra ord relativt stabil i landskapet för tillfället.

Flodsångare

(*Locustella fluviatilis*):

En liten uppgång från fjolåret, men sett över en lite längre tid ändå ett ganska lågt antal. Arten häckar säkerligen årligen med enstaka par i landskapet.

19 fynd: 1 ex. spel/sång Gamla tippen, Oset 25.5 - 2.7 (Åke Pettersson, Urban Tholén m.fl.). 1 ex. spel/sång Vinala, Sköllersta 28.5 (Per K Linderum). 2 ex. spel/sång Dammarna, Pers hög, Rynningeviken 30.5 - 2.6 (Thord Eriksson, Christer Tegebro m.fl.). 1 ex. spel/sång Hidingsta 30.5 (Kjell Johansson). 1 ex. spel/sång Reningsverket, Oset 1-13.6 (Mattias Lindberg, Patrik Strömberg m.fl.). 1 ex. spel/sång Myrömaden, Rynningeviken 1-24.6 (Oscar Axelsson, Leif Sandgren m.fl.). 1 ex. spel/sång Kvarntorpsrondellen, Kvarntorpshögen 3.6 (Pierre Blanksvärd). 1 ex. spel/sång Åsen, Kvismaren 3-9.6 (Magnus Persson, Marianne Johansson m.fl.). 1 ex. spel/sång Mäjsa, Rinkaby 3.6 (Oscar Axelsson). 1 ex. spel/sång Råstasjön, Kvismaren 6-7.6 (Leif Sildén). 1 ex. spel/sång Norrbås, Kvismaren 7.6 (Peter Gustafson). noterad Nedergårda, Glanshammar 10.6 (Urban Tholén, Eva Georgii-Hemming). 1 hane spel/sång Ålunda, Tysslingen 13.6 (Michael Andersson). 1 ex. spel/sång Venakullarna, Rynningeviken 17.6 (Per Wedholm). 1 ex. spel/sång Ormkärret, Kvismaren 18-25.6 (Magnus Friberg, Anders Jacobsson m.fl.). 1 ex. spel/sång Odensbacken 26.6 (Leif Sildén). 1 ex. spel/sång Stora Mellösa 30.6 (Leif Sildén). 1 ex. Sundholmen 6.7 (Herbert Kaufmann). 1 1K ringmärktes Banvallen, Rysjön, Kvismaren 1.8 (Kvismare Fågelstation).

Vassångare

(*Locustella luscinioides*):

Antalsmässigt ett helt normalt år för arten i landskapet. Vi kan nog misstänka att enstaka häckningar förekommer då och då.

7 fynd: 1 ex. spel/sång Åslasjön, Kvismaren 1.5 (Per K Linderum). 1 ex. spel/sång Kvinnerstasjön, Kvismaren 14.5 - 30.7 (Per K Linderum, Magnus Friberg m.fl.). 1 ex. spel/sång Sörbysjön, Kvismaren 16.5 - 14.7 (Jan Tranderyd, Åke Pettersson m.fl.). 1 ex. spel/sång Norra Näsbytorpet, Oset 25.5 (Bernt Jerlström). 1 ex. spel/sång Venamaden, Rynningeviken 27.6 - 1.7 (Lennart Eriksson, Staffan Gustavsson m.fl.). 1 ex. spel/sång Rysjön, Kvismaren 9-10.7 (Stefan Göransson, Hasse Molin m.fl.). 1 ex. individmärkt Banvallen, Rysjön, Kvismaren 15.9 (Patrik Rhönnsstad). 7 fynd, 7 ex.

Busksångare

(*Acrocephalus dumetorum*):

Antalsmässigt ligger detta år helt i paritet med de senaste fem åren. Även för denna art kan vi misstänka att häckningar sker på någorlunda regelbunden basis.

12 fynd: 1 ex. spel/sång Snötippet, Oset 24.5 - 6.7 (Peter Karlehagen, Patrik Strömberg m.fl.). 1 ex. spel/sång Snötippet, Oset 24.5 (Peter Karlehagen, Patrik Strömberg). 1 ex. spel/sång Aldammen, Asker 26-30.5

(Leif Sildén, Ronny Nilsson m.fl.). 1 ex. spel/sång Ullavidammen, Sköllersta 28.5 (Per K Linderum). 2 ex. spel/sång Husön, Kvismaren 31.5 - 21.6 (Magnus Persson, Osborne Lindberg m.fl.). 1 ex. spel/sång Norrbyås, Kvismaren 4-5.6 (Sune Johansson, Berit Söderberg m.fl.). 1 hane spel/sång Bärsta, Kvismaren 4.6 (Ronnie Lindqvist). 1 ex. spel/sång Näsbykullen, Oset 5.6 (Per Wedholm, Lennart Eriksson m.fl.). 1 ex. spel/sång Munkatorp, Rynningeviken 11-12.6 (Nils Eriksson, Lennart Eriksson). 1 ex. spel/sång Sund, Nysund Nr 14.6 (Mårten Persson, Leif Paakkonen). 1 ex. spel/sång Sköllersta 14.6 (Magnus Friberg). 1 ex. spel/sång Äsplunda Gård, Äsplunda 15.6 (Eva Georgii-Hemming, Urban Tholén).

Kärrsångare

(*Acrocephalus palustris*):

Inventeringarna i Oset och Rynningeviken gav totalt 24 revirhävande hannar, vilket kan jämföras med 36 år 2015. En kraftig nedgång med andra ord, som troligen går att härleda till dåliga flyttförhållanden över Europa i slutet av maj. Oset: 4 nymärkta hannar, 6 egna årskontroller och 4 inte märkta. Flera häckningar gjordes, men endast en lyckad kunde konstateras. Rynningeviken: 5 nymärkta hannar, 2 egna årskontroller och 3 inte märkta. Flera häckningar genomfördes, men samtliga som besöktes hade misslyckats. Detta speglar även landskapet som helhet med något färre sjungande hannar än normalt. Fenologi: 1 ex. spel/sång Gamla tippen, Oset 16.5 (Kjell Johansson). 1 1K ringmärktes Venastugan, Rynningeviken 2.9 (Lennart Eriksson).

Trastsångare

(*Acrocephalus arundinaceus*):

Tack vare trastsångarprojektet i Kvismaren så har vi där en heltäckande bild av antalet fåglar i Kvismaren och Segersjö. Kvismaren hyste 26 hantar och 34 honor fick ut totalt 121 ungar och i Segersjö så fick 10 hantar och 21 honor ut 60 ungar. Övriga lokaler med sjungande fåglar redovisas nedan. Noterbart: 2 ex. spel/sång Frösshammarsviken Nr 3.5 (Ulf Eriksson). 2 ex. spel/sång Katrinelund, Stora Mellösa 11.5 - 12.7 (Anders Jacobsson, Mats Strandberg). 1 ex. spel/sång Alsen, Askersund 18.5 (Leif Sildén). 4 ex. spel/sång Gökriksudden, Södra Lunger 21.5 (Ulf Eriksson). 1 ex. spel/sång Hässlebergsdammen, Hallsberg 26.5 (KG Andersson). 1 ex. spel/sång Nordsjöbyggen, Kvarntorpshögen 28.5 - 15.6 (Håkan Persson, Hans Waern m.fl.). 1 hane spel/sång Nordöstra tornet, Vibysjön 30.5 - 3.6 (Pierre Blanksvärd, Sune Johansson m.fl.). 2 ex. spel/sång Norra Lungersviken 4.6 (Oscar Axelsson). 1 ex. spel/sång Björkudden, Södra Lunger 4.6

(Oscar Axelsson). 2 ex. spel/sång Östra Båthamnsviken, Södra Lunger 4.6 (Oscar Axelsson). 7 ex. spel/sång Frösshammarsviken Nr 5.6 (Ulf Eriksson). 1 ex. spel/sång Södra moderna, Tysslingen 6-18.6 (Kjell Johansson, Bertil Rahm m.fl.). 8 2K+ hane permanent revir Oset - Rynningeviken 1.8 (Lennart Eriksson). 1 1K ringmärktes Ässön 18.9 (Kvismare Fågelstation).

Höksångare

(*Sylvia nisoria*):

Ett normalt år för arten med två ringmärkta fåglar. Den vid Venan behagade dock stanna på lokalen ett tag och gladdde enstaka skådare.

2 fynd: 1 1K ringmärktes Venastugan, Rynningeviken 13-22.9 (Lennart Eriksson, Leif Sandgren m.fl.). 1 ex. ringmärktes Banvallen, Rysjön, Kvismaren 24.9 (Albin Mauritzon, Moa Pettersson m.fl.).

Lundsångare

(*Phylloscopus trochiloides*):

Inte bara en utan två sjungande individer av denna notoriskt svåra Närkeart hittades detta år. Fågeln vid Storstenshöjden hördes bara vid ett tillfälle, men den vid Båsbergens naturreservat var samarbetsvillig i lite drygt en vecka till många Närkekryssares glädje. Senast vi hade en spelande fågel var 2007, och då satt den svåråtkomligt på Valen. 2 fynd: 1 ex. spel/sång Båsbergens naturreservat 2-10.6 (*Kjell Johansson, Peter Eklund m.fl.). 1 ex. spel/sång Storstenshöjden, Garphyttan 10.6 (Thord Eriksson).

Tajgasångare

(*Phylloscopus inornatus*):

Landskapets första "dragbara" tajga! Många drog, men få blev lyckliga, efter att från börjat ha lockat relativt intensivt så tystnade fågeln fort. Efter första obsen så gjordes bara en kort synobs ett par timmar senare innan fågeln tyvärr gick upp i rök.

1 fynd: 1 ex. lockläte, övriga läten Öby kulle, Kvismaren 24.9 (*Andreas Tranderyd, Albin Mauritzon m.fl.).

Rödhake

(*Erithacus rubecula*):

Trenden från tidigare år är att allt fler rödhakar övervintrar i landskapet med stor koncentration i Örebro- och Kumlaområdet. Men övervintrande rödhakar rapporteras även från andra lokaler enligt följande noteringar.

Jan-feb: 1 ex. Mäjsa, Rinkaby 3.1 - 13.2 (Oscar Axelsson). 2 ex. Odensbacken 3-6.1 (Magnus Friberg, Nils Paakkonen m.fl.). 1 ex. Backa Allé, Palsboda 4.1 (Johan Svärd). 1 ex. Reningsverket, Hallsberg 6-16.1 (KG Andersson, Tage Carlsson m.fl.). 1 ex. Kårstahult, Hallsberg 30.1 (Andreas Tranderyd). 1 ex. Sticksjö 15-16.2 (Tommy Sundqvist).

Nov-dec: 1 ex. Breslätt, Östansjö 3.11 (Kent Halttunen). 1 ex. Ullavidammen 5.11 (Per K Linderum). 1 ex. Bruna Bergen, Brevan/Kilsmo-området 28.11 (Leif Sildén). 1 ex. Latorp 6.12 (Thord Eriksson). 1 ex. Egersta, Tysslingen 17.12 (Lennart Eriksson). 1 ex. Flyhagen, Ånnaboda 28.12 (Benny Fredriksson).

Blåhake

(*Luscinia svecica*):

Årets fem vårfynd är normalt men ett sommarfynd är noterbart!

Vår: 1 hona ringmärktes Venastugan, Rynningeviken 14.5 (Leif Sandgren). 1 ex. Södra moderna, Tysslingen 15-16.5 (*Hans Waern, Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson m.fl.). 1 hane Fräknabotten, Kvismaren 15.5 (Per K Linderum). 1 hane Åslasjön, Kvismaren 17.5 (Kvismare Fågelstation). 1 ex. Serpentindammen, Kvarntorpshögen 19.5 (Per K Linderum).

Sommar: 1 hona ringmärktes Vallen, Fågelsjön, Kvismaren 14.7 (Kvismare Fågelstation).

Svart rödstjärt

(*Phoenicurus ochruros*):

Två lyckade häckningar med flygga ungar har säkrats. Av mängden rapporter att döma har sannolikt häckning eller häckningsförsök gjorts på ytterligare tre lokaler. Häckningar/möjliga häckningar: Häckande par med ungar Kvarntorps industriområde, Kvarntorpshögen 14.4 - 28.10 (Per K Linderum, Magnus Persson m.fl.). 1 hane Garp-hyttan Wire, Garphyttan 15.4 - 4.7 (Kjell Johansson m.fl.). 1 hane Hallsbergs lertag, Hallsberg 16.4 - 30.10 (*KG Andersson, Andreas Tranderyd). 1 hane Gamla dammen, Boglundsängen 17.4 (Owe Persson). Häckande par med ungar Fredsgatan, Örebro 20.4 - 27.10 (Lennart Eriksson, Bengt Andersson m.fl.). 1 ex. Reningsdammen, Fjugesta 22-23.4 (Kent Halttunen). 1 ex. Täby, Stora Mellösa 23.4 (Thord Eriksson). 1 ex. Västra industriområdet, Palsboda 23.4 (Michael Andersson). 1 ex. Aspholmen, Örebro 9.5 (Leif Sildén). 1 ex. CV-området, Örebro 11.5 (Staffan Gustavsson). 1 ex. Bista industriområde, Örebro 13.6 - 6.7 (Oscar Axelsson).

Höst: 1 ex. Lanna 7.8 (Leif Pernstig). 1 ex 1K Biskopsvrak, Segersjö 10.9 (Thord Eriksson). 1 ex. Gärdesgatan 14B, Örebro 5.11 (Thomas Kellerth).

Rödstjärt

(*Phoenicurus phoenicurus*):

Ett par sena höstfynd är värt att omnämnas. Kanske är de del av ett östligt inflöde som berörde södra delen av landet i oktober månad.

Fenologi: 1 ex. honfärgad Fredsgatan 28, Örebro 10.10 (Sune Johansson) samt trolig

gen samma individ 15.10 på samma adress. (Sune Johansson, Berit Söderberg).

Buskskvätta

(*Saxicola rubetra*):

En omtyckt lite anonym karaktärsfågel i vårt öppna slättlandskap. Men söder om en linje mellan Laxå och Brevens bruk finns anmärkningsvärt nog endast ett fynd detta år. Tillfällighet eller ett tecken på igenväxande nedlagda åker- och hagmarker?

Noterbart: 1 ex. Hulta Medevi 25.6 (Nils-Åke Andersson).

ISABELLASTENSKVÄTTA

Isabellastenskvätta

(*Oenanthe isabellina*):

Landskapets första fynd! Artbestämd på bilder i efterhand via Facebook!

1 fynd: 1 ex. Hättinge, Tysslingen 25.9 (*Håkan Svensson, *Birgitta Dawidsson).

Stenskvätta

(*Oenanthe oenanthe*):

Spännande med höstfynd av stenskvättor! Ett sent oktoberfynd vid Boglundsängen var dock den vanliga arten denna gång.

Noterbart: 1 ex. Fårhagen, Boglundsängen 28.10 (Bengt Jalsborn, Lennart Eriksson m.fl.).

Mindre flugsnappare

(*Ficedula parva*):

Inga starkare häckningsindikationer än sjungande hanar detta år. Vi kan dock räkna med att vi numera har en liten häckande population i landskapet, med tanke på antalet fynd av arten.

Vår: 1 adult hane spel/sång Sommarro, Örebro 7.5 - 2.6 (*Sune Johansson, *Berit Söderberg m.fl.). 1 ex. spel/sång Rå uddar 9.5 (Kjell Johansson). 1 hane spel/sång Latorpsängarna, Latorpsbruk 11.5 - 2.6 (*Johan Åhlén, Rolf Sykkijev m.fl.). 1 ex. spel/sång Tripphult 17-29.5 (*Göran

Carlén, Hans Waern). 1 hane spel/sång Foren, väster Valen, Hjälmaren Nrk 21.5 (Ulf Eriksson). 1 ex. spel/sång Kvarntorps industriomr., Kvarntorpshögen 24.5 - 1.6 (Per K Linderum). 1 ex. spel/sång Trystorps ekäng 28.5 (Göran Carlén). 1 hane spel/sång Garphyttans nationalpark 28.5 - 2.6 (*Tomas Gustafson, Osborne Lindberg m.fl.). 1 2K hane spel/sång Fiskinge strandskog, Kvismaren 31.5 (*Johan Åhlén, Magnus Friberg m.fl.). 1 adult hane spel/sång Hju-berga, Mellringe grusgrop 4.6 (Erik Törnval). 1 honfärgad Bystad Näs, Sottern 6.6 (Per K

Linderum). 1 honfärgad obs i häcktid, lämplig biotop Viaskogen, Kumla 8.6 (Jonas Engzell). Höst: 1 ex. spel/sång Lustigkulle, Brevens bruk 1.7 (Ronny Nilsson).

Skäggmes

(*Panurus biarmicus*):

Året efter ett gott häckningsår brukar denna art dyka upp på ett antal nya lokaler under häckningstid och så blev det även efter det goda häckningsåret 2015. Arten noterades nämligen under häckningstid på följande lokaler utanför Kvismaren vilket naturligt-

vis fortfarande är huvudfästet i landskapet: Oset, Rynningeviken, Björka lertag, Vibysjön, Segersjö, Frösshammarsviken och Tysslingen. Dock inga noteringar från Lången där de häckade under 2015 men det kanske bara beror på bristande rapportering därifrån. Misstänker dessutom att det gömmer sig skäggmesar i flera av de vassrika sjöar vi besöker mer sällan. Det verkar dessutom som om häckningsframgången varit god även under 2016. Något som vi förhoppningsvis kommer att märka under 2017!

Pungmes

(*Remiz pendulinus*):

Efter år 2016 är det väldigt tydligt att vi snart saknar pungmesen som regelbunden häckfågel i landskapet! Under året noterades nämligen bara två individer och endast ett bobygge kunde hittas. En ensam hane dök upp i Oset den 14.3 och kunde sedan observeras regelbundet fram till den 28.4. Han byggde ett hannäste i området men någon hona anslöt tyvärr aldrig. Förutom denna hane hördes en individ i Kvismaren den 24.4. Låt oss hoppas att trenden vänder för denna art!

2 fynd: 1 hane bobygge Gamla tippen, Oset 13-28.4 (*Åke Pettersson, Johan Åhlén m.fl.). 1 ex. lockläte, övriga läten Ormkärret, Kvismaren 24.4 (Per K Linderum).

SMALNÄBBAD NÖTKRÅKA

Smalnäbbad nötkråka

(*Nucifraga caryocatactes macrorhynchos*):

Förekomsten av smalnäbbade är väldigt oregelbunden. Ibland inga fynd och ibland invasion österifrån. I år var inget invasionsår men vi fick ett fynd i alla fall.

1 fynd: 2 ex. födosökande Grenadjärvalen, Örebro 6-25.9 (Sune Johansson, Berit Söderberg m.fl.).

Ob. bo-/bergfink

(*Fringilla*):

En hög siffra noterades ovanligt tidigt. Bästa tiden för riktigt höga antal är annars sista veckan i september.

Större antal: 27 000 ex. sträckande Ässön 11.9 (Leif Sildén).

Hämpling

(*Linaria cannabina*):

Vinterfynd tre år i rad. Det är en ovanlig vintergäst och ibland kan det gå flera år utan vinterfynd.

Vinter: 1 ex. Lötenplattformen, Kvismaren 7.2 (Patrik Strömberg m.fl.).

0000

Vinterhämpling

(*Linaria flavirostris*):

Jämfört med närmast föregående år inte alls lika talrikt uppträdande men en del vinterfynd gjordes och ett par större grupper sågs.

Större antal: 120 ex. Nynäs, Kvismaren 2.4 (Patrik Rhönnsstad). 75 ex. Boglundsängen 10.4 (Jonathan Waern, Anders Bertebo). 60 ex. Tanntorp, Hjortkvarn 12.4 (Mats Weiland).

Vinter: 10 ex. Killingeåkern, Kvismaren 2.1 (Per K Linderum, Hasse Molin m.fl.). 1 ex. Näsbykullen, Oset 4.1 (Per Wedholm). 10 ex. Killingeåkern, Kvismaren 6.1 (Bengt Ahl). 38 ex. Västra rakan, Kvismaren 11.1 (Leif Sildén). 11 ex. Husön, Kvismaren 13.1 (Ove Pettersson m.fl.). 10 ex. Sticksjö 16.1 (Tommy Sundqvist). 1 ex. Husön, Kvismaren 16.1 (Patrik Strömberg, Peter Karlehagen). 4 ex. Husön, Kvismaren 18.1 (Stefan Karlsson). 2 ex. Ängsholmen, Tysslingen 19.1 (Sune Johansson). 15 ex. Fornskinnsåkrarna, Kvismaren 25.1 (Stickan Hallemark). 2 ex. Nynäsängen, Kvismaren 7.2 (Håkan Pers-

son). 8 ex. Södra tornet, Tysslingen 11.2 (Lennart Eriksson). 2 ex. Råstasjön, Kvismaren 3.12 (Leif Sildén). 4 ex. Kilsgrådsåkrarna, Kvismaren 3.12 (Anders Jacobsson). 2 ex. Husön, Kvismaren 11.12 (Leif Sildén). 2 ex. Naturskolan, Kvarntorp, Kvarntorpshögen 14.12 (Per K Linderum). 30 ex. Södra Näsbytorner, Oset 24.12 (Per Wedholm).

Brunsiska

(*Acanthis flammea cabaret*):

Det är svårt att bedöma om det är rapporteringen eller förekomsten av denna ras som är ojämn. Antalet fynd varierar väldigt kraftigt mellan åren.

1 fynd: 1 ex. Västra rakan, Kvismaren 20.11 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson).

Snösiska

(*Acanthis flammea exilipes*):

Fjorton fynd av sjutton individer är i nivå med förra året och ett medelår om man ser det historiskt. Att det är ett komplicerat område när det gäller bland annat artbestämningen gör att det här är sista året som snösiska redovisas som egen art. Den är numera hopslagen, eller lumpad om man så vill, med gråsiska och betraktas som en ras av denna. Vi får se hur det här påverkar rapporteringen framöver.

14 fynd: 1 ex. Hammarkullen, Kvismaren 1.1 (Krister Håkansson). 2 ex. Usta, Odensbacken 1.1 (Leif Sildén). 1 honfärgad Kumla 2.1 (Per K Linderum, Hasse Molin m.fl.). 1 1K+ Stora Mellösa 2.1 (Leif Sildén). 2 ex. Usta, Odensbacken 8.1 (Leif Sildén). 1 ex. Tallbacka Majas väg 12, Norra Bro 13.1 (Marianne Johansson). 1 hane Ormesta åkrar och strandskog, Oset 18.11 (Lennart Eriksson). 1 ex. Bärsta åkrar, Kvismaren 26–27.11 (Magnus Friberg m.fl.). 1 hane Källsätter, Sköllersta 29.11 (Per K Linderum). 1 ex. Markasjön, Almby 4.12 (Ronnie Lindqvist, Gun Isacson). 2 ex. Berga, Villingsbergs Skjutfält 9.12 (Leif Sildén). 1 ex. Söröslätten, Kvismaren 10.12 (Anders Jacobsson). 1 1K+ Husön, Kvismaren 12.12 (Leif Sildén). 1 ex. Bärsta åkrar, Kvismaren 25.12 (Patrik Strömberg).

Bändelkorsnäbb

(*Loxia leucoptera*):

Endast ett fynd på våren. Däremot hela 15 fynd med totalt 30 ex på hösten!

Vår: 1 ex. Björntorp, Kägla-området 21.3 (Bo Runesson).

Höst: 1 ex. Lövbråten, Villingsbergs Skjutfält 19.7 (Sune Johansson, Berit Söderberg). 1 ex. Naturskolan, Kvarntorp, Kvarntorpshögen 25.8 (Per K Linderum). 10 ex. SV Venastugan, Rynningeviken 26.8 (Lennart Eriksson, Leif Sandgren). 1 ex. Naturskolan, Kvarntorp, Kvarntorpshögen 31.8 (Per K Linderum). 1 ex. Venastugan, Rynningeviken 8.9 (Kent Elofsson). 2 ex. Ässöbron 8.9

(Åke Pettersson). 1 ex. Ässöbron 20.9 (Åke Pettersson). 1 ex. Naturskolan, Kvarntorp, Kvarntorpshögen 21.9 (Per K Linderum). 1 ex. Hultasjön, Garphyttan 29.9 (*Kjell Johansson, Håkan Svensson m.fl.). 1 ex. Berga, Villingsbergs Skjutfält 18.10 (Sune Johansson). 2 ex. Ullavidammen 26.10 (Per K Linderum). 2 ex. Naturskolan, Kvarntorp, Kvarntorpshögen 27.10 (Per K Linderum). 3 ex. Högmans hage 8.11 (Per K Linderum). 1 ex. Kärlen, södra delen, Villingsbergs Skjutfält 24.11 (Roine Magnusson, Helny Olsson). 2 ex. Reningsverksdammen, Kumla 13.12 (Per K Linderum).

Mindre korsnäbb

(*Loxia curvirostra*):

Redan under försommaren började mindre flockar att röra sig över landskapet. Under hösten noterades nästan dagligen sträckande mindre korsnäbbar i flockar från några få upp till drygt 100 ex.

Större antal: 35 ex. Venastugan, Rynningeviken 15.7 (Lennart Eriksson). 135 ex. Ormesta holme, Oset 22.7 (Lennart Eriksson, Bengt Ahl). 45 ex. Venastugan, Rynningeviken 10.8 (Lennart Eriksson). 45 ex. Venastugan, Rynningeviken 15.8 (Lennart Eriksson). 108 ex. Ässön 11.9 (Leif Sildén). 48 ex. Ässön 29.10 (Leif Sildén).

Rosenfink

(*Carpodacus erythrinus*):

Minst 40 sjungande hanar jämfört med ca 50 ex år 2015 bekräftar återigen den nedåtgående trenden för arten. Ingen häckning har konstaterats! Rosenfinken finns till 70–80 % i Oset, Kvismaren, Venan, Kumla, Viby och Tysslingen. Fynd utanför dessa områden följer nedan.

Noterbar: 1 ex. Stora Mellösa 16.5 (Leif Sildén). 1 ex. Norra Folkavi 18.5 (Kent Halttunen). 1 ex. Kränglan 20.5 (Nils Eriksson). 1 ex. Lindbacka 23.5 (Rolf Sykkijev). 1 ex. Odensbacken 27.5 (Ove Åkesson). 1 ex. Kårsta ö, Lången-området 29.5 - 20.6 (*Åke Pettersson, Rolf Sykkijev). 1 ex. Filipshyttan 334 1.6 (Henrik Josefsson). 1 ex. Bastedalen, Harge 1.6 (Alf Jelvehed). 1 ex. Filipshyttan 334 2.6 (Henrik Josefsson). 1 ex. Sommarro, Örebro 2.6 (Britt-Louise Korslid). 1 ex. Iljanssjön, Fiskartorp 4.6 (Jan-Olov Ragnarsson). 1 ex. Sticksjö 13.6 (Tommy Sundqvist). 1 ex. Brändåsen 4.7 (Jan-Åke Rosén).

Tallbit

(*Pinicola enucleator*):

Fem fynd med totalt 23 ex rapporterades under årets sista månader.

5 fynd: 1 ex. Igeltjärn, Dammsjö mossen 24.11 (Ove Pettersson). 2 ex. Skåleklint 28.11 (Per K Linderum). 8 ex. Kärlenberget, Ö Kärlen, Villingsbergs Skjutfält 28.11 (Sune Johansson). 9 ex. Södra

holmsjön, Svartå 3.12 (Albin Mauritzon). 3 ex. Kärlenberget, Ö Kärlen, Villingsbergs Skjutfält 9.12 (Thord Eriksson).

Stenknäck

(*Coccothraustes coccothraustes*):

Övervintrar på allt fler lokaler. Noterbara vinterflockar listas nedan.

Större antal: 20 ex. Västra Oxhagen, Örebro 2.1 (Britt-Louise Korslid, Jan Korslid). 19 ex. Bensätter, Snavlunda 6.1 (Mats Ryefalk). 14 ex. Borrarbacken, Karlslund 5.2 (Thord Eriksson). 13 ex. Hallsberg 12.2 (Per K Linderum). 12 ex. Hallsberg 18.2 (Kent Larsson).

Lappsparr

(*Calcarius lapponicus*):

Glädjande många vårfynd men förekomsten på hösten något sämre än normalt.

Vår: 1 ex. Hargedammarna, Harge 28.4 (Kjell Johansson). 1 ex. Pålshögatan 13, Örebro 1.5 (Johan Åhlén). 2 ex. Blacksta, Tysslingen 2.5 (Stikkan Hallemark, Ove Pettersson m.fl.). 1 ex. Västra rakan, Kvismaren 17.5 (Per K Linderum).

Höst: 1 ex. Västra rakan, Kvismaren 4.9 (Leif Sildén). 1 ex. Lillåvallen 11.9 (Per K Linderum). 1 ex. Nynäsängen, Kvismaren 11.9 (Håkan Persson). 1 ex. Venastugan, Rynningeviken 15.9 (Kent Elofsson). 1 ex. Västra rakan, Kvismaren 17.9 (Mikael Tellbe). 1 ex. Viabron, Kvismaren 18.9 (Leif Sildén). 1 ex. Svartåns mynning, Oset 19.9 (Åke Pettersson). 1 ex. Ullavidammen 26.10 (Per K Linderum). 1 ex. Måjsta, Rinkaby 26.10 (Oscar Axelsson).

Snösparr

(*Plectrophenax nivalis*):

Två rapporter sticker ut detta år. Dels är det en flock om 16 ex som höll till på snön vid Ängsholmen och som blev vinterns mest betittade snösparrar under den extremt kalla perioden i januari. Men även en dag vid Tysslingen med 283 sträckande vita sparrar. Noterbara flockar med mer än 10 ex nedan. Vår: 16 ex. Ängsholmen, Tysslingen 8-25.1 (*Ove Pettersson, Kent Halttunen m.fl.). 15 ex. Sättra, Ekeby 10.1 (Håkan Persson). 17 ex. Sättra, Ekeby 10.1 (Magnus Friberg). 59 ex. Sättra, Ekeby 11.1 (Krister Håkansson). 10 ex. Sättra, Ekeby 8.2 (Per K Linderum). 12 ex. Fårhagen, Boglundsängen 7.3 (Bernt Bergström). 30 ex. Bärsta åkrar, Kvismaren 8.3 (Ove Pettersson, Lasse Karlsson, m.fl.). 26 ex. Tanntorp, Hjortkvarn 11.3 (Mats Weiland). 283 ex. sträckande N Södra tornet, Tysslingen 13.3 (Lennart Eriksson). Höst: 16 ex. Nybble, Vintrosa 3.12 (Kent Halttunen).

Gulsparr

(*Emberiza citrinella*):

Gulsparrar är väl spridd över landskapet

vilket mycket väl framgår av Artportalens rapporter och kartor. Annat var det på 1960-talet när arten var nära att utrotas på grund av användningen av biocider i lantbruket.

Ortolansparv

(*Emberiza hortulana*):

I Kvismaren har fyra par häckat och fått ut flygga ungar. Dessutom har en ensam hane hävdat revir i samma område. (Kvismare Fågelstation). Övriga fynd ses här vilket totalt sett är dystert för artens framtid i landskapet.

Noterbar: 1 ex. Segersjö naturreservat, Segersjö 30.4 - 13.6 (*Anders Jacobsson,

Thord Eriksson). 2 sjungande ex. Segersjö naturreservat, Segersjö 9.6 (Anders Nilsson).

Sävsparv

(*Emberiza schoeniclus*):

Övervintrande sävsparvar trotsade vintern i Kvismaren, Oset, Björka Lertag, Hallsbergs Reningsverk samt Reningsverksdammen, Kumla i januari-februari. Anmärkningsvärt är dock att endast ett fynd gjordes i december. Noterbar: 6 ex. Reningsverksdammen, Kumla 2.1 (Anders Carlberg, Peter Gustafson m.fl.) samt 6 ex. samma lokal 14.2 (Åke Pettersson). 1 ex. Svartåns mynning, Oset 2.12 (Peter Eklund).

BIRDNERDS. Håkan Svensson och Birgitta Dawidsson gjorde Närkes första fynd av isabellastenskvätta.

Vi som tog bilderna till årets FÅGELRAPPORT

TRANA:

Hammar Kvismaren, jan.

Foto: Ove Pettersson,

VATTENRALL:

Näsbybäcken Oset, jan.

Foto: Torbjörn Arvidson

HÖKUGGLA:

Katrinelund St Mellösa, 23 feb.

Foto: Ove Pettersson

RINGAND:

Lagunen Rynningeviken, 20 mars.

Foto: Birdnerds

MINDRE SKRIKÖRN:

Öbyåtern Kvismaren, 2 juni

Foto: Staffan Ullström

RÖDSTRUPIG PIPLÄRKA:

Tvärvägen Oset, 4 sep.

Foto: Birdnerds

ISABELLASTENSKVÄTTA:

Hättinge Tysslinge, 28 sep.

Foto: Birdnerds

BERGAND, juvenil hona

Foto: Birdnerds

SMALNÄBBAD NÖTKRÅKA:

Grenadjärvallen, 26 sep.

Foto: Torbjörn Arvidson

KUNGSÖRN:

Nedre snåret, Kvismaren, 12 nov.

Foto: Birdnerds

JOHAN ÅHLÉN. Dokumenterade länets första fynd av sibirisk järnspärr vid Tysslingen i oktober.

Kamakura

Nyhet!

FOTO 7 SJUAN
Fotobutiken med personlig service
Engelbrektsgränd 26 Örebro
019-611 64 92

Kamakura EDV-81 25-55x W

STAFFAN GUSTAVSSON. Upptäckte ringanden i Närke i mars 2016.

HÖSTENS PROGRAM 2017

Exkursioner, resor och inomhusmöten

TORSdag 3 AUGUSTI

Hidinge gård – Fåglar i åkerlandskapet.

Vandring på Hidinge gård utanför Fjugesta för att se hur man kan få fåglar att trivas i åkerlandskapet. Samling vid Haga centrum för samäkning **kl 18**. Åker du direkt till Hidinge gård ska du vara på plats klockan 18.30.

Ansvarig Lars Johansson 070-558 99 06.
Mer info se hemsidan.

SÖNDag 13 AUGUSTI

Vandring i Kvismaren

Vi följer i Erik Rosenbergs fotspår i Kvismaren. Vi vandrar på vallen öster ut till Åslaholmen där vi fikar innan promenaden hem. Samling vid Öby kulle **kl 07** och vi är åter innan klockan 11.00.

Ansvarig Lars Johansson 070-558 99 06.

TISDag 22 AUGUSTI

Vadarspaning vid Myrömaderna

Vi träffas vid parkeringsplatsen Munkatorp **kl 17.30** och går sedan i området och letar efter vadare. Ta med matsäck.

Ami/Åsas tjejgrupp.

LÖRDag 26 AUGUSTI

Vadarspaning i Oset

Vi kollar på vadarna som förbereder sig för flytten söderöver. Samling **kl 07** på parkeringen vid södra Näsbytorntet.

Ansvarig Lars Johansson 070-558 99 06.

LÖRDag 2 SEPTEMBER

Cykelexkursion

Vi träffas vid Risbergska gymnasiet **kl 09** och cyklar tillsammans till södra tornet vid Tysslingen. Om någon tänker åka med egen bil, ta kontakt med Åsa

073 – 32 20 31 eller Ami 070 – 944 73 00.

Ami/Åsas tjejgrupp.

SÖNDag 10 SEPTEMBER

Räva-Hänget + Kulturarvsdagen

En aktivitet för hela familjen vid Räväng- en i Rynningeviken, **kl 08 – 12** med bland annat ringmärkning och kanske får du hålla i en fågel. Och så blir det korvgrillning och mycket annat. Fågelguider finns på plats och delar gärna med sig av kunskaper och ger möjlighet att titta i tubkikare.

Kulturarvsguidningar i omgivningarna!

Ansvarig Lars Johansson 070-558 99 06.

ONSd. 20-SÖND. 24 SEPTEMBER

I år blir det en **resa till Falsterbo**. Boendet upgraderat till i Lotsvillan på andra sidan

kanalen i Falsterbo. Avresa från Örebro ons- dag eftermiddag och första övernattningen på Västervägs vandrarhem, Getterön, Var- berg. Övriga nätter bor vi på vandrarhemmet Lotsvillan i Falsterbo. Härlig fågel-skådning utlovas på Västkusten och i Falsterbo som är Sveriges bästa rovfågellokal. Hemkomst beräknas till klockan 20.00 på söndagen.

Ansvarig: Gunnar Bergeå 073 – 314 94 64.
Resan är fullbokad!

TORSdag 21 SEPTEMBER

Hälleskogsbrännan och fåglar i Väst- manland

Lennart Waara berättar om branden, dess förlopp och konsekvenser samt om Väst- manlands Ornitologiska förenings invente- ringar på brandområdet av återvändande fåglar. Fokus ligger också på inflödet av hackspettar. Dessutom visas bilder på fåglar i Västmanland. Höstens första inomhusmöte i Vasakyrkan, Vasagatan 6–8, Örebro **kl 19**.

SÖNDag 24 SEPTEMBER

Tranor i Kvismaren

Hög tid för spaning på tranor och gäss i Kvismaren. Start **kl 17** med samling vid Öby kulle för vidare transport till för säsongen bästa observationsplats. Hemfärd sker efter att tranorna intagit sina sovplatser.

Ansvarig Lars Johansson 070 – 558 99 06.

TISDag 26 SEPTEMBER

Mer tranor i Kvismaren

Tranor i Kvismaren. Vi träffas vid södra Näsbytorntet vid Ormestavägen 11, Örebro, **kl 17.30** och samåker ut till Kvismaren. Där spanar vi på tranor och gäss som flyger i tusental till sjöarna för natten.

Ami/Åsas tjejgrupp.

LÖRDag 30 SEPTEMBER

Fågelsträck över Ässön

I samband med EuroBirdWatch, då hela Europa räknar fåglar, gör vi en exkursion till Ässön. Samling vid bron över till södra Ässundet **kl 07** för att spana på sträckande fåglar. Vi gör en promenad upp till grustaget. Ansvarig Lars Johansson 070 – 558 99 06.

TISDag 3 OKTOBER

Skagershultamossen

Kvällsexkursion till Skagershultamossen. Samling **kl 17** vid Olstorp och vi håller på tills mörkret anländer. Vägbeskrivning till Skagershultamossen, Olstorp finns på vår hemsida.

Ledare Kent Halttunen, tel. 070 – 216 11 30.

TORSdag 19 OKTOBER

Spännande bilder från Spanien

Naturfotograf Torbjörn Arvidson visa natur- bilder från sin senaste Spanienresa. Höstens andra inomhusmöte i Vasakyr- kan, Vasagatan 6–8, Örebro börjar klockan 19.00.

TORSd. 19 – SÖND. 22 OKTOBER

Öland

Avresa från Örebro **tidigt på torsdagsmor- gon**. På Öland bor vi på Södra Brukets vandrarhem i Degerhamn. Morgnarna startas på Ölands södra udde, 20 minuters bilfärd från vandrarhemmet. Resten av dagarna styr fåglarna, men stilla vandringar i Ottenbylund varvas med drag på sällsynt- heter som kan dyka upp var som helst på Öland. Ett besök på Naturbokhandeln blir det och förhoppningsvis serveras Ölandsluf- sa som vanligt i restaurangen. Hemma igen söndag kväll.

Ansvarig: Gunnar Bergeå 073 – 314 94 64.
Resan är fulltecknad!

SÖNDag 1 OKTOBER

Yxnäset

Planering i samverkan med Östernärkes Naturvårdsförening pågår för den traditio- nella höstexkursionen till Yxnäset. Se mer info på hemsidan!

TISDag 24 OKTOBER

Soppa och quiz

Vi träffas och äter soppa och svarar på ett fågelquiz i lag. Detta sker i kollektivhusets matsal, Visthusgatan 8, Örebro. Och allt börjar **kl 18.30**.

Ami/Åsas tjejgrupp.

OKTOBER/NOVEMBER

Hönö

Planering för en resa till Hönö pågår. Se mer info på hemsidan!

NOVEMBER

Besök i Stefan Gustafssons ateljé

Datum och tid bestäm senare, se hemsidan.
Ami/Åsas tjejgrupp.

TORSdag 16 NOVEMBER

Mitt liv som naturfilmare

Novembers föredragshållare är som vanligt Ingemar Lind

I denna film har Ingemar L valt ut ett antal episoder som han lagrat på en speciell plats i sin hjärnas minnesarkiv. Kvällen startar

(forts)

(forts)

HÖSTENS PROGRAM 2017

Exkursioner, resor och inomhusmöten

med en stillbildsdel, med rubriken "Fåglar i folktron". Tyngdpunkten ligger på göken, denna så märklige fågel.

Höstens tredje och sista inomhusmöte i Vasakyrkan, Vasagatan 6-8, Örebro börjar kl 19.

SÖNDAG 10 DECEMBER

Andra advent med glöggmys

Denna dag skådar vi i Oset. Vi träffas kl 09 vid Erik Rosenbergsstugan och avslutar där med matsäck. Under fikat planerar vi vårens program. Ta med matsäck, gärna grillkorv så tänder vi en brasa. Vi tar med glögg och pepparkakor till alla. Ami/Åsas tjejgrupp.

SUPERERBJUDANDE
Kowa Profitskit
32.975:-
(Ord.pris 36.449:-)
Kowa TSN-883 Prominar 25-60xw
Profitsub för mest krävande förhållanden
Stativ Sirui R3213 + VH10 videohuvud
Beredskapsväska

Upplev naturen närmare
med en kikare från oss

Välkommen in!

A-FOTO
kikarproffsen

Filarevägen 3 (Lillån) 019-25 06 23 www.a-foto.se

HÖSTENS PROGRAM är också i år späckat med spännande punkter och upplevelser. (Bildgalleri från tidigare år.)

Fåglar
i Närke

FÅGLAR

#02.2017 ARGÅNG 40

MEDLEMSTIDNING FÖR NÄRKES ORNITOLOGISKA FÖRENING

Ansvarig utgivare: Ulf Jorner, Måbärsvägen 11,
703 75 Örebro.

E-post: ulf.jorner@gmail.com

REDAKTÖR:

Kent Halttunen

Nygård, N Folkavi

719 91 Vintrosa

070 2161130

kent.halttunen@tele2.se

REDAKTIONEN:

Marianne Johansson

Tallbacka Majas väg 12

702 21 Örebro

019 36 17 75

070 656 63 69

marianne-j@telia.com

REDAKTIONEN:

Anita Ahlberg

Hagmarksgatan 21B

702 16 ÖREBRO

070 717 72 32

nitan_9000@hotmail.com

Vill du mejla till hela redaktionen är adressen:

redaktionen@nofnet.se

NÄRKES ORNITOLOGISKA FÖRENING

En ideell regionalförening av Sveriges Ornitologiska förening – BirdLife Sverige.

Medlem i Närkes Ornitologiska Förening blir man genom att sätta in årsavgiften på plusgiro

430 33 22-4 eller bankgiro 5747-3357.

Årsavgiften är för vuxen 200 kr, för familje-medlem 50 kr (erhåller ej medlemstidning), för ungdomsmedlem (13-20 år) 100 kr och för barn (1-12 år) 50 kr.

Medlem i NOF erhåller vår medlemstidning som utkommer med fyra nummer per år.

ADRESSÄNDRINGAR

Sänds till: Närkes Ornitologiska Förening,
c/o Åsa Bengtsson, Loggatan 13,
702 28 Örebro.

Tel. 073 332 20 31, 019 33 35 27.

NOFs FÖRENINGSLOKAL

För sammanträden och bibliotek finns vi i Föreningarnas hus, Slottsgatan 13A. För utställningsmaterial, holkar m.m. används källarlokalen Hagmarksgatan 9.

NOFs HEMSIDA

www.birdlife.se/nofnet.

Du är välkommen att besöka NOFs hemsida där du finner information om föreningens verksamhet.

REGIONALA RAP- PORTKOMMITTÉN

Sammanställande:

Johan Åhlén

070 536 62 91

FÅGELSKYDDS- GRUPPEN

Sammanställande:

Ulf Jorner.

SKOGSGRUPPEN

Sammanställande:

Ronnie Lindqvist

JORDBR.GRUPPEN

Sammanställande:

Kent Halttunen

OSETKOMMITTÉN

NOFs representant:

Leif Sandgren

070 256 73 95

SVANSJÖN TYSSLINGEN

NOFs representant:

Helny Olsson

070 576 29 81

NOFs TJEJGRUPPER

Ami Sundén

070 944 73 00

Annika Lorin

070 375 78 18

STYRELSEN 2017

Ulf Jorner

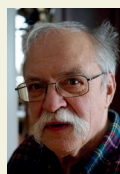
Ordförande

Måbärsvägen 11, 703 75 Örebro

Tel. 019 31 21 46,

070 661 66 55

E-post: ulf.jorner@gmail.com

Kent Halttunen

sekreterare och information

Nygård, Norra Folkavi,

719 91 Vintrosa.

Tel. 070 216 11 30

E-post: kent.halttunen@tele2.se

Bengt Andersson

inomhusmöten och lotterier

Idrottsvägen 5, 692 33 Kumla

Tel. 070 693 33 65

E-post: styrbengt@hotmail.se

Ronnie Lindqvist

vice ordförande

Närkes Fågelvärld och

ungdomsgruppen

Bertil Waldéns gata 6,

702 15 Örebro,

Tel. 019 10 23 33, 070 262 14 17

E-post: lindqvist_ronnie@hotmail.com

Lars Johansson

exkursioner

Holländaregatan 22,

702 86 Örebro

Tel. 070 558 99 06

E-post: lars.h.johansson@orebro.se

Suppleanter:

Gunnar Bergeå

resor

Hemmansvägen 58,

702 17 Örebro

Tel. 073 314 94 64

E-post: gbsteglits@hotmail.com

Åsa Bengtsson

kassör, tjejgruppen, utbildning

och medlemsregister

Loggatan 13, 702 28 Örebro

Tel. 019 33 35 27,

073 332 20 31

E-post: asa.bengtsson@orebro.se

Anna-Karin Törnblom

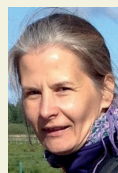
inomhusmöten

Lövstagatan 44,

703 56 ÖREBRO

Tel. 070 688 91 61

E-post: a-k.tornblom@telia.com

Kjell Johansson,

fågelskydd och remisser

Kvarnvägen 23,

719 41 Garphyttan

Tel. 070 286 14 47

E-post: x_jk63@hotmail.se

Uven väckte mitt slumrande fågelintresse

Numrets krönikör **Torsten Braf** är mångårig skribent på Eskilstuna-Kuriren. Hans far var en hängiven ornitolog, men Torsten är ingen kryssare och nöjer sig med vardagsskådning i hemmatrakterna: Ekeby våtmark eller Asköviken. Han är glad varje gång han får sällskap av fågelskådare som kan hjälpa honom att artbestämma fåglarna han ser och hör.

Och han säger att det finns ögonblick i hans liv som är en ynnest att få uppleva och som blir ett minne för livet. Här delar han med sig av ett sådant ögonblick.

Tack snälla polisen för att du slog larm och väckte ett slumrande intresse för ornitologi.

Jag är dig evigt tacksam.

Som med i stort sett allting annat så är det där avgörande steget många gånger en följd av en serie slumpartade händelser.

Hade jag inte jobbat kväll den där kvällen för tjugo år sedan så hade jag inte fått se den där fantastiska synen.

Hade vi varit upptagna med andra jobb hade vi aldrig nåtts av det där telefonsamtalet.

MEN NU VAR VI i stort sett klara med allt pyssel för kvällen och så där vid klockan 21.30 ringde telefonen på fotografen Tommy Larsson som lät tacksam i tonläget som om han fått ett bra tips, och föredömligt kortfattat bara meddelade ett: Tack, vi kollar.

I nästa ögonblick hade han bytt till teleoptik och kollade att ny film (det innan den digitala tekniken) verkligen satt i som den skulle.

På med jackan, på med mössan och vantarna och ut i den ganska bistra novemberkvällen.

Tipset lät lätt surrealistisk: Högt upp på fasaden i gamla bankhuset på Fristadstorget ska du se en rovfågel som inte är särskilt vanlig i våra krokar. I alla fall inte inne i innerstaden.

Väl på plats tittar vi upp och ser ett fantastiskt vackert exemplar av *Bubo bubo* som majestätiskt tittar ut över sitt högst tillfälliga revir. Två människor som närmar sig och ställer sig och tittar stör inte bjässen nämnvärt, inte ens att den ena av de båda riktar ett föremål med en lång strut som låter lite diskret klick-klick-klick verkar irritera den det minsta.

I klorna har den en nyslagen duva som den lugnt och stilla tar ett par tuggor av.

Den där känslan av att det här är överkligt ersätts ganska snart av att bara tyst avnjuta synen.

RIKTIGT HUR LÄNGE vi blev stående och fick avnjuta scenen vet jag inte. Det kan ha varit ett par minuter, det kan ha varit tio.

Plötsligt stelnar berguven till fäller ut vingarna och kastar sig ut och eftersom både jag och Tommy håller andan i det här ögonblicket så hör vi båda det där stilla frasandet i vingfjädrarna när den slår ett par slag och sedan bara

flyter bort längs med Kungsgatan och utom synhåll.

Jag tror att vi bara stod där i några sekunder och bara nickade åt varandra ungefär som för att bekräfta den fantastiska turen. "Vi ba, wow liksom" kanske är det adekvat mondana uttrycket i dag.

DÅ HADE JAG INGEN aning om att jag från ungefär där och då fick en helt ny syn på fåglar och fågellivet, som gör att tid och rum upphör att existera ganska ofta numera. Och att jag lite tyst och försynt skrävlar med det latinska namnet var gång Rickard Olsson i "Vem vet mest" funderar på vad tranan eller till och med domherren heter på lingua latina.

Kronikan

TORSTEN BRAF
Fåglar
i Närke